

310974 ప్రతిది న ము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1924 నం॥ సెప్టెంబరు నెల 24-వ తేది బుధవారము } No. 148
నంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక ౧౪౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వలకు వలు యోగ్యతావత్తనములు పొందినట్లున్నది. ఎంతభావ. చీటి మనాని కొనిన సావముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, నాయువుపోట్ల బాపును,
సార్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
ప్రక్కను తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును తద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి చూమున
కాలోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విజ్ఞేషములలో కూడా వాడుచున్నారు.

దశానిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

వాడితిరా? వాడుకుండిన తెప్పించి వాడితక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ అద్భుతమైన తోకామయవార కర్మారోగ్యమొందటి రకం కన్నూరి, మంకూపువ్వు, కచ్చకర్పూ
రహా, అమృతాంజనమైన విషమాలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరమగు వస్తువులందుచేయులేకు, పిచ్చులు
పెద్దలు, చూనలివారు, బాలింతలు మొదలగు వారందరూ ఆహారోద్యమతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది.
250-800 మాత్రముగల బుడ్డి 1-కి ధర ర్పు 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0 పొట్టుబుడ్డు లేదు.
ఈ దినుక తెలుపబడినకొవధములు తప్పక చూచి గుణ మిచ్చును.
తాపా వనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, జులేరియా మున్నగువాటికి మంచి
గుణమిచ్చును. (6కి పొట్టుములు గల) పొట్టుకీలు 1-కి ర్పు 1-0-0.
శివకాంతి త్రైలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి కాయన్ను
ననుసరించి కొన్ని బొట్టు తీసుకొనిన సుఖముగా విశ్రవించును. కష్టము లేదు. సంతోషము, అపహ్యాసము వుం
డదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.
సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు క్షిపానీయము) కేహోగ్యమును చెలరేకుటయే గాక అనేక
వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక కేహామనందుండు వ్యాధులకు హోగట్టి జలబద్ధమును, లేక ఇతరవ్యాధులకు రానింతక
ఆటంకకరమును. అనేక కేల డబ్బాను ఖర్చుగున్నట్టిది. డబ్బా 1-కి ధర 0-7-0.
మహా సాభాగ్య కోరిక:—(బాలింతల పాలిటికి వర్తకసాదనము కంటిది. (నినప్పుడు, తరువాత వారికి పుట్టిన
కొవధములు యివ్వనందున వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పుక బడుచున్నది. 20 కులం బుడ్డి 1-కి ధర ర్పు 1-0-0
(594-8) సాభ్యపు వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

ఇంపీరియల్ సినిమా
హైరోడ్డు, తిరువళిక్కేణి

20-9-24 శనివారమునుండి 16-9-24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 (పరిచినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములో మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ కలదు.
ప్రాన్ సిన్ అండ్ రోజ్ మేరి తెబి
13 ఆశ్చర్యములలోనిది. 2 వ భాగము.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డజన్ 1 కి 1-4-0
ఈదంతచూరములో పండ్లుతోముటువలన చిగుళ్లు గట్టిపడును.
చిగుళ్లనుండి రక్తము కారవండును నోటుదర్శనములేక యుం
డును. పండ్లుముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

వెలింగుటన్ సినిమా
మాంటు రోడ్డు

20-9-24 శనివారమునుండి 26-9-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రం 6-15 ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు రాత్రి 9-30
మధ్యాహ్నము 3-15, మధ్యాహ్నము 3-1
బహుమతి యివ్వబడుటకు శని, ఆదివారములందు మాత్రమే
విలువగలబహుమాన మివ్వబడును.

మెట్రిగోరొండు

మిగులసుందరమైన మేరిఫోర్స్ మిక్సెడ్ సాగపైనప్రియుడు
సార్వకేట్రీ వీరిద్దరుచేసిన మెట్రిగోరొండు.

దంతశూల హరి

వెల సీసా 1-కి 0-1-0. వి. పి. సహా 0-2-0
దంతశూలకు శ్రేష్టము, రసవట్టు, పుష్పిపన్నము, కుట్టిన
కదిలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల తోట
చూచిన మందులో తదివి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి

పానుగంటిల స్త్రీ న ర సింహా రావు పంతులు గారి

పుస్తక

సాక్షి

రాజములు

మొదటిభాగము 2-0-0

మూడవభాగము 1-8-0

రెండవభాగము 2-0-0

నాల్గవభాగము 1-12 0

1 కళ్యాణరాధామము -	0-8-0	6 కంఠాధరణము-	1-0-0	11 పూర్ణిమ-	1-0-0
2 పాదుకా పట్టాభిషేకము-	1-4-0	7 హాస్యవల్లరి-	0-12-0	12 సారంగధర-	0-8-0
3 వనవాస రాధామము-	0-12-0	8 నర్మదా పురుషోత్తము-	0-12-0	13 బుద్ధబోధకుడు-	1-0-0
4 విజయరాధామము-	1-0-0	9 విప్రసారాయణ-	0-12-0	14 ప్రకీర్తనవ్యాసములు-	1-4-0
5 వృద్ధవివాహము-	0-8-0	10 రాధాకృష్ణ-	0-1-0	15 సరస్వతి-	1-0-0

వలయువారు—

కాట్టలూగు కోరువారికి పంపబడును.

పానుగంటి రాజారావు, విరాపురం

గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెని, లిమిటెడ్

(154)

హెడ్ ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెని” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని వివరాలు.

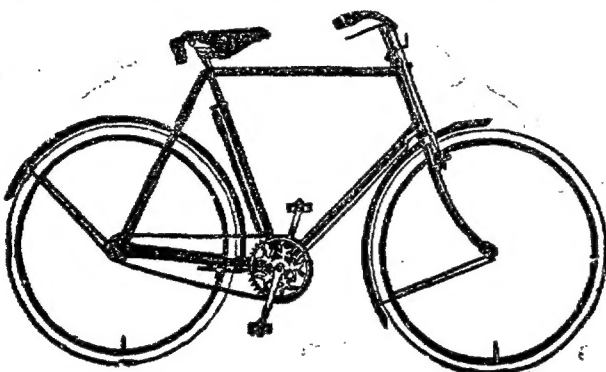
“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చ వచ్చును” - “ఇన్సూరన్సు అంజువర్” లంఘన.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపునట్టివిభవము కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” “ఇన్సూరన్సు అండు ఫైనాన్షియల్ రికార్డు” లంఘన.

కడకటిసారి 1000 కి రూ 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు కావలెను:—కమీషను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆద్రజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు. ఆంధ్రజిల్లాలకు ఛీఫ్ ఏజంటు, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

అన్ని బైసికిల్లు
కంటెను
ముందుగా
వచ్చినది.

40 సెం. ముల
నుండి
వాడుకలో
నున్నది.
భద్రమైన
బైసికిలు

అమోఘమైన బైకు డన్ లప్ టైరులతో సహా ధర 1-కి రూ 109—12—0.

శ్రేష్ఠమైనది.

తక్కువధరలో కావలసినవారు హక్కుల్ను పావులరు సైకిల్ నే తప్పకకొనుట శ్రేయస్కరము.

మిక్కిలి సరసమైన ధర ప్రకారము దొరకును.

మా ప్రస్తుతము కెట్టులో నున్నవాటితో దీనిని సరిపోల్చుటకు వీలులేదు.

ఇది బ్రిటిషువారిచే మిక్కిలి మేలైన సామానులతో చాలకాలమువరకు మన్నునట్లు ఆభివృద్ధిచేయబడిన పద్ధతుల ననుసరించి తయారుచేయబడినది.

ప్రతి సంవత్సరమును వేనకువేలు విక్రయము.

ప్రేముకు ఎనామెలు వేయుటకు మునుపు తుక్కుపట్టకుండుటకై

కాన్సిట్రెజుడు చేయబడుట చాల ముఖ్యవిషయము.

దీనిని గుఱించి యిదివరలో వాడుచున్న లెక్కలేనివారిని అడిగి వారి అభిప్రాయమును తెలుసుకొనుడు.

సోల్ ఏజెంట్లు:

ది ఇంగ్లీషు సైకిల్ అండ్ మోటారు ఇంస్ట్రుమెంట్ కంపెని,

తంలివిలాసము:

“సైకిలు” మద్రాసు }

నెం 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

వైరెక్సు

ఒక్కటే అమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచిగుణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్కలేనివారు ఈ యోగ్యతాపత్రిక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారములావ్రాసిన పంపబడును.

బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-12-0

వి. పి. చార్జీతోసహా రూ 1-2-0.

రంపవీతూరి

శ్రీ రామరాజుగారి జ్యోతిష్యునిపై కేసు

రాళ్లపల్లి కాశన్నగారు

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

విశాఖపట్నం, సెప్టెంబరు 22:— శ్రీయుత రాళ్లపల్లి కాశన్న, పాతూల చిదంబరంగార్లపై ప్రభుత్వమువారు 121, 121 ఎ (చక్రవర్తి గారిపై యుద్ధముచేసిన సేరము) సెక్షనుల క్రింద కేసు దాఖలుచేసిరి. ఇదివరకే వేరొక సేరముక్రింద ఫితురీసందర్భమున కాశన్నగారికి విధింపబడ్డ శిక్షగురించి రిపోర్టుకాబడెను. ఈ సెక్షనులలో రెండవసెక్షను (121 ఎ.) క్రింద నియమితశిక్ష యానజ్జీవము ద్వీపాంతరవాసముగాని లేదా ఉరిశిక్షగాని అయియున్నది. రెండవముద్రాయి చిదంబరంగారు గొప్ప జ్యోతిష్యునియైన, శ్రీ రామరాజుగారి యుద్ధసమరములో తమ జ్యోతిష సిద్ధాంతమువల్లను యితర సహాయములవల్లను వారికి తోడ్పడుచుండిరి. కేసు ప్రథమ విచారణ నరశిపట్టణం సబుకలెక్టరుగారియెదుట జరుగును.

విశాఖపట్టణం కమర్షియల్

కార్పొరేషను కేసు

ముద్రాయి అప్పీలుచేయుట

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

సెప్టెంబరు 22:—ఈ గ్రామవాస్తవ్యులను కమర్షియల్ కార్పొరేషన్ కేసులో ముద్దాయాయు అయిన రావుసాహెబు పోలికెట్టి అప్పారావుశెట్టిగారు దిగువకోర్టుతీర్పుపై జిల్లాజడ్జి గారిగు జె. జె. కాటక్. యమ్. ఏ. ఐ. సి. యస్. గారియెదుట అప్పీలుగావించిరి. అప్పీలువిచారణ ఈనెల 24 తేదీని ప్రారంభింపబడును. ‘కొంతకాలము ఈజిల్లాలో సబుకలెక్టరుగా నున్న తారంటును (రిటైర్డ్ ఐ. సి. యస్) బారిష్టరుగారు మద్రాసునుండి ప్రత్యేకముగ వచ్చి యితర వాదించుటకు హాజరుదురు.

నాగులవరం అగ్రహారం

ఈసంవత్సరము అక్కియ శు 7 లు మొదలు 9 లువరకు శ్రీ వాణీగ్రంథనిలయముయొక్క ద్వితీయవార్షికోత్సవము జరుగును. బ్రహ్మశ్రీ వెల్లంకి వెంకటసుబ్బయ్యకాశ్రీగారి అధ్యక్షతక్రింద యీ గ్రంథాలయ పురోహిత్వశీగాను సభ జరుపబడును.

ఒకవింత

మా పాదగుగ్రామమున పట్టంబందభూములలో 6 యొక రములు విస్తీర్ణముగల ప్రత్తిచేమ నల్లనగు నుడిగాలిచే నుడవబడి ప్రత్తిమొక్కయైనను కమిలి ఉపయోగించుకొనడా పోయినది.

హైద్రాబాదుజ్జగు

సికింద్రాబాదు, సెప్టెంబరు 22:—హైద్రాబాదుసిటీ, రెసిడెన్సీబజారులు, సికింద్రాబాదులలో పేగుపుట్టినప్పటినుండి యిప్పటివరకు 871 మందికి తగిలినది. 232 మంది చనిపోయినారు. 12,000 మందికి అప్పుడే పేగుటికాలను వేసిసారు. టీకాలు వేయుచున్న వారే గాని ప్రదితరహొందపులు, రజమెంటులైన లలోనికి రాకూడదని సికింద్రాబాదుగారి సన్ యుక్తరువు చెప్పుచున్నది. (అ. (పె))

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అత్యుత్కృష్టములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాశ్రము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకేక భూతబద్ధము, తమ పాట విచిత్ర విసోదవిద్యలు గలవు. ఇంకే కాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నమాధియగుట కిరీటములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యుత్కృష్టముగా మేజిక్ చేయగలరి గ్యారం యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (211888) పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, టూ గురుజింట్ల

50,000 మైళ్ల దూరము ప్రయాణము చేసిన తరువాత

మీ మోటారుబండి సరిగా నడుచునా లేక విడిభాగములు చెడిపోవునా ?

కొన్ని మోటారుబండ్లు 20,000 మైళ్ల దూరము ప్రయాణము చేసిన తరువాత చాలవరకు అరిగిపోయినట్లు బాగుగా తెలియును. అయితే 91 ఓవర్లాండు విషయము అట్టిది కాదు. ఈ మోటారుబండికి అనేక టెస్ట్ కర్ బాల్ బేరింగులు గలవు. దాని క్లచ్ చి చమురులో మునిగి యుండును ఎంజను వాపు మిక్కిలి బలముగలది. బాల్బిమాగ్నెట్టుతో అమర్చబడినది. వెనుకటి యిరును మిక్కిలి చతురతతో చేయబడినది. అన్ని భాగములు మిక్కిలి బాగుగా నుండును. ఇందుచేతనే అడిసన్ కంపెనీ వారు దీనినే మీరు కొనవలసినట్లు సిఫార్సు చేయుచున్నారు. అనేక సంవత్సరముల అనుభవముచే 91 ఓవర్లాండు మిక్కిలి శ్రేష్టమైనదని నిర్ధారణ చేయబడినది. ఎచ్చట నైనను ఇది రమారమి రూ. 3400 లకు అమ్ముబడు నని వారికి రూఢిగా తెలియును.

అడిసన్ అండు కో, లిమిటెడ్

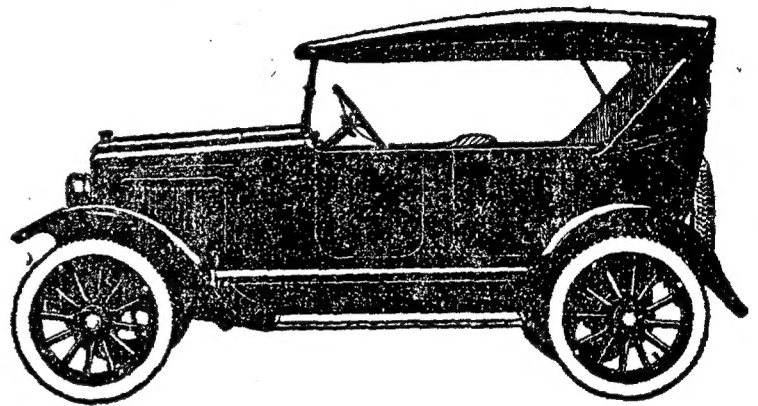
హాట్రురోడ్డు, మద్రాసు; జెంగుళూరు.

Overland
TRADE MARK REG.

కార్టరు అండు కో,

తిరుచునాపల్లి,

మధుర.

సుందరమైన పనితరము! బహుమాన పతకములు, డాలర్లు న్యాయమైన ధరలు!!

వీటిని కోరిన ప్రతి యొక్కరు తప్పక మా ప్రదర్శన కాలకు రా ప్రార్థితులు. సీమ వెండికి, నవరముబంగారుకు పూచి నిచ్చెదము. తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకొనెదము. 172 ఫుటలుగల చిత్రమైన క్యాటలాగు 1 కి రూ. 1-0-0 మా వద్ద ఇవి అనేక సాగనైన మోస్తరులలో సిద్ధముగా నున్నవి. జేనివి అర్పరిచ్చిన మీరు కోరు కాలములోగా తయారు చేసి యిచ్చెదము. తరుగు సహా మజూరి 1/4 సవరము క్లిఫ్ రూ. 4, 1 ప్ల రూ. 5, 2 ప్ల రూ. 6. ఒక అక్షరమును ఎక్ ప్రేమింగు చేయుటకు మజూరి రూ. 0-1-0 వివరములకు వ్రాసిన లేక కేరులో వచ్చినను తెలుపబడును. (6) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నర్తకులు, 25 వైనాబజారు కోడ్డు, మద్రాసు.

మో హి నీ తై ల ము

5 తు|| నూ నాల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగమైనది.

ఇది మనోహరిత్రగము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదేవులు, శిష్యులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరమైన మోహాలావణ్యములను ప్రాపకు మరులును మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందు కల రమణీయమగు సువాసన చెప్పు నలవికాదు. తలకు గాది నువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుపాడే పరిమళము న్యాపించును తలలోచుండును పుట్ట నివ్వదు. దీనియందు మనోహరమగు సువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి రియూరుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడిన యున్నాము. వేయేలక పాపరికిలించిన నిజము తెలియగలదు

అమృతాంబనం డిపో,

బొంబాయి, మద్రాసు

మంచి తరుణము! చాలా తాళాభము త్వర పడుడు!!

చాలా తగ్గించిన ధరలు నాణ్యమైన బనీనులు

ముఖ్యముగా వర్తకులకు యిందుమూలమున తెలియజేయునది యేమన?

ఇదివరలో కంటే ప్రస్తుతము మామిల్లుయొక్క బనీనులను చాలామంది జనులు ప్రవయోగపర్చుచు, వాటియొక్క నాణ్యమునుగురించి యెక్కువగ స్తుతించుటవల్లను, మరింతగా వెల్లడిచేయు నిమిత్తమై ప్రస్తుతపు మామిల్లుపైను లీప్టుమీద 12½ నూటికి రు 12-8-0 కమీషను మామూలు యిండియానూలు బనీ రులుకున్నా, (పట్టు, పత్తి) బనీనులకు నూటికి రు 15-0-0 కమీషన్ యున్నా 100 డజన్లు ఒకేతూరి ఖరీదు చేసేవారికి వేరే టరమ్మున్నా యేర్పరచితిమి గనుక తక్షణము కావలసినవారు వ్రాసుకోవచ్చును.

శాంపిలు ప్యా కెట్టు ౧-కి ఖరీదు రూ. 6-0-0.

తంజివిలాసము: బనీన్సు, బెజవాడ. మానేజరు:— ఆంధ్రవౌజీరీమిల్సు, బెజవాడ. (దక్షిణ ఇండియా)

బాప్టిస్టాగారు హతాశులై తిరిగివచ్చుట

కార్మికపక్షమునందు విశ్వాసములేదు

నానాజాతీయసమితియొక్క కార్మికసభ తేనీవాలో జరిగినది. దానికి భారతప్రతినిధిగా జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారు వెళ్లి యుండిరి. ఆసభయందుగ నే వారుతిరిగివచ్చిరి. బోటువచ్చునపు యమాన వారికిస్వాగతమిచ్చుటకు ప్రముఖుల నేతులు లేవువద్ద వేచి యుండిరి. రావలసినకాలమునకు రాక ఆరుగంటలు ముందుగనే జోటువచ్చినది. బాప్టిస్టాగారిని కలిసి బొంబాయి క్రాంతికుల పత్రికాప్రతినిధి సంభాషించెను. తామునున్నంతవఱకు కార్మిక పక్షమున జరుగలేదని బాప్టిస్టాగారు నడుపుటచే పత్రికాప్రతినిధి పాశ్చాత్యరాజకీయములను గూర్చిప్రశ్నించెను:-

ప్ర:-మీరు నీమలో రాచకీయముగ చేసిన పనిక్లుప్తము గతెచ్చెదరా.

జ:-భారతదేశప్రతినిధిగ ప్రభుత్వవ్యయముపై నే ను తేనీవా కార్మిక సభకు వెళ్లి యుంటిని. అందుచే అపవ్యాసములచే కడలిక పుట్టింతుటకు నేను పూనుకొనలేదు. కాని కార్మిక ప్రభుత్వమునందు భారతదేశ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమున కనుకూలములగు పరిస్థితు లేంతవరకుగలవో అరయుటకు యత్నించితిని. ఇందులకై నేను హిందూదేశ కార్యదర్శిలోను అతని సహాయకార్యదర్శిలోను ప్రవేశించితిని. అంతేగాక ప్రవాసభలోని ముఖ్యులలోను వర్తకసంఘములవారిలోగూడ సంభాషించితిని.

విచారకర్తములగు పరిసితులు

ప్ర:-ఈసంభాషణలవలన మీరేదెప్పుడుగా తీర్మానించు కొనినో తెలుపుదరా.

జ:-ప్రశ్నకు జవాబుచెప్పటకు సందేహించిరి. భారతదేశమును తాము వదలిపోయినప్పటినుండియు జరిగినవృత్తాంతములు అభివృద్ధులు ఎరుగకపోవుటయే యాసందేహమునకు కారణము. కాని తుదకు వా రిట్లుచెప్పిరి.

బాప్టిస్టాగారు:-పరిస్థితులు విచారకర్తములుగా నున్నవని నేను వ్యాధులపూర్వకముగా విశ్వకొనవలయును. కార్మికముల కిది“హిందూదేశ విజయము”(నాయుడు “మేము పచ్చిమనుషుల బొంబాయి, మూర్ఖుల కలకత్తామీదుగా ఆక్రమణ ప్రారంభించితిమి” అని వ్రాసినపుడు ఎట్టిదృష్టి ప్రసరించెనో, అట్టిదృష్టికే కార్మికప్రభుత్వమిప్పుడు హిందూదేశ పరిపాలనమందును ప్రసరింప చేయుచున్నది. కార్మికపక్షము అనశ్వరములగు నేర్వచ్చు, సమర్థ, న్యాయము అనునీ ధోతములపై నడచునను నమృతముగల వాని కీతీర్వాసము కోచనియముగా నున్నది. లోకమాన్య తిలకునుగూడ కార్మికపక్ష అభివృద్ధియందు నమృతమునందు నటుల యొప్పించిన నాకునుగీత విచారకర్తముగ నున్నది. ప్రభుత్వము నెదిరించునపుడు కార్మికపక్షమువారు చేయువాగ్ధానములు వారే ప్రభుత్వమునకు వచ్చినపుడు నెరవేర్చబాలరని వ్రాయు అంగ్ల-హైందవ పత్రికల వ్రాతలు సరియని నేనుతలచితిని. కార్మికపక్షము రాచకీయముగా మోసముల నొనర్చుట కిష్టపడదని నేను తలచుచుండెడివాడను.

ప్ర:-ఒకవేళ తిరుగ ఎన్నికలలో మరల కార్మిక పక్షమే గెల్చిన హిందూదేశ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వచట్టము చర్యకువచ్చునను ఆశకలదా.

జ:-ఎంతమాత్రమునలేదు. అట్టిచట్టమును ఏప్రభుత్వసభ్యులూ చేతిలోకాదు, పట్టుకాదులతోనై నా ముట్టడు. నోటిమాటలతో అభిమానమున్నదని యిండియాకు చెప్పటయే కాని స్వరాజ్యము రెండో పురుషాంతరములకై నానిర్ణయము అభిప్రాయముగాని కోరికగాని లేదు. గ్లాడ్ స్టెనుగారు బర్లిన్మున కీదలచిన హోంరూలయైనా భారతదేశమునకు వీరీయరు. ఇట్లు చేసినచో ఎన్నికలలో అపజయము కోరుకొనుటయగునట. అందుచే యిండియాకు హోంరూలు నిచ్చి లేబరునాయకులు అపజయము నెన్నడునూ కోరుకొనరు.

ప్ర:-ఈవిషయము, కార్మికులు హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు వ్యతిరేకులని వ్యక్తీకరించునా.

జ:-అవును. వ్యక్తీకరించును. నాటింగుహం సభలోను, తరువాతజరిగిన సభలలోను యిండియాకు హోంరూలు నియమలయునని కార్మికపక్షము చేసిన తీర్మానములను వారి పురుషసంహారము కొన్నారగుగాని మరచిపోలేదని స్పష్టముగ మన్నుది. ఈనెల 5 వ తేదీని ప్రారంభమైన సభాకార్యక్రమము

సం దిట్టిదిలేదు. నేను హిందూదేశప్రతినిధిగ ఆహ్వానింపబడితిని. కాని వెళ్ల లేక పోయితిని.

ప్ర:-హిందూదేశముయొక్క వాంఛల విషయమున అంగ్ల కార్మికుల దృష్టినిగూర్చి మీరు చెప్పనది నిశ్చయమైనదేనా అందు పారపోతుగలవా?

జ:-ఈవిషయము నేను నమృతముగా తెలుపాలను. హిందూదేశముపైయొద్దసమయమునందుసహాయము చేసినపుడు కనుపరచిన సుమనసత్వము, కృతజ్ఞత చాలవర కిప్పుడు తగ్గిపోయినవి. కార్మికనాయకులు తలచినట్లే అవి పూర్తిగా మాయమై పోలేదు. నీమప్రజలు వారికిగల స్వాతంత్ర్యప్రేమన్యాయాభిమానము విజృంభలు చేసి యుద్ధోద్ధించిన వెలిబుచ్చు కుండబాలరు. అఖిలభారత జాతీయ మహాసభ, ప్రతిప్రభుత్వసభ్యుని ఆతడు హిందూదేశస్వాతంత్ర్య చట్టమునకు అనుకూలుడో ప్రతికూలుడో అరయుట నాకీష్టము.

ప్రతికూలుడైనచో అతని స్థానమున నింకొకని ఎన్నికలకు నిలుపవలెను. ఇది మంచి పద్ధతి. ఇదంత యటుండనిచ్చి మన మిప్పు డెక్కడ నేరీతిగా నున్నామో తెలిసికొనవలయును.

ప్ర:-ఈకార్మికపక్షప్రభుత్వమునందు గాస్టియ స్వాతంత్ర్యమునకైననూ ఆవకాశముగలదా?

జ:-కాస్తగూడా లేదు. యింకా అధికమనిచ్చుటకు సంస్కరణముతోని పడేండ్లవరమితిని తగ్గించుటతోలేనేలేదు. మనస్సేహితులు కొంతమంది సంస్కరణసంఘమువారి మాచనలపూర్వము పార్లమెంటు మార్పులు కలుగచేయుదని తలచుచున్నారు. ఇది దురభిప్రాయము. స్థిరమైనట్టిగాని సారవంతమైనట్టిగాని మార్పులనుగూర్చి విచారణ ఎంతమాత్రము నులేదని నా యభిప్రాయము. ఈసంస్కరణసంఘములూగాను, సాక్షులుగాను మననాయకులుకాలమును వృధాచేయుచున్నారని నేను ఆశ్చర్యపడుచున్నాను.

సంగతిసందర్భములు సరిగా తెలియని జనులు

ప్ర:-ఇట్టి గట్టిచట్టములన కలుగుఫలితములను నీమజనులు గుర్తించిరా? వారికి భారతదేశ పరిస్థితులు చక్కగా సరిగా తెలియునా?

జ:-సరిగా తెలియవు. అందుచేతనే రాజకీయక్షేత్రలకును పత్రికలకును వారిపై జిత్తుల నుపయోగించుట కవకాశములు కలుగుచున్నవి. కాని అధికారులకు పూర్తిగా నన్నిసంగతులు తెలియును. జాతీయవాదులు కాలగ్రెనువారు కానసభను బహిష్కరించుటచే మిలవాదులు స్వాతంత్ర్యవాదులు జయప్రదులైన వారికి తెలియును. ఉప్పుపన్నుచూలమునగాని యింకరాజకీయకూలమునగాని క్రిందటి ఎన్నికలలో స్వాతంత్ర్యవాదులు జయముగాంచలేదని వా రనుకొనడ. స్వాతంత్ర్యవాదులను దేశము లెక్క చేయదనియు, వారి సంఖ్య మిగుల తక్కువయనియు పట్టలను పర్యవేక్షణ చేయదలచిన వ్యతిరేకయత్నములను గూర్చియు వారు బాగుగా తెలిసికొనుచు నేయున్నారు. స్వరాజ్యపక్ష మొక్కటియే లక్ష్యపెట్టదగినదని గూడ వారెరుగుదురు.

ప్ర:-ఈలాగైతే ఎందువలన కార్మికప్రభుత్వము ఏ వోనిర్ణయమునకు వచ్చి కాంతి నెలకొల్పరాదో తెలుపుదరా? వారు సలహాదానంప దలచినపక్షముతో వారు కష్టముల నేనైన అనుభవించుగా?

జ:-కష్టములేమియు లేవుగాని స్వరాజ్యపక్షముతోగానిగాంధీమహాత్మునితోగానిసంప్రదింపునభిప్రాయమునకు పరిష్కారమువచ్చుచున్నది. ప్రభుత్వము ఎవరితో సంప్రదింపవలయునని నన్నడిగిరి. నేను గాంధీమహాత్మునితో నని చెప్పితిని. గాంధీ మహాత్ముడు తృప్తి పడిన స్వరాజ్య పక్షము తృప్తి పడినట్లే. అది చాలకాయనయే పూనుకొనును. గాంధీమహాత్మునితో అన్నిపక్షములును సంప్రదింపును. గాంధీమహాత్ముడు సకారణములుగా నున్నవాటికన్నిటికిని యొప్పుకొనును అని నేను యిండియామంత్రితో నొక్కిచెప్పితిని. కాని పారవంతముగు ఫలితము జరుపుకోరికలేదు.

ప్ర:-ఇట్టియభిప్రాయములచే యిండియాలో కలుగు ఫలితము లేమియో వారికి మీరు మీయభిప్రాయము తెలిపిరా?

జ:-ప్రపంచమునదేదియు యిండియాలో స్వరాజ్యాంశోభమును మాన్పలేదు. ఫలితము బహుశా గాంధీమహాత్ముడు నాయకుడుగా నుండుటకు తొలగునేమో, త్వరలోనో అలస్యముగనో అహింసోద్యమమున కపకీర్తికలుగునేమో, యని వారికి నేను స్పష్టముగా తెలిసిరి.

స్వరాజ్య పక్షతంత్రములు
ప్ర:-ద్యంధ్య ప్రభుత్వము నంతరింపజేయుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు పన్నుతంత్రములను గూర్చి వారేమి తలచుచున్నారో ఇండియా యింకా అధికారములకు సాండుటకు అవగ్నరాలని యితియే నిదర్శనమని వారునును పూర్వకముగా తలచుచున్నారా?

జ:-రాచకీయచేతలు, పత్రికలు ఎట్లు ప్రకటించినను, నీమతంత్రజ్ఞులు యిండియా స్వాతంత్ర్యమున కనర్హులని తలచు మాధులుగారు. ఇండియా ప్రస్తుతప్రభుత్వ విధాన మంగీకరింపక పోయినంతమాత్రమున అట్లుతలపరు. అతిగాక స్వరాజ్య పక్షము వారి సక్రమ విధానము తటస్థ, ద్యంధ్య ప్రభుత్వము నంతరింపజేయు సామర్థ్యము పట్లగల సానుభూతి, ఆమోదము క్లాభాపాత్రములుగానున్నవని పొగడ్త చాల గలదు. జాకాచక్రవర్తి పాలించినట్లు యిండియాను పాలించుటకు మార్పులను తీవ్రవాదులు గూడ యొప్పుకొనరు. ప్రస్తుతాధికారమును సరిగా యుపయోగించుట క్రొత్తయశికారముల నిమిత్తము వాదనకు అత్యగ్రహముగల విచేత్యుడును తొంగి సంస్కరణలందు పాల్గొనజాలను. స్వరాజ్యవాదులు ద్యంధ్యప్రభుత్వము నంతరింపజేయు విధానము నీమలో రాత్రులందు నిద్రపట్టినీయుట లేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి నాశన విధానమునందు స్వరాజ్యమును పొందు మార్గము కలదను నమృతముచే నేను స్వరాజ్య పక్షవాదివైతిని.

ప్ర:-కార్మిక పక్షము నందు మీ నమృతము పోయిందా?

జ:-ప్రస్తుత కార్మికప్రభుత్వముపై నాకు నమృతము లేదు. అది ఆకాస్పదముగా నుండుట అంతరించినది. నాకీపజయము ప్రశంసప్రవాహము. కాని నీమలోని కార్మిక ప్రజలంత యింకా విశ్వాసముతోనున్నాను. ఇండియాలోని కార్మికులకై కార్మికనాయకులు తేనీవాసభలో నాతపడుట నేను గుర్తించితిని. స్వరాజ్యపక్షమువారి ద్యంధ్యప్రభుత్వ నాశనవిధానములందు నిర్మాణ విధానములు గూడియుండు లక్ష్యపథము.

అహమదాబాదు హిందువులసభ

శ్రీశారదాపీఠ శంకరాచార్యస్వామి
అధ్యక్షత వహించెను

నిన్న (22వ తేదీ) సాయంకాలము అహమదాబాదులో శారదాపీఠము రాజరాజేశ్వరిఆశ్రమము శ్రీశంకరాచార్యస్వామిలవారి అధ్యక్షతక్రింద హిందువులహిరంగసభ జరిగినది. హిందువులు మిక్కిలి హెచ్చుగావచ్చిరి. “గుల్బర్గా, ఢిల్లీ, నాగపూరు, కోహటు, లక్నో మున్నగు పట్టణములలో మహమ్మదీయులు హిందువుల దేవాలయములను పాడుచేయుటయొక్క హిందువుల ప్రతిఘటన బాలురనుగూడ బాధించుచున్నారను. నైజాము యిండియాదొరతనములవారు నిష్పక్షికమగు విచారణను జరిపి ద్రోహులను తగినరీతిని శిక్షింపవలెను. హిందువులు దొర్లనమునకు గడంగగూడదు. హిందువులుకాంతముగానున్నారగదామని మహమ్మదీయులు చెలరేగి దొర్లనములూనరించివో మతసంరక్షణమున కెట్టిత్యాగమునైన చేయుటకు హిందువులు వెరదీయగూడదు” అను తీర్మాన మాసభలో నామోదంపబడెను. (ఆ. తె.)

నవ్వలలోట

నవ్వలలోట పత్రికాసంపాదకులకు జ్వరముపోకుటవలన 19-9-24 తేదీన ప్రకటింపబడదయ్యెను. దైవానుగ్రహమున నింకొకవాగములో పుననే యాలోగ్యపూరితులగుదురని వైద్యులు ధైర్యముగా చెప్పుచుండిరి. కావున సంపాదకు లాలోగ్య పూరితులైనవంటనే పత్రికప్రకటింపబడునని నవ్వలలోట చందాదారులకు తెలుపుచుంటిని.

కా. వెం. సు॥ రావు,
మేనేజరు.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి నెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0
జ్వరహరి అందుపూటకు నేనించిన పట్టు నిమిత్త జ్వరములకు తీవ్రపూరితములు యెంతలకు నమస్తే జ్వరములు మోనున అమృతాంజనము దివో, మదరాసు - బొంబాయి.

పాజనోష పూరులో పోలీస్ స్టేషను వద్ద హిందువులను కొందరిని ఎవరో కొట్టివండున దుకాణములు మూయబడినవి.

ఇంపీరియల్ బ్యాంకు కేసు

నిన్నటిదినమున కోర్టువారు తిరిగి అల్పాహారాంతరము సమావేశమైనతరువాత ప్రాసిక్యూషను తరపున న్యాయశ్రేణు గ్రాంటుగారు, తమసంగ్రహవాదమును వివరించి 4 1/2 గంటలకు ముగించిరి.

గ్రాంటుగారు మొట్టమొదట ఆహమదు బాచాఖాతా యందు కొంతకాలమువరకు అన్వేషణచేయుచు, తరువాత బేలస్కూటులందు తప్పుడుఅంకెలు వేయుట తరువాత సిద్ధార్ బ్యూతో చెరువులు తరువాత ద్రావకము నుపయోగించుట ఈ విధముగా రామచంద్రయ్యచే జరుపబడిన దొంగలెక్కుల నన్నిటి వివరించి, ఆహమదు బాచాయొక్కఖాతాలో జరిగినట్లే సరిగానభ్యుక్తాలనున నడవిమున 2,3,4,5 ముద్దాయిల ఖాతా లందుగూడ జరుగుచున్నదియు వివరించెను.

తరువాత గ్రాంటుగారు ముద్దాయిలతరపున గావించబడిన నూచనలకు ప్రత్యక్షతర మొనగుచు, సిద్ధార్ బ్యూను గురించి సాక్ష్యమొసగిన గోకులదాసు ఆహమదు బాచా కు విరోధియని నిరూపించుచున్నచిరనియు, కాని కోర్టునం దాతని ప్రవర్తన జూచిన యెడల నట్టి తలంపున కట్టి అవకాశమును లేదని స్పష్టపడగలదని నుడివెను. ఆకాశరా మున్న జాబునలన గలిగిన సంవలనము తగ్గిన వెంటనే తిరిగి అహ మున్న బాచాఖాతాలో 28 డిసెంబరునండియు, అంకెల ను దిద్దుపడగి ప్రారంభింపబడెను. ఇది వారాంత్యనివేదికలందు మాత్రమే ఇట్లు జరుగుచుండెను. అర్ధసంవత్సర లెక్కల తణిఖి జరుగువారమున ముందు రామచంద్రయ్య, (ముద్దాయి బాకి మొత్తము 809 వేలనండి 109 వేలకు దిద్దెను. ఇందు తగ్గిం పబడిన మొత్తము లోకలచెక్కులలో శేర్పబడెను. ఈకేసు నందిదియే విచారకరమగు సంగతి. ఈసమయముననే అర్ధవత్సర పరిక్షాచరిగినన, ఆసమయమున లోకలు చెక్కుల వ్యాపారము చాలస్వల్పముగ నున్ననుగూడ సీమోసమును గనుగొనబాలక పోయిరి. ఈతణిఖి ముగియగనే ఇకఅహమదు బాచాయొ క్కయు అతని యనుచరులయొక్కయు యుత్సాహముధిక మయ్యెను. ఆప్రతినిండి నాతడు నెలకు 50 వేల చొప్పున ఓవరు ద్రావుల దీనుకొనుట కంతమాత్రమును కేంకింపలేదు. 1922 నవంబరు 8 తేదీనండి డిసెంబరు 28 తేదీవరకునుగూడ ముద్దాయిలలో ఎన్నోరి ఖాతాయందునుగూడ - ఆహమదు బాచాఖా తాలో ఏవోబిల్లు డిస్కంబులుదప్ప - ఎట్టిపద్దులును లేవు. అందరి ఖాతాలలో గూడ ఒకేమాదు చెక్కులాగిపోయి తిరిగి ఒకేమాదు తలెత్తుట కు ఆకాశ రామన్నబాబుకారణము. వీరందరునొకేట్రతో నడుచుచున్నారనుటకది నిదర్శనము. అన్వేషణచెక్కులధనముపై చెక్కుల పంపిణీనము దీనుకొనుటలచారమే ననిచెలుపుటకు గొప్పప్రయత్నము లానర్పబడెను. అనగా, ఖాతాలో నిట్టినిలువ లేనివా రుగూడ ధనమును దీనుగ నవచ్చునని యర్థముగను. అంతియ గాక, కార్యదర్శికి బిల్లుమానేజరునకునుగూడ తేనటువంటి అధికారియు బిల్లుమానేజరునకు గలదనియు యెంతెంత మొత్తముల వైనను అతడు చెల్లించివేయవచ్చుననియు నిందలి యర్థము.

అప్రూవరు సాక్ష్య మొసగుచున్నపుడు, ముద్దాయిల న్యాయవాది, అన్వేషణకు కమిషనరునకు కలీముల్లాగారిపై చాల తీవ్రమగు నారోపణల గావించిరి. రామచంద్రయ్యను తనగృహమందు బలవంతముగా నుంచుగాని అతనినడచునండి స్టేటు మెంటులో కొన్నిసంగతుల నొప్పించుటకుగా నాతనికి ఒకచతుస్రం దును పెట్టెనని చాదరిగారు నూచించిరి. ఇందులకు గాను, కర్నూలు రాయగారి డాక్టరు సర్కిఫికేటును, అప్రూవరు మామ గారచే నియమింపబడిన ఆద్యక్షేటు వ్రాసిన పత్రమును దాఖలు చేయుటకు నుత్సాహించెను. కానిసర్కిఫికేటును గుర్తించి బలపరుచుటకు ర్నూలు రాయగారి రిచ్చులకేపోవుట చేతను, రెండవ నిదర్శనముగ ఆద్యక్షేటు, అప్రూవరు మామగారి యనుమతి లేకుండ నారెగిరి సంబంధించిన సుత్రములలోని విషయముల చెలుపుట స్పృహ నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ నుండునను కారణము చేతను, పీయ్యరును బోనులో హాజరై సాక్ష్య మొసగలేదు. అందుచే నీ సుత్రముల దాఖలు చేయుటకు న్యాయమూర్తి అనుమతింప లేదు. కలీముల్లాగారిపై నిలెత్కింపై తీవ్రమగు నారోపణ మరి యొకటుండబాలదు. ఈవిషయము యెంత విశ్వాసార్హమైనదో మీకే ముఖ్యమైనది. ఈ ఆరోపణలచే మీరునుసులందు అపో వాలకు తావొసగరాచుని గోరుచున్నాను.

ఈమోసములనలన నీపురమందు వాణిజ్య పరిస్థితులు పునానులతోగూడ చలించిపోయెను. అనలే మదరాసునందు వాణిజ్యపరిస్థితులు చాల ప్రతికూలముగ నుండును. వానికి నోడు ఇట్టిదిగూడె జేరునెడల నవి యెవరయ్య కలవరము జెప్పనే

యక్కరలేదు. ఈపురమందు వాణిజ్యమునందు విస్తీర్ణ ప్రవర్తనను కాపాడి, భారతీయ వాణిజ్యము అభివృద్ధిపండుటకు అవకాశము నొసగవలెనన్న, ఈకేసులో సంబంధించిన వ్యక్తుల బొన్నత్యమును గురించి దయచలచరారు. న్యాయమూర్తి చెలుపు విషయముల వివిన తరువాత సాక్ష్యమునందు ఋజువు జేయబడిన ముద్దాయిల ప్రవర్తన ఋజు ప్రవర్తనగనేయున్నదని యెంచినయెడలనిర్దోభియని ప్రకటించవలెను అట్లుగాక వారిది మోసపుటుచేతముగల ప్రవర్తనగ యెంచిన ధిడల దోషులని తీర్పుచెప్పవలెను. అంతటితో గ్రాంటుగారు తమ వాదనను ముగించిరి.

ముద్దాయిల తరపువాదన కొన్ని శాస్త్రీయవిషయములు

తరువాత, ముద్దాయిలతరపున, చాదరిగారు తమవాదన సంగ్రహముగ చెలుపుటలేచి ఆరోపణలలోని శాస్త్రీయవిషయములగురించి గ్రాంటుగారు నుడివిన వాక్యములలో పారబాటులు గలవని జెప్పి వానిని వివరింపబోదగిరి

నిన్నటిదినమున నామిత్యుడు, కేసుస్వభావమును జూరి కి వివరించుచు, ఆరోపణలలోని యెయ్యేభాగముల సందర్భమున ముద్దాయిలు దోషులైనదియు నిర్దోషులైనదియుగూడ న్యాయమూరి జూరివారిని ప్రశ్నించి ఆరోపణలలోని మూడుభాగము లో నేయొక్కభాగమునకు ముద్దాయిలుదోషులైననుగూడకుట్ర నేరముక్రింద శిక్షింపబడవలెనని నుడివెను. ఇది చాలపారబాటు. కోర్టువారి యెదుటనున్నది. ఒక్కటే ఆరోపణ. అది కుట్ర నేరము. అంతియగాని, విశ్వాసద్రోహము, మోసము, లెక్కల స్పష్టీంచుట మొదలగువానికి కోర్టువారియెదుట ప్రత్యేకముగా నారోపణలు లేవు. అందుచే న్యాయమూర్తి జూరి నడుగునపుడు ముద్దాయిలు కుట్రనేరము నొనర్చిరా యను ఒక్కప్రశ్ననే అడుగవలెనుగాని, మోసము నేరము మొదలగువానిక్రింద ముద్దాయిలు దోషులయని ప్రశ్నింపరాదు. విశ్వాసద్రోహము నొనర్చిరను నేరముక్రింద, నిన్నటిదినమున న్యాయమూర్తియే గ్రాంటుగారి రివిషయమున నుడివిన వానిలోగల లోపముల వ్యక్తిక రించెను గాననేనావిషయమునువేరగ జెప్పవలసరము లేదు. చెక్కులపై పాడిఅక్షరములతో సంతక మొనర్చిననునంతమాత్రమున నది లెక్కలపుస్తకములలో లెప్పవారేలు వ్రాయుట అనునేర మగునని నామిత్యుడు నుడివెను. ఖాతాపుస్తకములు బేలస్కూ టీలులు దిద్దుట, తప్పుడువ్రాత లగును. గాని, చెక్కులపైనొనర్చు సంతకము ఆనేరముక్రిందకు రాజాలదు. 467 (ఎ) సెక్షను క్రింద, చెక్కులపై నొనర్పబడిన పాడిఅక్షరముల సంతకము గూడ దొంగలెక్కులను నేరము క్రిందకు వచ్చునని ఈ కేసులో వినుట కిదియే ప్రధమము. పుస్తకములో నిదివరకు వేయబడిన అంకెలనుగాని వ్రాతలనుగాని దిద్దుట మాత్రమే ఈనేరముక్రింద వచ్చును. ఖాతాదారులు పంపుచెక్కులు ధనము నొసగవలెనని గోరుచు వ్రాయు చీటివంటివే గాని లెక్కలపత్రము వంటివిగావు. అంతియ గాక లెక్కల పుస్తకములందు తప్పుమొత్తముల వేసినను అది 577 సెక్షనుక్రింద లెక్కలపుస్తకములందు మోసమొనర్చుట అనునేరముక్రింద రాజాలదు. అదితప్పుడు వ్రాతలను పద్దులనువ్రాయుట అసత్యములగు విషయముల యైయధికారులకు దొలుపుట నేరమగును. అందుకు వేరే సెక్షనుగలదు. వ్రాసినదానిని దిద్దిన పుడుగాని మరియేవిధముగ దానిని తప్పిపుచ్చినగాని మాత్రమే 577 సెక్షనుక్రింద ఫౌన్సీ కేసును ఆక అక్సాంబుస్సీ వచ్చును. కోర్టువా రీసమయమున నిదనమునకు విచారణను ముగించిరి.

నేటి విచారణ ముద్దాయిల సంగ్రహవాదన

న్యాయమూర్తి బీస్లిగారియెదుట ఆహమదు బాచాయును మరియొకరును గలసి, ఇంపీరియల్ బ్యాంకును మోసమొనర్చి ధనము నపహరించుటకు కుట్ర పన్నిరను కేసు ఈదినమున వ్రాకోర్టు సెషన్సునందు న్యాయమూర్తి బీస్లిగారియెదుట విచారణ సాగింపబడినపుడు ముద్దాయిల తరపున ఎ. ఎన్. చాదరిగారు తమవాదనను చెలుపుచు సంగ్రహవాదనమును గావించిరి. కోర్టువారు తిరిగి సమావేశమైనపుడు చాదరిగారు మరియొక శాస్త్రీయవిషయమును చెలుపుచు నిట్లు నుడివెను:—బ్రిటిషు పరిపాలనవలన భారతదేశమునకు గలిగిన గొప్పలాభములలో, క్రిమినుల నేరముల న్యాయ పద్ధతి యొకటి. అందు ముఖ్యమైనది. (బెనిఫిట్ ఆఫ్ డెవలప్మెంట్) నేరమొనర్చిన విషయమును సంశయంప నవకాశ మున్నయెడల ముద్దాయికి అట్టిసౌకర్య మొనర్చుట. ఈనూత్రము మీకు తెలిసియేయుండును. బ్రిటిషుక్రిమినులు లాయందు ముద్దాయి నేర మొనర్చెనని సంపూర్ణముగ రుజువగువరకు ముద్దాయిని నిర్దోషి

గనే తలంపవలెను. నామిత్యుడు గ్రాంటుగారు వాదనను ప్రారంభించినప్పటినుండియు నీవిషయమును మరచిపోయి, ముద్దాయిలు దోషులుగనే పరిగణించి వాదించగలిగెను. నేను ఈ కేసు ప్రేనేటు ప్రాసిక్యూషను, అని నూచించితిని. ఆనూచన యెంతవరకు యథార్థమైనదియు గ్రాంటుగారి వాదననుండి తెలియనగును. ప్రేయి వేటు ప్రాసిక్యూషను చాలవరకు పగదీర్చుకొను నుద్దేశముతో నుండును. పట్టిక ప్రాసిక్యూటరు అట్లుగాక, ముద్దాయిలకు అనుకూల మగువిషయములను, ఎచ్చటెచ్చట ఎంతవరకు వారినేరమున శిరపరుచుచున్నదియును రెండును పరిపూర్ణబుద్ధితో జూరివారి యెదుట పెట్టును. కాని గ్రాంటుగారి వాదనయం దట్టినివ్వుట పాతబుద్ధి మందుకైన గానరాదు. కొన్నిసందేహాస్పదములగు పరిస్థితులు గలవనియు అందుచే ముద్దాయిలకు దోషులుగాపరిగణింప వలెననియు గోరుచున్నాడు. గ్రాంటుగారు ప్రేనేటు ప్రాసిక్యూటరును కిదియొక నిదర్శనము. ఇట్టి నేరమురందు ప్రేనేటు న్యాయవాదులను పట్టిక ప్రాసిక్యూటరులుగా నియమింపరాదు నియు, అట్లుచేయుచో, ముద్దాయిలకు దోషులని నిర్ణయింపబడెయటకు అత్యధిక మగుపరిశ్రమ నొనర్చెద రనియు, అట్టిపద్ధతులకు వాదనవరకులవాటుపడియుండురనియు అందుచేనట్టిపద్ధతి అవాంఛనీయమనియు ఈకోర్టులోనే ప్రధాన న్యాయమూర్తి 1920 సం॥ మార్చి 15 తేదీన రిస్తుంజీకేసునందు ప్రభుత్వము వారిని మందలించెను.

ఇట్టి క్రిమినులకేసులందు ముద్దాయిలనుండి ఎట్టిసమాధానమునుగోరకయే ప్రాసిక్యూషనువారివలన ఎంతవరకు నేరము శిరపరుపబడినది, ఎంతవరకు శిరపడలేదు అనువిషయముల విచారించి ఎంతమాత్రమైనను రుజువుగాని భాగ మున్నయెడల ముద్దాయిలు నిర్దోషులుగా ప్రకటించబడెను. ఇందుకు ఐర్లండు లోజరిగిన ఒక నిదర్శన మొనగుచు, ఒక స్త్రీ బిడ్డనెత్తుకొని ఒక నదియొడ్డున గన్పించెననియు కొంతసేపటికీ చచ్చుట నేబిడ్డ లేకుండ గన్పించెననియు కొన్నిగజముల దూరమున కొక చచ్చిన బిడ్డ కొట్టుకొనిపోవుచు గాన్పించెననియు, కాని అబిడ్డ సాక్షులచే యిల్లుబడలేదను మాత్రమున నామె నిర్దోషిగా వదిలివేయబడెనని యు చెల్లివెను. ఈవాదనము ఇంగ్లీషు శాసనము ఆంగ్లదేశమున కోర్టులందు ఈకాశనమొవిధముగ నమలులో పెట్టుబడుచున్నది. తరువాత నేరము రుజువగువరకు ముద్దాయిలను నేరస్తులనుగా పరిగణింపరాదను నూత్రమును వివరించుచు మెయిసుగారి గ్రంథమునుండి యుదాహరణల నొసగెను.

ఈ కేసులో ప్రాసిక్యూషనువారు ఆనుమాన మనేకురమునెల్లి పరుగెత్తుచున్నారు. వారాంగురము నెక్కినపుడు వారివాపుట కెవ్వరికిని కళ్ళముగాకున్నది. ఎక్కడ జూచినను వారి కనుమానమే గానవచ్చుచున్నది. అభిరుక్త జబ్బుగా నున్నవారికి మందు సీసాల నొసగుటలోగూడ వారికి అనుమానము గలిగిఅందు లో కుట్ర లంచము గాన్పించుచున్నవి. ఇవి అనుమానింప బిలగు విషయము గాన ముద్దాయిలు దోషులని జెప్పవలెనని ప్రాసిక్యూషనువారు మిమ్ముల నడుగుచున్నారు. ఇట్టి నిరాధారమగు అనుమానములచే నెట్టి తీవ్రమగు ఆరోపణ లొనర్పబడుచున్నవో గమనింపుడు. బ్యాంకు పుస్తకము లో ద్రావకముతో మార్చినట్లు అనుమానముగనున్నదని చెప్పచు గ్రాంటుగారు సాక్ష్యరత్నిని అద్దమును పట్టుకొని జూరివారి కిని న్యాయమూర్తికిని జూపుటకు కోర్టుఅంతటా నటునిటుపరుగెత్తి ఆహమదుబాచా ఈద్రావకమును దెచ్చియుండిననని నూచించెను. తొందరగా టైపుజేయునపుడు కొన్నిసవయములందు పెద్దటైపు అక్షరము సగముమాత్రమే పడును అది దిద్దుడు అని గ్రాంటుగారు రనుమానించి ముద్దాయిల శిక్షింపమని యడుగుచున్నారు. ప్రాసిక్యూషను ఎంతవరకు అనుమానములపై వాధారపడియుండెనో ఇందువలన తెలియనగును.

పేర్లలో మార్పులు

ఇంకొక విషయమును గమనింపుడు. ముద్దాయి రుక్మదేవిని ఇంటిపేరు కార్దవశెట్టి. ఈతమ మహమ్మదు రుక్మదేవి అను పేరుతో ఖాతా నేర్పరుచుకొనెను. బ్యాంకులో లెడరుకిపరగు రి-వ ముద్దాయిచేతిలోనికి తనఖాతా వెళ్లవలెనను నుద్దేశముతో నీపేరు మార్పుకొనవలెనని ప్రాసిక్యూషనువారు ఆరోపించుచున్నారు. అతడు తన పేరును మార్పుకొన వున్నయెడల నాని ఖాతాఅప్రూవరచార్జిలో నుండును. రుక్మదేవిని కింతకంటె కావలసిగా నురేమండగలదు? అందుచేనీ నుమానమెంతనిరాధారమైనది గమనింపుడు నాల్గవముద్దాయగు మహమ్మదునాథ యను, మీరు జూచియేయుండగుడు తన నిజమగుపేరు మార్పుకొని 1వ ముద్దాయికి సోక రుచ్చుటకుగాను- దాదాబాబోబు అనువారు పేరుతో ఇం బ్యాంకులో ఖాతా నేర్పరుచుకొని, పేరును మార్చుతానేర్పరుచుకుంటు అనుమానాస్పదమగుటచే ముద్దాయిలనిరి. దాదాబాబోబు ఈఖాతాను 1922 సం॥ సెప్టెంబరు 19, 17 న ఆతనిపేర వ్రాయబడిన

లందు దూదాసా హెబు అను పేరున్నటుల కొద్దవర్షదినములు దు జావులేనిది. అందుచే నీయనుమానముగూడ నెట్టివర్షమైనదో మీరు గమనించియుండురు. అప్రూచరుయొక్క మామగారికి దస్తావేజులను ప్రాసోటులను తనవద్ద తణఖా పెట్టుకొని ఆహూతుడు బాచా దు 4000 ల బుబుమెనగి అందుకు చెక్కునొసగెను. ప్రాసో క్యూమనువారికి ౦ దు ల ౦ చ పు వా స న గా నిం చె ను. ఇది లంచమేయగునో అ ప్రూచరు మామగారి పత్రములను తణఖాయందుకొనుట యెందులకు ఈవిషయమును అనుమానాస్పదముగ ప్రాసోక్యమనువారికి దోవెను. ఇది అప్రూచరునకు లంచ మగునెడల ఆతని మామ గారు ప్రామిసరీనోటు ప్రాయుటయే తణఖా పెట్టుటయు నెం దులకు సంభవించును. ఈ విధముగా ప్రతివిషయమునందును గూడప్రాసోక్యమనువానికి అనుమానముల నిదర్శనము దప్ప మరెట్టిబుజువును గానింపలేదు. అగ్గురు ముద్దాయిబును, ఇంపీరి యులు బ్యాంకువారిని మోసమొనర్చి ధనము నపహరించుటకు గాను కొన్ని నేరము లానర్చుటకు కుట్ర పన్నిరని ఆరోపింప బడెను. ఈ నేరమును మీయెదుట పూర్తిగా బుజువు లేయ వలె ననినచో, ముందుగా నీయారుగరరకునుగల సంబంధమును బుజువు జేయవలెను. తరువాత కుట్రగలదని బుజువు జేయవలె ను. ఈ కేసునందలి ఆరోపణలను, సాక్ష్యమంతయును, రామ చంద్రయ్య సాక్ష్యముపై నాధారపడియున్నది. ఆతని సాక్ష్య ముపై నాధారము జేసికొని, నా మిత్రుడు కుట్ర గలదని నుడిచెను. ఈ సందర్భమున, అప్రూచరుయొక్క సాక్ష్యమును చాలావగ్ర తతో జూడవలె నని మీకు చాలమార్లు జ్ఞాపకమొనర్చబడియున్నది. అప్రూ చరుయొక్క సాక్ష్యమంత యనుమానాస్పదమైనదియు విష రించుచు చాదరిగారిచ్చట అంగదేశ న్యాయాధీశులనుండి వదిలి విడిచించిరి.

అప్రూచరు సాక్ష్యము

ప్రాసోక్యమనంతయు అప్రూచరు రామచంద్రయ్య సాక్ష్యముపై నాధారపడియున్నది. ఆసాక్ష్యము పోయినచో ప్రాసోక్యమనంతయు పడిపోవును. అందుచే మీరీసాక్ష్య మును విచారించునపుడు, (1) ఇది యెట్లు సంపాదించబడెను (2) ఇట్లుగా నేవిధముగా పెట్టబడెను అనువిషయముల పరి క్షింపవలెను. అప్రూచరుసాక్ష్యమును సంపాదించిన సందర్భమున పోలీసుఆఫీసర్లు కమిషనరు కమిషన్లగా రవలంబించిన చర్యలనుగురించి క్రాసుపరీక్షనయమున కొన్ని విషయము లను అప్రూచరుచే నంగీకరింపజేసితిని. ఈ సందర్భమున న్యాయాధిపతిగూడ నా ప్రశ్నలు సక్రమమైనచేయని అంగీకరించెను. అప్రూచరు ఆగస్టు 31 లేదీన మృదానునకు వచ్చి నెవ్రెంబరు నాల్గవ లేదీన ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు యెదుట స్టేటుమెంటు నొసగువరకు, ఆత ని యింట, గౌరవనీయుడగు అతిథిగమంటినని నుడిచెను. తా ను వచ్చుసరికి పోలీసువారు తమ ప్రాసోక్యమను కథను నిష్ఠ మొనర్చుకొనియుండిరనియు, పదినియ్యవముల నేపు కలిముల్లా గారు పర్యావరణము రీతిగా జదివెరనియు క్రాసుపరీక్షలో అ ప్రూచరు రంగీకరించెను. కవి ముల్లాగారిచో ఆతడు “గౌరవ నీయుడగు అతిథిగనన్నప్పుడు అతనివెంట నెప్పుడు కా ప లా యుండెడిదనియు, అతని మామగారు వచ్చినపుడు మాటలాడు తుమగూడ అనుమతింపబడలేదనియు, స్టేటుమెంటు నొసగు దిన మున నాతని శరీరస్థితి, డాక్టరును పిలువనంపవలసినంతగ నుండె ననియు తనతల మాంద్యముగ బరువు గనన్పడనియు అప్రూచరు మామగారితో చెలిచెను. పోలీసువారు రాతనివద్దనుండి స్టేటుమెం టును దిసికొనిన పరిస్థితులన్ని. తరువాత చీపు ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కా మి యే డు గారి యె దుట నీ త ని స్టే టు మెం టు ఏ వి ధ ము గ ది సి కొ న బ డె నో గమనింపుడు. న్యాయమొక్క రక్షణార్థము, అప్రూచరు స్టేటుమెంటు నొసగునపుడు అతనివద్దగాని యెదుటగాని పోలీ సువారుండరాదనియు, ఆతనికి పోలీసువారి పోక్తముగాని భయముగాని ఏమాత్రముండరాదనియు ప్రాకోర్టువారు నిబంధ నల నేర్పరిచిరి. అంతియగాక కొద్దవరకు తప్ప ఇతరపోలీసుల స్టేటుమెంటు రికార్డు జేయగూడదు. అప్రూచరు సాక్ష్యమి విషయములం దన్నిటిలోను ప్రతికూలముగనన్నది. మేజిస్ట్రేటు, అసిస్టెంటు కమిషనరు కలిముల్లా అప్రూచరు ముగ్గురు ఒక గదిలో మాడు మర్రిలలో కూర్చొనిరి. రామచంద్రయ్య తప్ప చెప్పినపుడెల్ల కలిముల్లాగారు నవరించి చెప్పవలెను. గ్రాం టుగారు చెందవలయు అప్రూచరుని పరీక్షించుదు ఎంతయో వ్రాపడి, కలిముల్లాగారు నవరించి చెప్పిన విషయములంత యిప్పుడులేవని గావని అప్రూచరుచే చెప్పించెను. కాని న్యాయాధిశుని దీవిషయమున అప్రూచరును తరచి తరచి పరీక్షించుటగా, చాల ము ఖ్య ము ల గు చి ప. య ము ల దురచిపోయినపుడే కలిముల్లాగారు నవరించిన అంగీకరిం చెను.

(గ్రాంటుగారు నిన్నటిదినమున, ఇతరసాక్ష్యముచే బలపరు పబడిన దానినితప్ప మిగిలినదాని నేమాత్రము నంగీకరింపవలదని నుడిచెను. ఒక విషయమును గమనింపుడు. అప్రూచరు, తాను 1922 ఫిబ్రవరి 4వ లేదీన ఆహూతుబాచాకాలో 20వేలకు అన్ క్లి యర్డుచెక్కు నంగీకరించితి ననియు అందుచే అంతరెండుమాడు దినములకు పూర్వము ఆహూతు బాచాతో మొదట సంప్రదించి, జరిగియుండవలెనని నుడిచెను. బ్యాంకుపుస్తక ములో నాపద్ధువున్నదిగాన నావాక్యమును నమ్మకలసినదని (గ్రాంటుగారు గోరి, నిజముగా బాచావెయెడల అంతకుపూర్వము జనవరి నెలలోగూడ నిట్టిచెక్కు లంగీకరింపబడుచుండెను. అం దుచే, అప్రూచరు తన అసత్యములకు, నిజమని రంగుపూయుట కుమాత్రము ఫిబ్రవరి 4వ లేదీ చెక్కు పుపయోగింపబడినది.

నామిత్రుడు ఇట్టి పద్ధతులను, అప్రూచరు సాక్ష్యమును బలపరుచుచు వాదన చాలవిచ్చిత్రముగ నున్నది. పుస్తకములో కొన్ని పద్ధతులను, అప్రూచరునివలెయూరుజేసిన అసత్య పుస్తక మునం బాపద్ధతులను జేర్చుకొనెను. అప్రూచరు ఆపద్ధతుల నుదహరించిన కారణముచే నాతడు నుడిచిన విషయములు లెక్కల పుస్తకముల సాక్ష్యముచే బలపరుపవలెనని నుడువు చుండెను. ఇది ఎట్టివాదనయో నిర్ణయించుకొనుటను జ్యూరీవారికి వదిలి వేసెదను.

మరియొక విషయము అప్రూచరు ఒకగవలసిన సాక్ష్య మేవిధముగ నాతనికి పోలీసువారిచే బోధింపబడెనో, అప్రూ చరువద్ద పట్టుకొనబడిన సాక్ష్యపు ప్రతులను మీకు చెలిచెను. ఆవిషయమును గురించి నే నెక్కవజెప్పెను. కాని, సాక్షి యొకగవలసిన సాక్ష్యమునుగురించియు, అందులోని లోపముల గురించి యు, న్యాయవాది, సాక్షి తో బాగు గ చర్చించి, ఆతనికి బోధించి, ఆతనిచే కంకతావెట్టింపవచ్చునని (గ్రాంటుగారు నుడిచిరి. న్యాయవాదపుత్రి ఇంతకేళంకదా కములకు వాక్యముల నేనెప్పుడు వినలేదు. తాను కొద్దలోనికి వచ్చువరకును పోలీసువారితో నుంటినని ఆతడంగీకరించెను. ఆ తడు మొట్టమొదట నీవిషయముల జేటిని అంగీకరింపలేదు. పోలీసువారికిని తనకును ఎట్టిసంబంధమునులేదని ఆతడునుడిచి, నిజవిషయముల నెంతమాత్రము నంగీకరింపకపోయెను. తుద కాతనిజేబువద్ద నెక్కుగా గానింపగా ననుమానించి, ఆకాగిత ముల వెలుపలకు దీయుమని నుడిచితిని. అప్పుడాతడు పోలీసు వారిచే తయారుజేసి యొకగవలసిన స్టేటుమెంటును, పరసీయ గ్రంథముగ నుపయోగించుమంటినని అంగీకరించి తనవాత కొం చెము కొంచెముగా తనకృత్యమునునంతెను అంగీకరించెను. అప్రూచరు సాక్ష్యముయొక్క స్వభావ మిది.

ఈసాక్ష్యమునందు ముద్దాయిలకు ఒకరితో నొకరికి సం బంధమెట్లు గలవలెనదో గమనింపుడు. మీయాను బానుయొక్క భార్య చాల అ సంత్వ ప్తికరముగనుండగా, స్త్రీవాదుగారువచ్చి “ఈ భార్యను గురించి నాగ్రత్త” అని (వాసి అ తద్దరుకీపర గు శవరియ్యుడు చీవాట్లు పెట్టెననియు అందుచే శవరియ్యుడో రికపై అతనితోగలిసి తాను మీయాను బానువద్దకు వెళ్ళితినిని అప్రూచరునుడిచెను. ఇది ఈ నేరములకు ప్రారంభము. ఇంకెం త సత్యముగలదో జూడుడు. స్ఫువర్ణగారి నీ విషయము ప్ర స్థించగా తాను “భార్యను గురించి నాగ్రత్త” అని (వాసితి నేగాని ఎవరిని యెట్టిచీవాట్లును పెట్టలేదనినుడిచెను. సాక్షుల లో స్ఫువర్ణగారు చాల నిష్కపటముగ మాట్లాడిరి. మీయాను బానుపంపిన అన్ క్లియర్డు చెక్కులు కొన్ని (త్రిప్పివేయబడుటచే తనకుమాటవచ్చునని అప్పుడు శవరియ్యుడు తనతో జేప్పెనని అ ప్రూచరునుడిచెను. చెక్కులు (త్రిప్పివేయబడునెడల భారతదా రు శ్రవణగాని, లెడ్డుకీపరు త ప్ప గా దు. అం దు చే శవరి ము త్త వ చ్చి పై వి ధ ము న ను డి చె న నుట పరిమానాస్పదము. చిల్లు మానేజరు తనకే విషయము చెలియనే చెలియదని నుడిచెను. ఇది 22 నెవ్రెంబరు లేదీన జరిగెననియు 23 లేదీన మీయానుబానునకు 10 వేల అన్ క్లియర్డు చెక్కును చెల్లించితినినియు అప్రూచరు నుడిచెను. ఈపద్ధతి బ్యాంకుపు స్తకములో నున్నదిగాన, నీవిషయముగూడ ప్రాతములకమున పత్రములచేలబడుచుబడెనని (గ్రాంటుగారునున్నారు. అప్రూచ రు భావకమునుండి 22 లేదీన ఇల్లుజొగననుటలేదు. 23 లేదీన చెక్కు చెల్లించితినిగాన 22 లేదీన నీసమావేశము జరిగియుండ వలెనని నుడిచెను. పైన చెలివినవాదన యంతహాస్యాస్పదమో, ఇదిగూడ నంతహాస్యాస్పదముగానే యున్నది.

అహూతు బాచాతో అప్రూచరుయొక్క మొదటి సమా గమమును గురించి అప్రూచరునుడిచిన విషయముల గమనింపుడు. క్రిందికొద్దనం దీవిషయముల అప్రూచరును చాల పశ్చలు నేయ గా ఫిబ్రవరి మాసంతమున మొదట అహూతుబాచాను గలిసి కొని యుందునని నుడిచెను. ఈ కొద్ద నం దా వా క్య ము ను (త్రిప్పకొని ఫిబ్రవరి 4వ లేదీన కలిసికొంటినని నుడిచెను. ఇందలి యుద్దేశమును పరిశీంపుడు అంతకుపూర్వము అహూతు బాచా కు చెల్లించిన అన్ క్లియర్డు చెక్కులు పత్రముగానే చెల్లించబడి ననియు ఆ లేదీతయవాతమాత్రమే అక్రమమయ్యెననియు నుడిచె ను. బ్యాంకులో కొంతమంది భారతదారులకు అన్ క్లియర్డుల చె

సాక్షి క వా రు లు

ఒక సవరణ:—నిన్నటి అంధ్రప్రదేశ్ వివేకవార్తల యందు 18 వ పేజీలోని మొదటి కాలము చివరను సామాన్య మతసభయను శీర్షికక్రింద సనాతనమైన మతమును గూర్చి యనుటకు బదులు “మధ్యాహ్నం ప్రాండవ మతము” అని అచ్చు పారబాటు పడివది. పోతులను నవరించుకొన గోరెదము.

రాకప్రోలు:—కాలహాళుడు కమిషను డైరెక్టరులెఫ కర్నలు సర్ క్లిష్ట ఫర్ము గారు నిన్న రాత్రి కలకత్తాలోయిరి. పోలీసుమాఫర్మెంటు పి. విల్సనుగారు నిన్న రాత్రి కుంభకోను బోయిరి.

నెంట్లబు ఇండియా బ్యాంకు డైరెక్టరు పూకనవాలాగారు నేడుదనుము చెన్నరెవర్సిరి.

అరుంధ తీయ మహానభ:—పై సభలో రు పెరం బూరులో వినాయక వతుర్గిని అత్యుత్సాహముతో జయప్రద నుగా జరిపిరి. ఈరేగింపులు భజనలు జరిపిరి. ఈపండుగదిన ముయొక్క పవిత్రతను గూర్చినో. పి. గురస్వామి (కానన సభ్యుడు) ఎం. వీరాస్వామి గ ర్హస్వస్థినించిరి. ఉత్సవము లాన ందముగా ముగిసినవి. అరుంధతీయలందరును యిందు పాల్గొ ని

అంధ్రస్వరాజ్యపక్ష మదరాసు శాఖాసభ:— పైసభ మహాజనసభామండరమున 25 గురువారం 5-30 గంటలకు జరుగును. కార్యక్రమము: ఈపక్షమునుండు జరుపవలసిన కార్య క్రమము (2) మొంబరను చెర్చుకొనుట (3) కార్యనిర్వహణ మునకు కావలసిన డబ్బు (ప్రాసోచేయుట (4) అధికాయల నెన్ను కొరుట, మొంబరందరును విచ్చేయవలయును.

శ్రీకృష్ణచైతన్య సమాజము:—ఈసమాజమువారి యాజమాన్యముక్రింద కలవల కన్నునెట్టి ఆడపిల్లల బడిలో (చింతాద్రీపేట) 25 లేదీ గురువారం 5-30 గంటలకు సనాతన ధర్మ, గౌరంగజీవితములకే శ్రీకృష్ణచైతన్య మహాప్రభువులకు గూర్చి వరుసగా సంస్కృతాంగములలో శ్రీ త్రిదండిస్వామి, స్వామీ గారీంద్ భూషణ్ గార్లు వచ్చును. శ్రీ టి. భక్త వత్సలం గారధ్యక్షత వహించురు.

కర్నూలు బాంబు కేసు

ముద్దాయిశిక్ష రద్దుజేయుట డెను (న్యాయమూర్తి నెన్నరున్యాయమూర్తి రెయిలీగార్ల యెదుట)

కర్నూలుశిల్లా శిరివేలుతో చింతకొమ్మడిన్నె గ్రా మమునను అగు రెడ్డి పెరవెంకలరెడ్డి పై గేబడిన బాంబు కేసు నందు, నెవన్ను జడ్జి విధించిన శిక్షపై ముద్దాయి ప్రాకోర్టు వారికి గావించుకొనిన ఆప్పీలునందు, ప్రాకోర్టుజడ్జింగు ప్రధాన న్యాయమూర్తి రెయిలీగార్లు నిన్నటి దినమున తీర్పు చెప్పుచు ము ద్దాయి పై విధింపబడిన శిక్షను రద్దుజేసి ముద్దాయి నిర్దోషియని వదలివేసిరి. ఈ కేసు విశరములు గతశనివారము నా డీప్రతిక యందు ప్రకటింపబడెను.

ప్రభుత్వన్యాయవాది:—పబ్లిక్ ప్రాసోక్యటరు, ముద్దా యి తరపు న్యాయవాది:—పి. సోమశర్మ గారు.

క్యూలెన్సె. భవముచెల్లించు వాఛాగమగలదు. ఫిబ్రవరి మాసాంధ్య మువరకు గూడ ఆహూతు బాచా కట్టి చెక్కులె లు చెల్లిం చ బ డు మం దు బ చే అ ప్రూ చరు క్రిందికొద్దలో చెలివిన లేదీని వెనుకవారి ఫిబ్రవరి 4 లేదీకి మాచ్చెను. ఫిబ్రవరి 4 లేదీ మొత్తము చెల్లించుట యుండుటచే తనకు, భావక మున్నదని చెబుచుట గాను అప్రూచరు ఫిబ్రవరి మొదటిలో తాను అహూతుబాచాను గలిసి వి మాటలాడినని నుడిచెను. ఇదియు నిజమనచో అంతకు పూర్వము జనవరి నెల 29, 28 లేదీలందు 4000లు 4600 లకు చెల్లించబడు కనుకార్థ ములేదు.

చాదరిగారి వాదన ఇంకను జరుగుచున్నది

మహాత్మని మహాపవాసదీక్ష

నేడు ఏడవ దినము

నేడే మహాత్మనివర్ణంతిదినము - నేడు 66 వ ఏడు ప్రారంభమగును

మహాత్మని శరీరస్థితి

డాక్టరుల ప్రకటనము

“22 వ తేదీని మహాత్మడు ధార్మ్యముగానే యుండెను. రాత్రి బాగుగా నిద్రవట్టినది.” అని డాక్టరులు అన్నారే, అబ్దులు రహమాను ధృవప్రకటించిరి.

ఆంధ్రానుగారి ప్రకటనము

“7 వ రోజు ఉపవాసము ప్రారంభమైనను మహాత్మనికే ఎట్టి నీరసమును కలుగలేదు గాని ఒక్కొక్కరితో సంభాషించినపుడెల్ల చాల శక్తి, కొరతపడుచున్న దనుట కెట్టి సంతయమును లేదు; గాన నీ రెండవవారమున నీ ఆయాసము కొంచె మైన కలుగకుండ ఏర్పాటుచేయు టత్యవసరము. సంపూర్ణమగు విశ్రాంతియే యిప్పుడు ముఖ్యముగా కావలసియున్నది. మతకలహము లుత్పరించినవను శుభవార్తయే మనము తెలుపగలిగినచో వెంటనే మహాత్మన కధికమగు మనశ్శాంతి కలుగుట నిశ్చయము” అని ఆంధ్రానుగారు నుడివిరి.

భారతశాసనసంఘముల ప్రతినిధులు

అసెంబ్లీ కొన్నిసంఘములలో సభ్యులగు మహాత్మనీయులు మతసామరస్యమును కలిగించుటకు ఎం. ఏ జిన్నా, మాల్వీ అబ్దులకరీం, నవాబు సర్ అబ్దులుకాయీం (అసెంబ్లీసభ్యులు) నవాబు సర్ జల్మీకరాలీఖాను, నయ్యదురజాలీ (కొన్నిసభ్యులు) గార్లను ఉపసంఘముగా ఎన్నుకొనిరి. హిందూసభ్యులుగూడ స్వీయలో ఐదుగురిని ఎన్నుకొనుదురు. (అ. ప్రె.)

వ్యాసరచన

22 వ తేదీనిగూడ మహాత్మడే స్వయముగా వ్యాసములను వ్రాసెను గాని డాక్టరులు వ్రాయగూడ దనుటచే చెప్పి వ్రాయించుచున్నాడు.

నూలువడుకుట

21 వతేదీని మహాత్మడు 60 గజములనూలు వడికెను. 21 రోజులును ఉపవాసదీక్షను మహాత్మడు అనాయాసముగా పూర్తిచేయుగలుగునని డాక్టరులు ధైర్యముగా తెలిపిరి.

మహాత్మనిశరీరస్థితి

“మీరు నన్ను చూపితిగదా! నేను ఉపవాసములు చేయుటవలన బడిలినట్లున్నానా? లేదు గాన నేను చాలధార్మ్యముగానే యున్నానని అందరికిని తెలుపుడు” అని మహాత్మడు తన్ను చూడవచ్చిన ఆనందస్వామిలో చెప్పెను.

మాలానా మహాత్మదాలీగారి ప్రకటనము

మహాత్మ డీదీక్షను పూనువరకును ఎవ్వరికిని తెలియదు. మాలా స్వయంతోడను ఆలోచింపలేదు. 17 వ తేదీ బుధవారమునాడు మానవ్రతము ననుసరించెను. కూర్పుని వ్రాయవీలులేదని శాఖలు నిలుచుండయే వ్రాయదలచెను. అంతకు పూర్వ మాపద్ధతి ఎన్నడును లేదు. మహాత్మడు నామర

బీరువావద్ద నిలిచి పైబల్లమీద కాగితముపెట్టి వ్రాయుచుండెను. మాయింట మిక్కిలి యెత్తగు వ్రాతబల్లయొకటి కలదు. నేనును ఒక వంటిరును దానిని మోసి తెచ్చి పంకాకింద వేసితిమి. ఆయన మధ్యాహ్నము 2½ వరకు వ్రాయుచునేయుండెను. ఆపుడు నేను జపియాయుస్సామియా సభకు హాజరై యింటి కేగితి. ఆనాడు మహాత్మడు ఉదయమున నెకసారియు మధ్యాహ్న మొకసారియు భుజించెను. మధ్యాహ్నము హాకీంజీవచ్చి కోహటు కొట్లాటలను గూర్చి మహాత్మన కెరిగించెను.

నేను రాత్రి 7 గంటలకు మరల ఇంటికివచ్చితిని. నేను ఇంటికి వచ్చెడు దారిలో గాల్ల కాసి, ఖాను అనునతడు (మహాత్మదాలీగారి అసిస్టెంటు మినేజరు) కనబడి మహాత్మడు 22 రోజులు ఉపవాసదీక్షను బూనెనని తెలిపెను. అప్పుడు నాబండిలో వా కీంజీగూడ నుండెను. ఆవార్త విని మేము స్త్రాంతపోతిమి. దారిలో డాక్టరు అన్నారీగారి మోటారుబండి కనబడిగా యీవార్తను ఛాఫనరు ద్వారా ఆయనకు కబురుపంపి కడువేగమున నింటికి వచ్చితిమి.

ఎవరికిని తెలుపకుండ మీరిట్లు సాహసించుట మిత్రద్రోహమని నేను మహాత్మనితో చాలపరుషముగా మాటలాడితిని. ఇంకను మానవ్రతము తీరనందున మహాత్మడు మందహాస మొనరించెను. “మీరు నన్నెంతగా దూషించిననుగూడ దోషము కాజాలదుగాని కొన్ని విషయములలో ఈశ్వరసత్తను జీవునకును మధ్య ఇతరులు ప్రవేశించుట కవకాశ మణుమాత్రమును లేదు. రాత్రి సమగ్రముగా తేలిపెదను అని మహాత్మ డొకకాగితము పై వ్రాసి నాకు చూపెను.

అదివరకే మహాత్మడు ఉరుదుభాషలో నాకు వ్రాసి తన అనుచరులలో నొకనిచేతి కిచ్చిన యొక చీటినిగూడ నాతడు పిమ్మట నాకు తెచ్చియిచ్చెను.

“ప్రియసోదరా! నీవు నన్ను తుమింపకుము. ఇది యొకరితో ఆలోచింపదగిన విషయముగాదు. నీవు దుఃఖించినచో నా కధైర్యము కలుగును. భగవంతుడు నా కిట్టికేంపు కలిగించినందులకు సంతసింపుము. మైత్రికోరకు జరుగు కార్యములన్నియు ఆహారమువలన కలుగు పుష్టికంటె వధికమగు పుష్టి నే నాకు కలిగించును” అని మహాత్మ డాచీటిపైని వ్రాసెను. అట్టి చీటినే హాకీంజీగూడ మహాత్మడు వ్రాసెను. హాకీంజీగూడ చాల విచారించెను గాని నావలె పరుషోక్తుల నాడలేదు

చాలసేపు మేమందరమును అనేకవిధముల వాదించితిమి గాని మహాత్మడు తననిశ్చయమును మార్చుకొనలేదు. “మీరీవ్రతము బూనుటవలన యీశ్వరుడు ప్రజలచిత్తములందు మానవప్రేమను వృద్ధి నొందించు ననియు, అందువలన హిందూ మహాత్మదీయమైత్రి స్థిరమగుననియు మీ రీవ్రతమును పూనితిరి గాని దీనివలన మీకేదైన నపాయముకలిగినచో నిక నెన్నటికిని మన దేశమున హిందూమహాత్మదీయమైత్రి కలుగనేకలుగదు. అటుల జరిగినచో హిందువులు మహాత్మదీయుల నన్నటి

కిన్నితుమింపరు. వారు తుమించినను నేను తుమింపజాలను. నాసోదరుని మహాత్మదీయులు వధించినను నేను తుమింపగలుగుదుగాని మిమ్ములను అందులో యీతిగా తుణుకుణమును దహించుటకుదగ్గివలన మీ జీవితములు పోవునట్లు వధించినచో నేను బాత్తుగా తుమింపజాలను” అని నేనంటిని. దీనికి మహాత్మడు సరియగు సమాధాన మియ్యలేదు గాని తన కట్టి ఆపద కలుగదనెను. అన్నారీగారి సాత్వ్యమునుకోరెను. మరిరెండుదినములకు నాసోదరుడు వచ్చి చాలదూరము బ్రతిమాలినను మహాత్మడు వినలేదు.

కరుణామయుడగు సర్వేశ్వరుడు భక్తవత్సలుడను నమ్మకము నాకు పూర్తిగా నున్నది. భారమంతయును భగవంతుని పైననే నెలకొల్పితిని. రెండునెలలక్రితము నాతల్లిని ప్రాణాపాయదశ నుండి కాపాడిన ఆదయామయు డీప్రియసోదరుని ప్రాణాధికుని ప్రాణములను గూడ కాపాడుగాక యని అహర్నిశలు త్రికరణయో వేడుకొనుచున్నాను” అని మాలానా మహాత్మదాలీగారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

ధిల్లీ మహాత్మదీయులు

ధిల్లీ మహాత్మదీయులు మాలానా హజరతు మోహనగానిని పరిష్కర్తగా నియమించిరి. అందులకు మహాత్మ డంగీకరించెను. మహాత్మడు పండిత జవహరలాలు నెహ్రూగానిని హిందువుల పక్షమున పరిష్కర్తగా నియమించునని తోచుచున్నది. ఆయధికారమును హిందువులు మహాత్మన కే యొసంగిరి

మాలానా మోకతాలీగారు

“ధిల్లీలో హిందువులును మహాత్మదీయులును సఖ్యపడినచో దీక్షను మానుడని మహాత్మని కోరుటకు నాకు మదింపబలము కలుగును” అని మోకతాలీగారు నుడివిరి.

నిరోధాపాలుసతిగారుగూడ ఉపవసించుచున్నారు కలకత్తాలో నిరోధాపాలుగారి భార్య భర్త అనుమతిని బడసి 22 వతేదీనుండి ఉపవాసదీక్షను బూనెను

అలహాబాదులో సఖ్యభావము

21 వతేదీ సాయంకాలము జరిగిన చెహలము ఉత్సవమున హిందూమహాత్మదీయనాయకులును ఇతరులును చాలమంది పాలుగొనిరి. మాలానా విలాయతు హుస్సేను, పురుషోత్తమదాసు టాండను గార్లు సఖ్యతనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఉత్సవము శాంతముగా జరిగినది.

నవశక్తి

“నాయందు నవశక్తి గోచరించుచున్నది” అని ‘3 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్మడే నుడిపెను. 22 వ తేదీ రాత్రి మహాత్మడు ఆరుగంటల సేపు హాయిగా నిద్రించెను. 23 వ తేదీ ఉదయమున నిదురలేచి నూలువడికెను. ఇప్పుడు వెనుకటి కంటెను హెచ్చుకాలము నూలువడుకుచున్నాడు. 21 రోజులును విడువకుండ నూలువడుకుటకు లెనకు భగవంతుడు శక్తి నిచ్చునని మహాత్మనకు గట్టి నమ్మకము కలదు. నూలు వడుకుట వలన మహాత్మనకు చాల మన శ్శాంతి కలుగునని డాక్టరులు గూడ నమ్ముచున్నారు. ఎంగు యిండియాపత్రికకు మహాత్మ డింకను వ్యాసములు చెప్పి వ్రాయించుచున్నాడు. 22 వ తేదీని మానవ్రతమును బూని ఎంగు యిండియా పత్రికకు చాఫాముఖ్యమగు వ్యాసమును వ్రాసెను. 23 వ తేదీ నుండి ఏమియును వ్రాయగూడదని డాక్టరులు వహిపట్టిరి” అని 23 వ తేదీ సాయంకాలము మొదటిసారి నవజీవను పత్రిక ప్రత్యేక సంచికలో ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

మదరాసు కార్పొరేషను

పాఠశాలలయందు వైద్యపరీక్ష తారులెండర్లు

మదరాసు కార్పొరేషను మీటింగు నిన్నటిసాయం కాలము 8వక్ల భవనమునందు జరిగినది. డి|| బి|| డి. తిరుమల పిళ్ళైగా రధ్యక్షత వహించిరి. 28 గురు సభ్యులును కమిషనరును హాజరై యుండిరి.

పాఠశాలల వైద్యపరీక్ష

ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీన కాన్సిలువారు సమావేశమై కార్పొరేషను ఆమోదించునందుకు సభ అసిస్టెంటు సర్జనులు కార్పొరేషను పాఠశాలలయందలి బాలరను పరీక్ష చేయునట్లును అందుకు గాను రు 15 లు ఇచ్చునట్లును తీర్మానించిరి.

అవిర్పాటు సంఖ్య ప్రకారముగ తనందున ప్రత్యేకముగా ఇద్దరు సభ అసిస్టెంటు సర్జనులు నెలకు రు 75-5-175 లు రు 5 నైకిలు ఎలవెన్నుమీదనున్న బాలికల వైద్యపరీక్షకొరకు ప్రీ సభ అసిస్టెంటు సర్జను 75-5-175 లు రిక్షాలలవెన్ను రు 15 లు మీదను ఏర్పాటుచేయుటకు ఉపపాదకులు దెచ్చిరి స్థాయిసంఖ్య మువారు (ఆరోగ్యశాఖ) శిశుసంరక్షణ శాఖనుంచి వైద్యోగిని, ప్రీ డాక్టరును సభ అసిస్టెంటు సర్జను జీతముపై ఏర్పాటు చేయునట్లు నిశ్చయించిరి.

రా|| బి|| డి. వరదరాజులు నాయుడుగారు పాఠశాల లకువచ్చి బాలికలు 2000 మంది గలరనియు, వీరిని పరీక్షించుటకు ఒక ప్రీ వైద్యోగిని యందుట అత్యవసర మనియు కావున కమిషనరు శిఫార్సు అంగీకరింప వచ్చునని ఉపపాదించిరి.

రా|| బి|| డాక్టరు. సి. నరేశముదలియారు గారు 28 బాలర పాఠశాలలకుగాను ఇద్దరు సభ అసిస్టెంటు సర్జనులు గల రనియు, బాలికలకొరకు ప్రత్యేకముగా ఒక ప్రీ వైద్యోగిని నికి బదులు శిశుసంరక్షణ శాఖలో అధికముగా పనిలేని పాఠశాలనుండి ఒక ప్రీ వైద్యురాలిని ఏర్పాటు చేయదగునని జెప్పిరి.

అధ్యక్షులు ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషనువారికి ఎట్టి రుణమును ఇచ్చుటకు నిరాకరించి రనియు, రాబడి కన్నవ్యయము వృద్ధియగుచున్న దనియు, ప్రధమమున 40 పాఠశాలలకై అనుమతియుండ 45 పాఠశాలలను పోషించుచున్నామనియు జెప్పిరి.

వి. శివప్రకాశ్ మొదలియారుగారు పన్నులను వృద్ధిచేయ వలసినదిగా కోరిరి.

రా|| బి|| డా|| నరేశము:— మనము తీయవలసిన ధనముకంటె ఎక్కువ తీయలేదు.

అధ్యక్షులు:— మీరిక నొకపైసైనను అధికము తేజాలరు.

కె. సి. దేశికాచారిగారు ప్రదర్శనములపై పన్ను (Amusement tax) విషయమేమనని ప్రశ్నించిరి. అధ్యక్షులు దానిమీద ఏమాత్రము ఆదాయము రాదనియు, వరదరాజులు నాయుడుగారు ఖర్చును వృద్ధిచేయ జూచుచున్నారనియు, పిండికి తగినట్లు రొట్టెను జేయవలెననియు నుడివిరి.

ఖా|| బి|| వహమ్మను ఉస్మాన్ నాహుగారు వైద్య పరీక్ష మానుకొనుటయొక్క వరదరాజులు నాయుడుగారి తీర్మానము అంగీకరించుటో జరుగవలయుననిరి.

కె. వ్యాసారావుగారు ఒక సభ అసిస్టెంటు సర్జను, మరియొక ప్రీ సభ అసిస్టెంటు సర్జనును ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా కోరుదు, శిశుసంరక్షణ శాఖనుండి లేడి డాక్టరును ఏర్పాటుచేసి నచో అచ్చట పనికి భంగము గలుగునని చెప్పిరి.

డి|| బి|| జి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారు వ్యాసారావు గారి సవరణను బలపరచిరి.

యస్. రామస్వామియ్యర్ గారు మద్రాసు చాలిసా రమైన పట్టణమనియు, ఒక్క ప్రీ వై ద్యో ద్యో గి ని తో పరిగడముల కష్టము, అసంభవ మని నుడివిరి.

డి|| బి|| జి|| నారాయణస్వామి శెట్టిగారు ప్రస్తుతము ఒక ప్రీ సభ అసిస్టెంటు సర్జనును నియమించి రాబోవు సంవత్సర యందు పాఠశాలల వృద్ధియొడి పక్షమున మరియొకరిని ఏర్పాటు చేయవచ్చునని చెప్పిరి.

రా|| బి|| డా|| సి. నరేశముదలియారు గారు ఇద్దరు

సభ అసిస్టెంటు సర్జనులును, శిశుసంరక్షణ శాఖనుండి ఒక ప్రీ వైద్యురాలనును కావలయునని కోరుదు కార్పొరేషను వారు మరియొక ప్రీ సభ అసిస్టెంటు సర్జను నొసంగిన అంగీకరించెమని చెప్పిరి.

వి. శివప్రకాశ్ మొదలియారు గారు వ్యాసారావుగారి సవరణను ఆమోదించుదు నిజమైన వైద్య పరీక్ష జరుగవలయునని ఇద్దరు పుష్కలసభ అసిస్టెంటు సర్జనులు ఒక ప్రీ సభ అసిస్టెంటు సర్జను కావలయునని నుడివిరి.

వ్యాసారావుగారి మొదటిసవరణ వోటుకు పెట్టబడి వీగి పోయెను.

వరదరాజులు నాయుడుగారి (ఇద్దరు పురుష సభ అసిస్టెంటు సర్జనులు, ఒక ప్రీ సభ అసిస్టెంటు సర్జను) ఉపపాదన వోటుకు పెట్టబడి తీర్మానించబడినది.

మదరాసు కార్పొరేషన్ అధికారసంఘ సహకారసమితి

[The Madras Corporation Official Association Co-operative Society] అధ్యక్షుడు కోరినప్రకారము కమిషనరుగారు రు 5,000 ల రుణము, వడ్డీతో సహా 48 నెలలలో ప్రతి నెల 20 వ తేదీనగాని అంతకుముందుగాని చెల్లించునట్లును అట్లు చెల్లబడి కానిపక్షమున మొత్తము బాకీపై 10% కి 12 వత్తున వడ్డీవిధించు మరుతులమీద సిఫార్సుచేసిరి.

చ్చలేకయే సిఫార్సును సభ్యు లంగీకరించిరి.

ఆరోగ్యప్రదర్శనము

1924 జనవరి 15 మొదలు 22 వ తేదీలో జరిగిన ఆరోగ్య ప్రదర్శననుందు చేసినసేవకై కె. శ్రీనివాసన్, బి. వరసింగరావు, ఆర్. బి. నూతైగార్లకు ఉపకార వేతనము బంగారు పతకమును ఇవ్వవలసినదిగా ఆరోగ్యశాఖాధికారి కోరియుండెను.

రా|| బి|| డి. తనికాచలం శెట్టిగారు పన్నులు ఆర్థికవిషయములు విచారింపు సంఘమువారికి తెలియబర్చిరా లేదాయని అడిగిరి.

అధ్యక్షులు అయ్యది స్వల్పవిషయమనిరి.

శ్రీరాములు నాయుడుగారు ప్రదర్శనముకొరకు కొంత ధనము వసూలు చేయబడెననియు అందు రు 200 లు మిగిలిననియు అవి హోల్స్ సేల్ కై వినియోగపర్చదగునని చెప్పిరి.

కమిషనరుగారు ఆసోమ్మ ప్రదర్శనార్థమని నుడివిరి.

పిమ్మట ఉపకార వేతనము బంగారు పతకములు నొసంగుటకు అంగీకరించబడినది.

పిదప అధ్యక్షులు అచ్చట హాజరుగానున్న కె. శ్రీనివాసన్ కు బంగారు పతకమును బహూకరించుచు వారు ఎప్పటివలె ఉత్సాహముతో సేవజేయగోరిరి.

ఎలెక్ట్రిక్ కులూముబు డు

ప్రభుత్వమువారు పట్టణ ఇంజనీయరును బ్రాములై నకంపెనీ వారి ఏర్పాటులను పరీక్షింపగోరిరి.

ఇంజనీయరు నూచనల ననుసరించి కమిషనరు బ్రాము దారులు పరీక్షించి బాగుచేయునట్టి ప్రత్యేకకార్మికులను నియమించవలయు ననియు బోగిండ్లసంఖ్య వృద్ధిచేయవలెననియు జూరులపైనుండి వాన కుదీయకుండునట్లు చేయవలయుననియు మొదలగు శిఫార్సులు గావించిరి. టి. యస్. రామస్వామి అయ్యరుగారు కలకత్తా బొంబాయి పట్టణములందువలె ఒకటి, రెండు తుగతులగుల బ్రాముబండ్లు ఏర్పాటు చేయదగునని నూచించిరి. కమిషనరు శిఫార్సు అంగీకరించబడినది.

తారులెండర్లు

కార్పొరేషనువారి తారు సప్లయకి కొన్ని కంపెనీల వారు లెం డర్లు పంపిరి. అందు స్టాండ్ డ్డు ఆయిల్ కంపెనీ వారికి టన్ను రు 140 లు వంతున 20 టన్నులఅప్పుచి మనకున్న, చారిబరద్య కంపెనీ వారికి టన్ను రు 145 లు వంతున 100 టన్నుల తారునకును కం బ్రాట్ల నివ్వవలసినదిగాకోరిరి.

రా|| బి|| జి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారు ఎలెండర్లు తక్కు వరగలదో దానిని ఇదివరలో నెల్లను కార్పొరేషను వారు తీసుకొనుమండిరనియు, స్టాండ్ డ్డు ఆయిల్ కంపెనీ వారి లెండర్లు ధరస్వల్పము కాన దానిని అంగీకరించవలెనని కోరిరి.

టి. నుందరరావు నాయుడు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

కె. సి. దేశికాచారిగారు ఏషియాటిక్ పెట్రోలియమ్ కంపెనీ వారి లెండర్లు సంగీకరించవలసినదిగా కోరుదు; స్టాండ్ డ్డు ఆ

యిల్ కంపెనీ డెలివరీ భాగ్యశీతమునవనియు, ఎటులైనను 4 నెలలు పట్టననియు, ఏషియాటిక్ పెట్రోలియం కంపెనీ 6 వారములలో నొసంగుననియు, పీపాలయందు పంపుటచే కారిపోవుటకు అవకాశము లేదనియు, ఉమ్మడిపాలకన్న కొమ్మగోట్టుకులే ఎక్కువ తూనికతూగుననియు, అందువలన ఏషియాటిక్ పెట్రోలియం కంపెనీవారు ఉమ్మడిపాలు లాభదాయకమనియు, ఇంతకుకీతము స్టాండ్ డ్డు ఆయిల్ కంపెనీవారు కార్పొరేషన్ వారిపై దావాచేసినదమని లేదరించినయు వైకారణములవలన ఏషియాటిక్ కంపెనీ లెండర్లు అంగీకరించవలసినదని కోరిరి. ఏ. జి. పవలుగారు ఈవిషయముపై చర్చనాపి వాయిదాచేయగోరిరి.

రా|| బి|| తనికాచలం శెట్టిగారు నారాయణస్వామి శెట్టి గారి ఉపపాదనను బలపరచిరి.

రా|| సి. నరేశముదలియారుగారు ఏ. జి. పవలుగారి ఉపపాదనను బలపరచిరి.

రా|| రామకామత్ గారు తారుయొక్క నికరమైన తూకమునిచ్చుట కంపెనీ వారికి నికరమనియు, కావున విషయము కమిషనరుగారికి తెలియజేయవలయునని నుడివిరి.

కె. వ్యాసారావుగారు నికరమైన తూనికతో మలయు సరుకునుపెయిచేసిన స్టాండ్ డ్డు ఆయిల్ కంపెనీ లెండర్లు అంగీకరించుదునట్లు తెలియజేయబడినదను ఉపపాదనను తీసుకవచ్చిరి. టి. నుందరరావు నాయుడుగారు బలపరచిరి.

డి|| బి|| జి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారు తమ ఉపపాదనను ఉపసంహరించుకొని వ్యాసారావుగారి ఉపపాదనకు ఒప్పుకొనిరి.

వ్యాసారావుగారి ఉపపాదన తీర్మానింపబడెను.

పిమ్మట సభి చాలింపబడెను. ఈదినము 5.30 లకు తిరిగి సమావేశమైనను.

వరదనహా

తిరుచూరు

సెప్టెంబరు 21:—కొచ్చిన్ కాంగ్రెసు సహాయసంఘ కార్యదర్శి కూరూరు నీలకంఠసంబుద్రపాడుగా టిల్లు వ్రాయుచున్నారు.

మాకు 70 బియ్యపుబస్తాలు చేరెనవి. వీటిలో పాలుప్రజా వరద సహాయసంఘముతరపున మార్కెటింగుసంఘమువారు మాకు రు.100 పంపియున్నారు. వీటిలో 16 బస్తాలబియ్యము 9900 మందికి తెలియొక్కింటికి పావునేరుబియ్యముచొప్పున యుచితముగా పంచిపెట్టిరి. తక్కిన 54 బస్తాలబియ్యమును రిస్టానసు లలో చౌకధరలకు విక్రయింపబడునట్లు యేర్పాటుచేయబడెను. ఇప్పుడు చల్లకడీ నదీతీరముననున్న కొంచుకడవు, అన్న నాడు మొదలగు ప్రదేశములలో మేమిప్పుడు పనిచేయుచున్నాము. ఆ ప్రదేశములకు వరదవచ్చి విశేషముగా నష్టముకలుగజేసినది. చౌకధరలకు అమ్ముగా వచ్చినదానివలన మేము తిరిగి 115 బస్తాలను కొని ఆరెండు ప్రదేశములకు పంపితిమి. చౌకధరలకు అమ్ముటవలన రాకపోకలచార్జీలతో సహా బస్తాఒక్కొక్కటి రు 2 నష్టమువచ్చుచున్నది. ఈవిధముగా మరిరెండు నెలలు అమ్మువలెనని తోచుచున్నది. బీదవారు తయారుచేయుచున్న వస్తువులను గూడ మేముకొని వారికి ధ్యానింపుచున్నాము. ఈమూలమున వారికి పనికిల్పించినవార మగుచున్నాము. ఇదియేగదా వారికి ప్రస్తుతము కావలసినది. (ఆ.ప్రె.)

తిరుచనాపల్లి వరదనహాయము

తిరుచనాపల్లి, సెప్టెం. 22:—కలకత్తా మార్కెటింగుసహాయ సంఘముయొక్క మోతీలాల్ మహేశ్వరీగారు, బరోడా పెట్టుకులోని మోతీలాల్ జమ్నాదాసుగారి ప్రతినిధి రత్నలాల్ పాట్రిక్కుగారును వరదసహాయసంఘమున పొలూరు ఉదయార్యాలయం తాలూకాలోని తానంపేటకువచ్చిరి. వరద దినములలో కోలుకొనుకు ఉత్తరభాగమునపాడివి శేషనష్టము వచ్చినది. అచ్చట 25 గ్రామములను శివారునున్న పల్లెలను మునిగిపోయినవి. ఈయిద్దరు ప్రతినిధులును గ్రామములను తనిఖీజేసి ఒకడెడనుగ్రామములలో సహాయపుబస్తాలను ప్రార్థనము జేసిరి. ఒక గ్రామములో నొక సురక్షింపైన ప్రదేశమునాగృహా నిర్మాణమునకు ఫలమునిచ్చుటకు పాకలను నిర్మగిడినదను ఒక యువరము భూమినిమ్మని యొక భూస్వామియొక్క భర్తకుండిరి. ఆర్థమునుకొనుకొని ఆతినికి మజరానిచ్చుటకు వీరంగీకరించిరి. (ఆ.ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 24 వ తేది

బుధవారము

క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టమును రద్దు జేయుట

క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టమును రద్దు జేయవలయునని డాక్టరుగవరుగారు ప్రతిపాదించినది నంగీకరించి, హైందవ శాసనసభవారు తమ స్వాతంత్ర్య ప్రయత్నమును, నిర్బంధశాసనముపట్ల గల విమతిని వెల్లడిజేసిరి. ఇనుకంటే యీ మారును ప్రభుత్వమువారు ప్రజల ప్రాతికూల్యము గనుబడిగా నిర్బంధశాసనములను అమలులో జెట్టుటవలన ఇనుమతయు లాభము లేకబోయెను. ఇశమునందు అశాంతి మిక్కిట మయ్యెను. ప్రభుత్వమువారు ఊహించిన ప్రయోజనము విఫలమయ్యెను. లాభమున్నను లేకన్నను, ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములను భంగపరుచుటవలన, పరిపాలనమునకు లాభము కన్న నష్ట మధికముగ గలుగుట సహజము. మూములుచట్టముల నిధికారవర్గము తరుచుగ సత్రిక మించుటవలన, చట్టముల మర్యాద దోలగిపోవుచున్నది. నిర్బంధ శాసనములు లాఠిదండలను రక్షించుటకు మారుగ, తద్వ్యతిరేకము నొసగుచున్నవి. చట్టకారము ననలే తొలగించుచున్నవి. ఇట్టి నిర్బంధ శాసనముల నింకను నిలిపియించవలసిన యావశ్యకత ఏవిధమునను గనుపించదు. నిర్బంధ శాసనములనుగూర్చి విచారించిన సంఘమువారు, క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టమును రద్దు జేయు గోరిరి. ప్రభుత్వమువారి తలవరకును, విచారణసంఘమువారి సభ్యులను ఆచరింపజేసి బెట్టరయిరి.

డాక్టరుగారు రందుచే విధిలేక యిట్టి సూచనను గావించవలసినవచ్చెను. చెజ్కిన యవశాశము నయినను దీనిని నిర్బంధ చట్టములను రద్దు జేయుటకు మారుగ, ప్రభుత్వమువారు తమ పట్టుదలను విడనాడ కుండుట శిచియము. హాంమెంబరుగు మడ్డిమెను గారివలె కార్యదర్శిగు టాకోకిన్ నను గారును, నిర్బంధ చట్ట మవసరమని ఉద్ఘోషించిరి. ఇట్టి చట్టమును రద్దు జేయగోరుచో శాసనసభవారి కీర్తి మంటగలయు నని వాదించిరి. ఏమి వీరి చెమతాము! నిర్బంధ చట్టములను రద్దు జేయుటచేగాక వానిని దొలగింప కుండుటచేతనే శాసనసభ లెవగారివమును కోల్పోవును. టాకోకిన్ ననుగారు తమ వాదమునకు ప్రమాణముల జూపింపగిరి. ఇతర దేశములలో గూడ ప్రభుత్వమువారి కిట్టి అసాధారణాధికారములు గలవని నుడివిరి. వీరి వాదము అప్రస్తుతము. ఏలనన ప్రాంతములలో నేదేశమునందును శాంతిసమయములందు ప్రభుత్వమువారి డిట్టి సాధారణాధికారముల గోరబోరు. ఇంగ్లండులో కిట్టి శాసనము గనుపించదు. ఏసంఘము నయినను ఆక్రమ మని ప్రకటించుటకు కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమున కధికార ముండదు. ఇప్పటి చట్టము ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు తమ యిచ్చ

వచ్చిన సంఘమును ఆక్రమ మని సూచించి చిక్కుల బెట్టవచ్చును.

న్యాయస్థానములు నిర్ణయించదగిన విషయమును, ప్రభుత్వమువారే నిర్ణయించుచున్నారు. సామాన్య చట్టము లెట్టి యపద్రవము నెదుర్కొనుట కయినను చాలును. ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధ విధానమును విడనాడినియెడల దేశమునందు సంక్షోభము ప్రబలునని పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారిదివరకు మందలించియుండిరి. సంక్షోభము ప్రబలునుగాన, తాము నిర్బంధ చట్టమును విడనాడమని, టాకోకిన్ ననుగారు ప్రతిపాదించుట, అరరహితము. నెహ్రూ గారు చెలిసిన విషయమును వీరు తిన్నగ గ్రహించరయిరి. క్రిమినల్ లా సవరణ చట్టము మున్నగు వానిని రద్దు జేయునెడల, శాంతియును తృప్తియు ప్రబలునని మోతీలాల్ గారియద్వైతము. నిర్బంధముల బ్రయోగించినపుడే సంక్షోభముదయించునని, పండితునివాదము. నెహ్రూ గారు చెలిసిన సంగతులు సత్యమని ప్రపంచచారిత్రము తేటపరుచుచునే యున్నది. హిందూ దేశస్థితియు గణపాతమును నేర్పుచునేయున్నది. ఇంకను అధికారవర్గము నిజస్థితిని గ్రహించజాలకున్నది. సంస్కరణములములమున, నిర్బంధ శాసనము లయినను రద్దగునని తలచినవారికి తీరనియాశాభంగము గలిగినది. జాంమెంబరుగు మడ్డిమెనుగారు, తుట్టతుడ కొకయు కిజెప్పి, డాక్టరు గవరుగారి తీర్మానమును కొనసాగుకుండజేయ నెంచిగాని, వారి ప్రయత్నము సఫలము గాకబోయెను.

కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వపు నిర్ణయాధికారము పనికిరనియెడల, చట్టమును రద్దు జేయ నక్కరలేదనియు, మార్చినచాలుననియు, మడ్డిమెను గారివాదము. అటులయిన, న్యాయస్థానముల కిట్టి నిర్ణయాధికారము నిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించెదరా? మడ్డిమెనుగా రందుకును సమ్మతించరయిరి. వీరినిజోద్యేష్యము వెల్లడియయ్యెను. డాక్టరు గవరుగారి తీర్మానమును శాసనసభవారి రంగీకరించినను, ప్రభుత్వమువారు తమకుగలయధికారముల నెంత మాత్రమును విడనాడరని, స్పష్టపరచిరి. విచారణ సంఘమువారి సూచనలనుగాని, శాసనసభవారి తీర్మానముగాని ప్రభుత్వమువారు పరిగణింపనపుడు, ప్రజాభిప్రాయము శాసనసభలద్వారా సఫలమగుట దుర్లభముగద! సామాన్యపుహక్కు లయినను ప్రజలకు లేకుండుటచే, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై వారు పరితపించుచున్నారు. హైందవ శాసనసభవారు తీర్మానముల గావించుటతో సంతృప్తిజెందెదరా? ప్రభుత్వమువారి యిష్టముపై సంతయు నాధారపడియున్న పుడు, స్వరాజ్యసిద్ధికై ఇతరమార్గముల నన్వేషించవలయును. స్వతంత్ర కార్యక్రమమునవలంబించి, స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించవలయును. ఆప్షగాని, నిర్బంధ శాసనములు తొలగవు. ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములును రక్షితముగ నుండజాలవు. భారతీయుల భావ్యభివృద్ధి వారి కార్యదీక్ష పై ననే ఆధారపడియున్నది.

ప్రపంచశాంతి: నానారాష్ట్రసంఘము
ప్రపంచశాంతిని రక్షించు టెటు లని, నానారాష్ట్రసంఘమువారు జీవితాలో దీర్ఘముగ నాలోచించుచున్నారు.

చింతించుచున్నారు. కాని ఎవరును తమ సూచనలను మనఃస్ఫూర్తిగ దెలుపుటలేదు. నానారాష్ట్రసంఘమునందు అన్నిజాతులవారింకను జేరియుండలేదు. ఒక్కొక్క ప్రవేశము గలుగలేదు. ఆసియా జాతులకు ప్రాతినిధ్యము గలుగలేదు. ఇంగ్లండు ప్రాన్సులు గలిసి, నానారాష్ట్రసంఘపు ప్రదర్శనమును నడుపుచున్నవను నభిప్రాయము వ్యాపించియున్నది. చిన్నజాతు లేమయిన తప్ప జేసిన గోరంతలు కొండంతలుగ జేసి శిక్షించుటకు వీలున్నను, పెద్దజాతులను శిక్షించుటకు మార్గము గనుపించదు. అన్నిజాతులకును సమానాధికారము లున్నగాని, అనుకూలఫలితము గలుగజాలదు. చిన్నజాతుల కుండెడి సైన్య ముత్త్యల్పము. పెద్దజాతులకు సైన్యములును, ఆయుధ పరికరములును అధికముగ నుండును. ఇట్టిస్థితిలో పెద్దజాతుల ఆయుధ సామగ్రిని ముందుగ తగ్గింపవలసి యుండును. నానారాష్ట్రసంఘమువారి నెదుర్కొనిన ప్రధానసమస్య యిదియే. దీనిని పరిష్కరించినగాని మధ్యవర్తుల పరిష్కారమున కవకాశముండదు. దోషి ఎవరు నిర్దోషి ఎవరని నిర్ణయించుటకష్టము. ఇంతవరకును బలముగలవానిదే రాజ్యమగుచున్నది. ఇకముందు బలముగాక న్యాయమే రాజ్యము చేయవలయుననిన తగినపద్ధతులుండవలయును. లేనియెడల బలముతో గూడుకొనిన జాతి తన కనుకూలముగ నున్నంతవరకు నానారాష్ట్రసంఘమువారిమాట వినును. లేనియెడల ఈసంఘమును నిర్లక్ష్యముజేయును. వివిధ జాతులును తమ మిలిటరీ పరికరముల నెంతవరకు తగ్గింపవలయునో నిర్ణయించుటకు మరియొక సమావేశము రాబోవుసంవత్సరమున గూడును. కాని యీ సమావేశము జరుగునో లేదో నానారాష్ట్ర సంఘమువారికే నమ్మకము గనుపించదు. ఏలనన రాబోవు సంవత్సరము మేనెలలోగా నానారాష్ట్ర సంఘములో సభిక సంఖ్యాక్రమము ఇప్పటి యొడంబడికను ద్రువపరుపనిచో రెండవ సమావేశము జరుగనే జరుగదట. ఆయుధములనుతగ్గించు కార్యమును అన్నిజాతులవారును నిర్ణీతదినములోపల కొనసాగింపనియెడల ఒడంబడికలు రద్దగును. ఒడంబడికలను అమలులోనికి దెచ్చు టెటులను ప్రశ్న యుదయించును. దోషిలగువారిని శిక్షించుటకు, వివిధ జాతులవారును కొంతసైన్యము నీయవలయునట. బ్రిటీషువారు నాకాదశసహాయము నీయవలయును. హేడరు సనుగారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము, నానారాష్ట్ర సంఘమునకు తోడ్పడుటకు బ్రిటీషువారు చేసెడి ప్రయత్నములలో నెట్టితగాదా యయిన తటస్థించునెడల, దానిని పరిష్కరించుటకు పంచాయితీకోర్టు కధికారము లేదు. ఈరీతిగా మనహాయింపు లెన్నియయినను బయలుదేరును. యుద్ధము సంతరింపజేయవలయునని నానారాష్ట్రసంఘమువారి యుద్దేశ్యము. ఈయుద్దేశ్యమును సఫలపరుచుటకై నానారాష్ట్రసంఘపక్షమున మరియొకయుద్ధమును గావించవలసి వచ్చును. యుద్ధము యుద్ధము సంతరింపజేయనను సిద్ధాంతము క్రొత్తదిగాదు. కడచిన యుద్ధాసమయమునగూడ, యూరపునంగ్రామము యుద్ధముల సంతరింపజేసి, శాశ్వతశాంతిని సమకూరునని యూహింపబడెనుగాని, ఆయూహ సఫలమై

గాకపోయెను. శాంతి గుడురుటకు మారుగ ప్రపంచ మిప్పుడు అల్లకిలోలముగ నున్నది. ను తనయుద్ధ సన్నాహమార్గ మయినను, యుద్ధముల సంతరింప జేయునను నాశ కవకాశ ముండదు. పశుబలము పశు బలమును తొలగించుట దుర్లభము. నానారాష్ట్ర సంగ్రామము వారు ప్రారంభించెడి యుద్ధములవలన, చిక్కులనే కములు గలుగను. కక్షలనకములు పొడమును. ముందుగతెప్పజేసినవా రెవరిని నిర్ణయి చుట సులభ సాధ్యముగాదు. పెదజాతుల వారి తప్పిదములు సమసిపోవుటకును, వారిపలుకుట నానారాష్ట్ర సంగ్రామమునందును ప్రపంచమునందును మరింత యధికమగుటకును మార్గమేర్పడును. నానారాష్ట్ర సంగ్రామము వారు మున్నందుగ నకలజాతులను సభ్యులుగ జేర్చుకొని, సమానపుహక్కులను ప్రసాదించవలయును. స్వయంనిర్ణయాధికారమును ఎల్లరకును ప్రసాదించవలయును. పరాధీనజాతులకు స్వాతంత్ర్య మిప్పించవలయును. అప్పుడుగాని కలహకారణములు దొలగిపోవు. ప్రదేశాక్రమణవాంఛ దొలగిపోదు. జాతులమధ్య ఏద్యేషము దొలగజాలదు. హృదయపరివరనము గలగినగాని, ఒడంబడికలును, మధ్యవర్తుల పరిష్కారములును సఫలముగానేరవు. ఈసంగతిని కనిపెట్టియే, ప్రెసిడెంటువిల్సనుగారు స్వయంనిర్ణయసూత్రము ముఖ్యమని వెనుక నుంచిరి. ఇతరరాజ్యాంగవేత్తలు ఆ విషయమును మూలద్రోసిరి. నేడు వీరు దారితెన్నుగానక పరితపించుచున్నారు. త్రాడు బొంగరము లేని ఏర్పాటులను నూచించుచున్నారు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికానుండి భారతీయులను బంపి వైచుటకు తెల్లవారందరును సంసిద్ధులుగ నున్నారని ఇంతకుమున్ను వెల్లడియయ్యెను. స్కెట్టు పక్షిమువారయినను హరిజాపక్షిమువారయినను ఈ విషయమై యేకీభావము జూపుచున్నారు. కానీల మంత్ర యగు భామనుగారు దక్షిణాఫ్రికాకు వెడలరిగాని వారివలన నెట్టిమేలును గలుగదయ్యెను. మీదుమిక్కిలి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వముతో సరాసరి సంప్రతించుకొనవచ్చునని భామనుగారు వాక్రుచ్చిరి. దీని యర్థమేమి? బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారివిషయమై చేతుల గడిగినారిని తెలియగలదు. ఇక ఇండియా ప్రభుత్వమువారేమి చేయగలరు? వీరిని జూపిన, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునకు లక్ష్యమే లేదు. ఏమి అంతరింగిక వ్యవహారములలో వెలుపలివారు జోక్యము కలుగజేసికొన గూడదని హరిజాగారు వెల్లడి జేయండిరి. ఇట్టి సందర్భములలో ఇండియా ప్రభుత్వము చేయగల సహాయ మిట్టియే. ఒక వేళ సహాయమువలన దలపెట్టినను ప్రజాభిప్రాయమును అనుసరించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనుటలేదు. శాసనసభవారి తీర్మానములు వీరిని బంధించె. అందుచే ఉపేక్షాభావము జూపబడుట వింతగాదు. సర్. బి. య్. శర్మ గారి విషయమునంద ధికారము గలిగియున్నను, ఏరియినను అధికారివర్గ యంత్రముతో బాటేడుగుచుండవలెను. హైందవ శాసనసభలో వీరి

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వుజాని డి
లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను
యథాశక్తిని తోడ్చుడు

23 9 24

ఇదివలకు	చందాలు	ఇదివలకు
	49142-10-5	
ఇదివలకు		ఇదివలకు
49142-10-5		24175.0.11

పూజానిధికి సామ్యునిబంపు చరనామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తిలబుకెట్టిపేధి, మద్రాసు

చ్చిన ప్రత్యుత్తరము మిగుల నిరుత్సాహకరముగ నున్నది. భామనుగారి ప్రసంగము వీరి కింకను చేరలేదట. అది చేరనగాని, ఎట్టిచర్య దీసికొన వీలులేదట. అప్రికాపరిస్థితులను పరిశీలించుచున్న ఆరముబీగారు కమిటీవారియొద్దకు హిందూ దేశప్రతినిధి నొకరిని బంపవలయునా లేదా యను విషయమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విచారించి, తుదకు అక్కరలేదనుకొనిరట. వీలయినచో, ప్రభుత్వము వారే కొన్నిసూచనలను పంపెదరట. శర్మగారి ప్రత్యుత్తర మెంత యాశాభంగకరముగ నున్నదో జెప్పనక్కరలేదు. అధిని వేళరాజ్య భారతీయులక్షేమమును గూర్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు యోచించరు. వీరికొరకై ప్రత్యేకముగ జోక్యము కలుగజేసికొనరు. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారెటులాడిన అటులే చెల్లుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కెట్టిచలుకుబడి లేకున్నది. ఉన్నను, వారు దాని నుపయోగించి ఎక్కుడు శ్రద్ధ వహించెదరను నాశ కవకాశములేకున్నది. హిందూ దేశము స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము బడసినగాని, తన తనయులను ఇంటనేమి, వెలుపలనేమి రక్షించుకొను శక్తి బడయజాలదు. రాయబారము లేన్ని వెడలినను, ఫలిత మొక్కటే యగుచున్నది.

ఆలివియరు ప్రభుత్వగారేని తొలగించుట

“నాడేల్లమ్మ” పత్రిక ఆలివియరు ప్రభుత్వ గారిని ఇండియామంత్రిపదవినుండి తొలగించవలయునని, గగ్గోలుబెట్టుచున్నది. ఇండియా ఆఫీసు పెత్తనదారుని కెట్టిఅనుభవమును లేదట. హైందవ సమస్యలు వీరికి దెలియనే దెలియవట. కొన్ని సిద్ధాంతములు మాత్రము వీరికి చెలియునట. ఇట్టి వారు తమ బాధ్యతలను నిర్వహించజాలరనియు, వీరిని వెంటనే స్థానభ్రష్టుని గావింపవలయుననియు, నాడేల్లమ్మ గోరుచున్నది. ఆలివియరు ప్రభుత్వగారు చేసిననేర మేమియో తెలియదు. కన్నరైటీవుద్భవప్రకారము జూచిన, వీరు పూర్వసాంప్రదాయముల నేమాత్రము విడనాడలేదని గ్రహించవచ్చును. కన్నరైటీవుమంత్రు లెటుల పరిపాలించిరో, వీరును అట్టి మార్గమునే అవలంబించుచున్నారు. దృష్టిపధమునం దెట్టిభేదము గనుపించుటలేదు. సత్వరస్వరాజ్యమనిన, ఆలివియరు ప్రభుత్వగారికిని గిట్టదు. వీరును పది సంవత్సరముల గడువువరకును సంస్కరణములను మార్చగూడదనియే భావించుచున్నారు. రాజద్రోహము వ్యాపించకుండ దాని నణగద్రొక్కవలయునని, నాడేల్లమ్మపత్రిక బ్రిటిషు ప్రభావ

మంత్రిగారిని హెచ్చరించుచున్నది. ఈపని యిది వరకే జరుగుచున్నది. నిర్బంధములకెట్టి కొడువ యులేక. ఆలివియరు ప్రభుత్వ గారేమాత్రము వెనుదీయుటలేదు. ఇంకను ఎక్కుడు తీవ్ర నిర్బంధము లీషత్రికకు గావలయును గాబోలు! నాడేల్లమ్మ జోలుపత్రికలనూచనలు సామ్రాజ్యసాభాగ్యమునకు దారిజూపనేరవు.

సామ్రాజ్యమతసమావేశము

సామ్రాజ్యమతసమావేశము లండను నగరమున గూడినది. మతముయొక్క నిజప్రయోజనము అందినసిద్ధాంతములందుగాక యాచరణయందే గలదు. మతధర్మములను ఆచరణలో బెట్టునెడల బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము నిండు వెలుంగుతో ప్రకాశించగలదు. అందుకు మారుగ మతమును ఏడుగలుపుటచేతనే ప్రస్తుతమిస్సితీ ప్రబలియున్నది. ఇంపీరియలిస్టు లీసంగతిని గ్రహించుట మేలు. మతాచరణమే ప్రధానమని గాంధీమహాత్ముడు ఎల్లరకును బోధించుచున్నాడు. తాను ఆచరణలో బెట్టి చూపుచున్నాడు. మతమునకును రాజకీయోద్యమమునకును సంబంధము లేదనువారి వాదము నిస్సారమని రుజువుచేయచున్నాడు. అన్ని యుద్యమములకును మూలాధారమగు మతమును నిరసించుట పాడిగాదని బోధించుచున్నాడు. మహాత్మునిహితము ననుసరించిన, లోకకళ్యాణము తప్పక సిద్ధించును. మతభేదములగూర్చి పోరాడుచు దేశమును సంక్షోభపెట్టుటకు మారుగ, మతధర్మమును నిష్కర్షగ నవలంబించ బూనుచో ఎట్టిసంగ్రహ కవకాశ ముండనేరదు. ప్రేమామృతము వెల్లివిరియగలదు.

మాయవరం కాంగ్రెసుసభ

హక్టరు పరదరాజులునాయుడుగారు “హిందూమహమ్మదీయమైత్రి లేనిచో స్వరాజ్యము రాదు. ఈమతకలహములు చాలాసర్థమును కలిగించుచున్నవి. ఇతరుల సహాయమును నమ్మినంతకాలము స్వరాజ్యమురాదు. మతసహనము ముఖ్యతము” అని 22వ తేదీని మాయవరము లోజరిగిన కాంగ్రెసుసభలో హక్టరు పరదరాజులు వాయుదం గారు నడిపిరి.

సీ|| శే|| భూవేంద్రనాథబాసు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 22:—బెంగాలు కార్యనిర్వాహకసభలో సభ్యుడుగానుండియున్న భూవేంద్రనాథబాసు యం. వి. బి. యల్. గారి మరణవార్తను సభాయుతుడగు గవర్నరుగారు 16వ తేదీన కడువిచారముతో వివేచనయు, వారి కుటుంబమునకు తమసానుభూతిని పంప నిర్వహించెననియు తెలుగు ప్రభుత్వప్రకటనయొకటి చెప్పుచున్నది. (అ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

సామ్రాజ్యమతసభ

బ్రిటను తలసభముగనుండుట

లండన్, సెప్టెంబరు 22:—సామ్రాజ్యమునందు సభీ కముగానున్న అన్ని మతముల ప్రతినిధులుగూడ ఒకసభ జరుగుచున్నది. ఆసభకు చాలమందిచ్చేసిరి. బ్రిటీషు ప్రజలకు యితరమతములలోపరిచయము గల్గించుటయే యీసభయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. సర్. ఎడ్వర్డు డెవిడను రాసుగారు సభాధ్యక్షులుగ నుండిరి.

సర్. ఫ్రాన్సిసు యంగు హాస్పండుగారు మొదటిరోజు ప్రధానోపన్యాసకులు. ఇదివరకు మతవైషమ్యము లేంత తీవ్రముగానుండినను బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమంతయు మతముపైనే ఆధారపడియుండువలెను. ఆట్లనర్చినచో చాలభాషలు కలుగునని ఆయన చెలిపెను.

ఈసభావ్యవస్థనుండుకొని చక్రవర్తిగారు పరిశ్రమను చేలుపుచు ప్రత్యుత్తర మొసంగని అధ్యక్షుడు చెలిపెను.

సామ్రాజ్యమునందుగల వివిధమతములయెడల తటస్థముగానుండి తోక్కము కలిగించుకొనకుండుటచే బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు మతములపట్ల విముఖతగలిగియున్నారని భావింపరాదనియు, బ్రిటీషు ప్రజలు మతమును యెక్కువగా గౌరవించెదరనియు ఉపన్యాసకుడు చెలిపెను. సామ్రాజ్యమునందున్న వివిధ దేశములను ఆధ్యాత్మిక ప్రపంచమును గురించి ఆధ్యాత్మిక విషయములందలి సత్యమును కనుగొనినగాని ప్రపంచమునందు కలసి పనిజేయుజాలరని బలికెను.

విదప, పండిత క్యామాశంకరుగారు సనాతన హిందవ మతముగూర్చి విపులముగా సభాసభికి చెలుపుచు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి మతసహనమును మెచ్చుకొనెను. అప్పుడు ప్రాథమిక రాష్ట్రముగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

సోవియట్ ఒడంబడిక

ఇంగ్లాండులో సంచలనము

లండన్, సెప్టెంబరు 22:—రషియను సంధిగూర్చి చర్చించుచు, టైముస్ లెఖరి యిట్లు చెలుపుచున్నాడు. సంధివిషయమున ముందంజవేయటకు పూర్వము ఋణసంఖ్య యెంతయుండునో స్పష్టముగ తెలిసికొనవలెనను యభిప్రాయము బలపడుచున్నది. సరియగు సమాధానము కుదుర్చుకొనుటకు వీలుగలదాయనియు, ఋణమొత్తము నిశ్చయపరచుకొనుటకు వీలుపడునాయనియు నిశ్చయించుకొనుటకు సోవియట్లు ప్రతినిధులు మరల రాయబారము ప్రారంభించెదరని లేబరుపక్షమువారికి నమ్మకముగలదు.

ఇంకను పూర్తియైన ఒడంబడికకు సమ్మతించునట్లు జేయుటకై సంధి యాలోచనలు నిలుపు జేయవలెనని నూచనగలదు. పూచితప్రతిఘటనలనుగట్టుట అస్పృశ్యుగారి కభ్యంతరములేదు. ఈవిధిని పూర్తిగా నిరాకరించుటయే లేక దీనికొరకు ఆకురాల్చుకాలమునందు వేరొకయెన్నికలు జరుగుటయే కావలెనని కొందరు తలంచుచున్నారు.

లిబరలుపక్షము తోడ్పడవచ్చును

లండన్ 22:—ప్రస్తుతమున్న ఆంగ్లో-సోవియట్లు ఒడంబడికయందు అంగీకరింపజాలని మరతుల విబరలుపక్షమువారు సమ్మతి నొసగెదరని ప్రభుత్వమువారికి ఆశగలదు. దీనికి ఫలితముగా వెంటనే జనరలు ఎన్నికలు జరుగవలసియుండునని లిబరలు ప్రతినిధు లెవ్వరును నమ్ముటలేదు. ఈవిషయము కామన్సువర్గంలో నిశ్చయింపబడుటకుముందు ప్రభుత్వము వారు తమ రషియనుసంధియేర్పాటులను సవరించెదరని లిబరలు పక్షమువారు దలంచుచున్నారు. ఆంగ్లో-సోవియట్లు సంధివిషయమున మరల ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపవలెనని ఒకమాచనగలదు.

చచ్చిలుగారు యూనియనిస్టుపక్షముజేరుట

లండన్, సెప్టెంబరు 22:—వింస్టన్ చర్చిలుగారు సన్నక్సు లో నిలిచి ప్రింగుడి విజయనకు కన్యకృతిపు అభ్యర్థిగా నంగీకరింపబడిరి. ఆయన యూనియనిస్టు పక్షమునందు చేర్చుకొనబడినను, పూర్వమువలె కాన్సిట్ట్యుటవలిష్టగను, సోషలిస్టు ప్రత్యర్థిగానే యుండును.

జాతీయమిత్రో జర్నలు చేరవలెను

డా|| మర్క్యుగారి అభిప్రాయము

బెర్లిన్, సెప్టెంబరు 22:—బేడనులో పార్టీసభయందు మాట్లాడుచు ఛాన్సలరు డా|| మర్క్యుగారిట్లు చెలిపిరి. జర్మనీ దేశము గొప్పఆధికారముగల దేశముగా గుర్తింపబడుటచే తన గౌరవమును నిలబెట్టుకొనుటకయి జాతీయమిత్రో చేరుటకు గాను దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెనని అంగీకరింపబడినది. జాతీయమిత్రులు జర్మనీకి స్వాతంత్ర్య మొసగి దాని న్యాయమును హక్కులను మన్నింపవలెను. ఈ యవకాశమును జర్మనులు వదులకొనరాదు. మంత్రివర్గమువారు మంగళవారమునకిది నిశ్చయమును యేర్పాటు జేయుగల్గుదురో లేదోగాని ప్రస్తుతము కయిన నూచించినవిధానమున కనుకూలరే గలువగలరని తోచును.

జాతీయమిత్ర - మాండేటుల నివేదికము

లండన్, సెప్టెంబరు 22:—జాతీయమిత్రసభాగృహం డేటుల విచారణసంఘమువారి నివేదికను విచారించిరి.

లేకు కాన్స్టాన్సిలో డా|| మర్క్యుగారిని సందర్శించి వచ్చిన డా|| నెన్నెగారిని సభావారు సన్మానించిరి. ఇతరమాండేటరీరాష్ట్రములవారుగూడ దక్షిణాఫ్రికావలెనే పరిపాలనకుభాధ్యులగు ఉద్యోగులనే విచారణ సంఘమున కంపెదరని ఆయన భావించెను.

బాండేటుల విచారణసంఘము రాజన్న సమావేశమునందు పాల్గొన్నాడుగూర్చి చర్చించునపుడు సర్ హెర్బర్టుకామ్యాలగారు హాజరునట్లు ప్రకటింపబడినది.

సంఘమువారి నివేదికయు, బానిసలగుర్చిన నివేదికయు అంగీకరింపబడినది.

జాతీయమిత్ర - చెనా

పారిసు, సెప్టెంబరు 22:—'జర్నలు డినుజిలెటిసు' అను పత్రిక ఆసియాఖండప్రాముఖ్యమును చెలుపుచు చీనాదేశము జాతీయమిత్రో జేరుట ఆవశ్యకమని నూచించెను.

ఆంగ్లో ఈజిప్షియను

రాయబారములు

బ్రిటీషు పత్రికాభిప్రాయము

లండన్, సెప్టెంబరు 22:—ఈజిప్టునకు ఇంగ్లాండునకు గల సంబంధములగుర్చి రాష్ట్రే మాగ్డనాల్లాగారితో మాట్లాడుటకు జరుగలేకపోవగాను లండనుబోయిరి. వారిరువురు జరుగనున్న సంభాషణలగుర్చి మార్పింగుపోస్టుపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. నూడానుగూర్చియు సామ్రాజ్య ప్రత్యుత్తరములనుగూర్చియు రెండు ముఖ్యసమస్యలుగలవు. మధ్యధరాసముద్రమునందు బ్రిటీషువారి నౌకావయాణపుహక్కులకు భంగముకలిగినచో మొట్టమొదట ఈజిప్టునకే నష్టమువచ్చును. ఈజిప్టు ప్రజలు ఒకదేశము స్వాతంత్ర్యమునొసగినచో యింకొక ప్రభుత్వము వారు తిరిగి రద్దుజేయగలరని యెరుగవలెను. ఈవిషయమున ఇంగ్లాండునకు ఈజిప్టునకు ఒక్కరీతి సౌకర్యములేగలవు. సముద్రమార్గముల కాపాడుకొనుటకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి యేర్పాటులనుగూర్చి జగ్గూభాషాగారు తగవుజేయుట జనరలు హెడ్డాజుగారుగాని ప్రెసిడెంటు మావిడ్జిగారుగాని తగవుజేసినట్లే యుండును. నూడానుగూర్చి రాష్ట్రే మాగ్డనాల్లాగారు చెప్పినట్లుదంతయు జెప్పిరి.

టైముస్ పత్రిక యిట్లు చెలుపుచున్నది:—ఈజిప్టును గూర్చి బ్రిటీషువారి యేర్పాటులు మార్పిష్టపినవి గావు. ఈ విషయమును ఈజిప్షియనులు యెంతవేగము గుర్తించిన అంత మంచిది.

బెర్లియము జర్నలు

వర్తకసంధి కుదురలేదు

లండన్, సెప్టెంబరు 22:—బెర్లియము జర్మనీదేశముల మధ్య వర్తకసంధి విషయమున జరుగుచున్న రాయబారములు నిరపయోగము లైనవి బెర్లియము ప్రతినిధులు జర్మనువారు కోరుమరతులను తమ ప్రభుత్వమువారితో సంపదించిది అంగీకరింపజాలకండిరనియు, మరల ఎన్నడైన రాయబారము జరుగుననియు టైముస్ పత్రిక బ్రుస్సెల్సులెఖరి చెలుపుచున్నాడు.

సైన్యముల తగ్గించుట

జినీవా ఒడంబడిక వ్యక్తింపబడినది

జినీవా, సెప్టెంబరు 22:—సైన్యముల తగ్గించుటను గూర్చి చిత్తుఒడంబడిక వేర్వేరుప నియమింపబడిన మధ్యవర్తులు చిత్తుముసాయిదాను ప్రకటించిరి. అది సెప్టెంబరు 16 వ తేదీన చెలిపిన వార్తప్రకారమున్నది. వీరుకవనెంటు నందలి 12 వ నిబంధనను యిందలి 1 వ నిబంధన సవరించుచున్నది. జాతీయమిత్రులలోని దేశము లేవియు ఇతరదేశములతో ఆత్మసంరక్షణకు తప్ప ఇతరసమయములందు జాతీయమిత్రులైనది. యుద్ధమునకు దిగకూడదని యానిబంధన రెండుపునున్నది. రీ వ నిబంధనయందు 'అపరాధి' యనుపదము నిర్ధారణజేయబడినది. లేగవులను మధ్యవర్తులద్వారా గాని, జాతీయమిత్రులవలనగాని పరిష్కరించుకొనుటకు నిరాకరించు దేశము 'అపరాధి' యగును.

జాతీయమిత్ర విధ్యము

ఆంతర్జాతీయ కాననములకు సంబంధించిన విషయములన్నియు ఛేగుకోర్టు వారు మధ్యవర్తులుగా నుండి పరిష్కరింతురు. యుద్ధము ప్రకటించబడినపుడు అది క్రమముగానున్నదా లేదా యనువిషయమును జాతీయమిత్రులు నిర్ధారణ జేయుదురు. ఒడంబడిక కంగీకరించిన దేశముతో సంతకముజేయని వేరొకదేశము తగవులాడినచో యాదేశమునుగూడ ఒడంబడిక కంగీకరించుటకు ఆహ్వానింపవలెనని వేరొక నిబంధనయందు గలదు.

అపరాధియగు దేశముపై విధింపవలసిన ఆర్థికశిక్షలను జాతీయమిత్రులలోని ఆర్థికసంఘమువారు నిశ్చయించెదరు. అపరాధియగు దేశమును శిక్షించుటకు ఒడంబడికయందుండు ప్రతిదేశముగూడ కొంతమంది సైన్యమును, నౌకావిమానదళములని చుట్టుట ముందుగా ఒప్పుకొనవలెను. వీలయినచో యెక్కువ సైన్యములనుపయోగింపవచ్చును. సైనిక ఖర్చులన్నియు అపరాధిపక్ష వనూలు జేయుటకు.

సభిజరుపుటకు పూర్వవిషయము

కాన్సిలునందు స్థితసభ్యులుగానున్న 10 మందిలో అధిక సంఖ్యాకులు 1925 మే 1 వ తేదీలోపుగా ఒడంబడిక నంగీకరింపనిచో సైన్యములతగ్గించుసభకు ఆహ్వానములన్నియు రద్దుజేయబడును. ఒకపక్షతి అంగీకరింప బడువరకు ఒడంబడిక ఆచరణలోనికి రాదు. ఈలోపుగ జాతీయమిత్రులు సైన్యముల తగ్గించుటకు ఒక చిత్తువిధానమును తయారుజేసెదరు. ఇది సభ జరుగుటకు రెండుమాసములు పూర్వము అన్ని దేశములకు తెలియజేయబడును. సభవారు యేర్పరుచుపద్ధతిని నిర్ణీతకాలములోపున అమలు జరుపకున్నచో ఒడంబడికగూడ నిరపయోగమగును. సభ్యులలో నెవరు సభివారితీర్పు నంగీకరించవచ్చును ఒడంబడికనుండి తొలగింపబడుదురు.

ఒడంబడికనుగూర్చి యెట్టితగవులన్నను ఆంతర్జాతీయ న్యాయస్థానమువారు విచారించెదరు.

బ్రిటీషువారి ప్రత్యేక సౌకర్యములు

జినీవా, సె: 22:—మధ్యవర్తుల ఒడంబడికను, మధ్యవర్తి సంఘమువారు నిన్న సాయంత్రము విచారించిరి. ఆర్థరుహండర్సనుగారు బ్రిటీషునౌకాగళమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముండవలెనని నుడిచిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడిక దారులతోగాని జాతీయమిత్రోగాని యుద్ధముజేయరనియు, వారితరపున యుద్ధము జేయుదురనియు చెలిపెను. కావున బ్రిటీషునౌకాదళమునకు స్వేచ్ఛయొసంగినచో తన విధ్యుక్తములను సెరజేర్చుకొనకలుగునని నుడిచెను. కావునసమితివారితరపుర బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమువారు యొనర్చు యుద్ధప్రయత్నములను గూర్చినిరన్యాసనమువారు పట్టింపుజేయరాదని హాండర్సనుగారు కోరిరి. ఈసౌకర్యమొసగుట వలన సమితివారిపట్ల పారభాటుకానేరదు. బ్రిటీషు నౌకాదళము తప్పక గాపాడవలెను. ఇది యితర దేశముల సౌకర్యమున కెంతమాత్రము ప్రతి బంధకముగావని చెలిపిరి.

ఉపసంఘ నివేదిక

ఎం. బెనిసుగారు ఉపసంఘమునందలి చర్చనుగూర్చి నివేదిక నొసంగెను. ఒడంబడికకు సమ్మతించినవారు నూతనముగా నేమియు ఒప్పుకొనలేదు. కాని వారి విధ్యుక్తములు మాత్రము విపులముగా వివరింపబడినవి. ఉపసంఘమువారితీర్పు యుద్ధముల నిర్మూలముజేయు పద్ధతిని వివరించుచున్నది. వారిగ బాధ్యతలు యెక్కువగానున్నవి. కాని అనేకదేశముల ప్రజలందరు కాంతిగొన్న జినీవా వైపు యెరుగజూచుచుండ కవిట్టికేయందు ఎన్నగ్గి కందు చచ్చుటకు, ప్రభుత్వముల చర్యలువారికి ఆకాభంగమొనర్చవు. అప్పుడు చర్చ నిలుపుజేయబడినది.

గ్రాంధు డ్యూకు సైరిలుగారు

రెవెన్యూ సెక్షన్లకు సహాయకమిషనరు

రెవెన్యూ, సెక్షన్లకు 22:—గ్రాంధు డ్యూకు సైరిలుగారు ఖాళీగానున్న రెవెన్యూ సహాయకమిషనరు అధిష్టింపబడినారు. ఆయన బీరదు వహించినట్లు ప్రకటించెను.

ఈ డ్యూకుగారు తాను రాజయినట్లు యితరదేశములకు ఉద్యోగరీత్యా వెలుప నుద్దేశించలేదనియు, జర్మనీలోనే యండుటకు నిశ్చయించినట్లు చెల్లించుననియు.

వేల్పు యువరాజుగారు

కనకాదు బోయిరి

వైకట్టి, సెక్షన్లకు 22:—వేల్పు యువరాజుగారు సేద కనకాదు పయనమైరి. నగరవాసు లెల్లరు రైలుస్టేషనుకు బోయి వీడ్కో లొపంగిరి. యువరాజుగారు ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములను అంతర్వేదిలో వీడవలసినందుకు విచారము చేసి, అదృష్టవశాత్తూ వానిప్రజలు జేసిన గౌరవమును మెచ్చుకొని, మరల యెప్పుడైన బచ్చి దేశమంతయు జూడగోరదనని నుడిచెను.

జపాను కంపెనీ

ఉద్యోగలండరు వదలుకొనుట

నిప్పును యూనైటెడ్ స్టేట్స్ యను గొప్పకంపెనీయందు ఉద్యోగలందు చాల కాలమునుండి అసంతృప్తి పెంపొందుటచే ప్రపంచమందు గల అన్ని కార్మికులలోని కంపెనీ ఉద్యోగులును పనుల వీడుకొనిరి. పనులకు రాజీనామా నిచ్చినవారందరును కంపెనీ అదృష్టవశాత్తూ సేరములను దెలుపుచు ప్రకటించిరి. ఆతరువాత నీయవలెనని గోరుటచే యిదివరకు 11 నాయకులు డిస్మిస్ కాబడిరి. ఈతరువాతను నాకాకాభోద్యోగులు కలియలేదు.

కొలంబో నాకాశయము

పిప్పింగు కమిటీ నివేదిక

లండన్, సెప్టెంబరు 22:—కొలంబో నాకాశయమును ఎక్కువలోతు జేయుటనుగూర్చి ఇంజీరియలు పిప్పింగు కమిటీ వారొసగిన నివేదిక ప్రకటించబడినది. నాకాశయమును ప్రస్తుతము లోతుగా త్రవ్వట న్యాయముగాదని నివేదిక చెల్లెనున్నది. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న తనిఖీ ముగిసినపిదప ఖర్చు అధికమగునట్లు తోచినచో, పన్నులధికముజేయ నక్కరలేకుండవలగునట్లు ఒకటిరెండుచోట్ల లోతుగా ధ్రువములేర్పరచుట మాత్రమే సరైన జాలను. ఈ విషయము నాలుగైదేండ్లు పోయిన పిదప విచారించవచ్చునని నివేదిక చెల్లెనున్నది. నివేదికము ఒకటి అన్ని ప్రభుత్వములకు పంపడమైనది.

స్మిత్సాలో సీనియర్ కాలిట

20 మందికాలిపోయిరి

సీమామందిరము కాలిపోవుటచే 20 మంది చనిపోయినందు 20 మంది గాయములు బడిరనియు, 25 మంది అగుపడలేదనియు స్మిత్సానుండి వచ్చినవార్త చెల్లెనున్నది.

మలయా రబ్బరుపంట

సింగపూరు, సెప్టెంబరు 22:—రీ అసెసుమెంటునకు ఫలితముగా 1923-1924 సంవత్సరముల మధ్య మలయాలో రబ్బరు పంట 247,000 టన్నులకు తగ్గెను. మొదటియేడు 274000 టన్ను లుండెను.

వైకం సత్యాగ్రహము

కృత్తివాసుగారి వీడ్కోలు

ఆశ్రమమున హిందీ ఉపాధ్యాయులకు కృత్తివాసుగారిని వీడ్కోలుపుట ఆశ్రమవాసులు సభచేసిరి వాలుగు నెలలనుండి కృత్తివాసుగారు ఆశ్రమములో నున్నారు. ఒకసారి ప్రతివాదుల కృత్తివాసునకు చేరినతరువాత ఆయన వీధివెంట పోవుచుండగా ముగ్గురుమి 40-50 గజలదూరము వరకును ముక్కుపట్టిలాగు పోయిరి. అసభలో కృత్తివాసుయ్యగారు మున్నగు వా కృత్తివాసుగారిని ప్రశంసించిరి. నూరురూపాయలు విరాళములు వచ్చెను. (ఆ. ప్రె)

భారత శాసనసభ

రామకృష్ణగారి పన్ను విచారణ కమిటీ

జిన్నాగారి సవరణ ఆమోదింపబడెను

కస్తూరిభాయి లాల్ భాయిగారి ప్రతిపక్షజు పన్ను తీర్మానము

విచారణ 24 వ తేదీ వరకు నిల్చుబడెను

రంగారావులు గారు

ఏర్పాటు కాబడిన పన్నుకమిటీ సమగ్రముగ విచారణ చేయుటకు బాలదు. ఆర్థికవిచారణ సల్యుటకు దొరతనమువారు విముఖులై జూపుటలేదు. కనుక ప్రస్తుత మేర్పరచబడిన పన్నుకమిటీని యెత్తి వేసి, ప్రాతినిధ్యము గల హైందవులను, నిపుణులను నూతనావలోకనముగల కొందర పాక్షాత్తులను గల నొక విశాల విచారణ సంఘము నేర్పాటు చేయుట వసరమని రంగారావులు గారు వాక్కుచెప్పి పన్నువిచారణ కమిటీ యందు ప్రస్తుత విచారణ వర్తమువారుండుటకు రంగారావులుగారి కభ్యంతోములేదు. ఆర్థికవిచారణసల్యుటకు వలయు పరికరములన్నియు రాష్ట్రములలో నున్నవి. విచారణ సల్యప్రారంభించుటకు చాలకాలముబట్టదని శివస్వామిఅయ్యగారి అభిప్రాయముతో వారేకీభవించిరి. ఈ విషయాలనితాత్కాలిక నివేదికమును నియ్యవలసి ఆర్థికసభ్యుడు గౌరవవచ్చును. లేదావారి యుద్యోగకాలముత్యముగు లోపల పూర్తిగ రిపోర్టు కమిటీ వారు చేయబాలనియెడ వారు మాడ విచారణ సంఘసభ్యులై భారతదేశ నేవ చెయ్యవచ్చును. నవ్యు) పన్నువిచారణ సంఘ మనవసరమును వారితో వారు యేకీభవించరు. పన్నువిచారణ సంఘము కావలయునని దానితోమాడ ఆర్థికవిచారణ సభ అవసరమైనందున నదిగూడ యేర్పాటు గావలయును. అందువలన గోస్వామిగారి సవరణకు వారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి.

విల్లనుగారు

పన్నువిచారణ కమిటీ అవసరమని హృదయపూర్వకముగా బలపర్చిరి. ఈవిచారణ సంఘమువారు బయల్పర్చు రిపోర్టునవచ్చువరకును ఓపిక బట్టి తదనంతరము రిపోర్టు బరీక్షించి అవసరమైనయెడ తగిన చర్య ముందు దీనికొనట ముందిదని అసోసియేటెడ్లు వాణిజ్యసంఘప్రతినిధి యగు విల్లనుగారు చెప్పిరి. టారిఫుబోర్డు నియమింపబడినప్పుడు విచారణసభ్యులు అసంబ్ధి వారికి నచ్చలేదు. కాని వారుచేసిన పని అందకును సాగదుమన్నారు.

సో చార్లెసు యిన్ని మగారు:వినుడు, వినుడు.

పన్నువిచారణసంఘమువారిపని ముగియగనే సభ్యులందరు తృప్తిబొందెదరు. సమానముగాధన పంపకములేక పోయినప్పు టికిని హిందూదేశము మిక్కిలి భాగ్యవంతులైనవని వారి దృఢ విశ్వాసము. భారతదేశ భావి భాగ్యభివృద్ధి కొరకు బహువచనము చేయుట అవసరము. 2000 కోట్ల రూపాయలు విలువగలపంటలు సాలీనాపండింపబడుచు న్నవి. కనుక తలకెంతవచ్చునో సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. ఇందునుండి ఖనిజములు, కలప మొదలగుసామానువలన వచ్చు ధనము వేరుచేయబడినది. బ్రిటిషువారి పరిపాలనమువలన నీటి పారుదలకు మొదలగుసౌకర్యములవలన సుమారు ముప్పదిమొదలు అరుది పెరసెంటువరకును సాగుబడిభూమి వృద్ధిచెయ్యెను. యావృద్ధితో సమముగా జనసంఖ్య పెచ్చులేదు. కనుక హైందవులు హెచ్చుపంటలను ఎగుమతిచేసి ధనమార్జించుచున్నారు. ఈవిధమున బ్రిటిషువారిపరిపాలనలో భారతవర్షము భాగ్యవంతులగుచున్నది. సోమరితనము, బాల్య వివాహములు మొదలైన సాంఘిక కారణములు దారిద్ర్యమునకు కారణములు.

రంగస్వామి అయ్యగారు

ఆర్థికసభ్యుని మొదగు బాహ్యమును, కమిటీ విచారణానంతరము యేవియో మంచి ఫలితము వచ్చునని యుద్దేశించియున్నది. మాటలకుమోసఖోవర్షనిరంగస్వామి అయ్యగారు సభ్యులనుకొరి. ఆర్థికవిచారణసల్యుటకుండు పన్ను విచారణయే గుఱుముందు బండి తెట్టుటలు ఎంతవిచేకమో సాంఘాతిక దొరతనము (పెడరల్ గవర్నమెంటు) లేనిది సాంఘాతిక ఆర్థికము (పెడరల్ పయివాన్సు) నకుయోదోనోక స్త్రీయు పన్నువిచారణ సంఘము తయారు జేయుదురని సో బాసిల్ బ్లా కెట్టుగారు దలచుటంత అపసవ్యమైనది గవర్నమెంటు ఆఫ్ యిండియా కానమును దానిక్రింద చేయబడిన నిబంధనలును సవరణచేయబడకుండ వారెట్లు సాంఘాతిక స్త్రీయు తయారు చేసెదరో వారికి దుర్భాగ్యముగ నున్నది. సంస్కరణ విచారణసంఘమువారి యెదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య మిచ్చునెడ రాష్ట్రములకియ్యవలసిన శ్రాక్క నిల్వలంగు

సీమా సెక్షన్లకు 22:— భారతశాసనసభ సేద తిరిగి సమావేశమయ్యెను. ఆర్డరు చేపరులో పెక్కు అసభికారితీర్మానములుండెను. పన్నుకమిటీ, రైల్వేసరిపాలన, ప్రతిపక్షజు పన్ను తీర్మానములను గురించిన తీర్మానములు ముఖ్యమైనవి.

ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక

శీతకాలములో జరుగు అసంబ్ధిత భారతసమవా రెప్పుడు సమావేశము చేయబడు ఏర్పాటు చేసెదరో, అసంబ్ధివారు అధ్యక్షుని నెన్నుకొనటకు వీలుగల్గునట్లు 1925 సంవత్సరము ప్రివేవరి 5 లేదీ అనంతరము అసంబ్ధి సమావేశము చేసెదరో దెలుపవలసినదని దొరతనమువారిని జమ్నాదాసు పెహతాగారు కొరిరి. అగ్రాసాధికారిగారియెడ వారెట్టి న్యూనతను జూపుట లేదనిరి. వారియెడల తమకెట్టి అగౌరవభావము లేదని చెప్పిరి.

విషయము కేరళము గవర్నరుజనరలుగారికి సంబంధించినదిగనుక తామదివరకే యాగభ్యునిప్రశ్న అసంగతమని చెప్పి తని అధ్యక్షుడుజెప్పెను.

1925 సంవత్సరము ప్రివేవరి 5వ తేదీకి పూర్వమే అసంబ్ధిసమావేశమునకు యేర్పాటు గాబడియెడల కనీస మొకవత్సరమువరకు సభగా నిష్పయనఅధ్యక్షు నెన్నుకొనటకు వీలుండక బోవుటచే యేతారిఖున శీతకాలములో సమావేశము కావోవు అసంబ్ధిత యేర్పాటాబడినచో చెలికొనగోరిన మేధాగారు చెప్పిరి.

రైల్వేస్టాంపు ఆర్థికకమిటీసభ్యుల ఎన్నికకాలయనని ప్రతిపాదించబడినది.

24 వ తేదీని ఎన్నికలు జరుగవని ప్రెసిడెంటుగారు శీతపర్చిరి.

పన్నుసంఘ విషయములు చర్చ ప్రారంభించబడినది.

పన్ను సంఘము

దొరతనమువారి అభిప్రాయము

సంవత్సరమునకు 200 డినములు జిల్లా అధికారిగా నున్నపుడు గామములలో గడపుచుండెడివారని పరిశ్రామిక శాఖసభ్యుడు ఎ.సి. ఛటర్జీ గారుచెప్పిరి. హైందవులదారిద్ర్యము తక్కువ జీవితవర్తమాము, శరీరదుర్బలత్వము, వ్యాధి నెరుగొనన పటిమలేమి, అజ్ఞానమువిషయములయెడ రెండుభావములేవు. జన్మసామాన్యముయొక్క స్థితిగతులను విచారించు విషయమున వారికి సానుభూతిగలదు. అట్టివిచారణ చేయుటకు దొరతనము వారి కయ్యుచ్చును లేదు. ఆర్థికవిచారణకును పన్నువిచారణకును పరస్పర విరుద్ధములేదు. మోయలేని వారి నెత్తిమీద నుండి పన్ను భాధ తప్పించి మోయగలవారి తలపై పన్ను భారము పెట్టెదరను అభిప్రాయముతో యీపన్ను విచారణసంఘమును అసంబ్ధి వారు ఆంగీకరించెదరని వారనుకొనిరి. ఆర్థికవిచారణ ఫలితము లాభముగ నుండవలయునని అట్టివిచారణ పెక్కు సంవత్సరములమీద ఆధారపడియుండవలయును. గ్రామ రికార్డులు, సహకార సంఘములు యితర విషయసంబంధముగ పరికరములు పరిక్ష చేయవలయును. పూర్వకతాబ్దులలో ఆర్థికముగ భారతవర్షము భాగ్యవంతులగు నున్నదను సమస్య జరితకారులును, పరిశోధన నిపుణులును దెల్పవలసిన విషయము. సాంఘిక, పరిపాలన, శాసనికచర్య దీనికొనుటకు భారతదేశీయుల దారిద్ర్యములకు కారణములు సాంఘికములా లేక ఆర్థికములా యని విచారణ సల్యవలయును. స్వరాజ్యవాదులవలె వారు భావిభాగ్యోదయమునందు విశ్వాసముగలవారు కాని యీ విచారణ రెండును వేరుగ జేయవలయును. సభవారిచే జర్జింపబడుచున్న విచారణకొరకై సమ్యక్ నియమాలునని చుట్టె గారు చెప్పిరి.

నాయుడదాసు గారు

ఆర్థికవిచారణ సల్యకుండ ప్రజలకు బహు నీయగల క్షేత్రలలో లేదో పన్నుయెట్లు వసూలుచేయవలయునో నిశ్చయించుట కాభారమేదని నాకాయాదాసుగారుచెప్పిరి.

మిక్కిలి చిక్కులు వాటిల్లునని అడిగి జనరలు, సర్ ప్రెజిడెంట్ గాఢము లెట్లుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. కనుక యీపన్ను విచారణ సంఘమేర్పరచుటకు ఉద్దేశ్యము ప్రజలనుండి ఎక్కువ పన్నులను వసూలు చేయుటకు సంఘము వెతుకుటగాని సాంఘాతిక ఆర్థిక స్థితియేర్పాటుకొరకుగాదని అయ్యర గారి నమ్మకము. కాకపోయినప్పటికిని మిక్కిలివివము పశ్చియగు భూమిపన్ను విషయముయందు విచారణ అవసరములేదని కమిటీ విచారణపరిమితపండి తొలగించబడినది. కనుక అయ్య ర గారు గోస్వామిగారి సవరణను బలపర్చిరి.

పండితమదనమోహనమూలవ్యంగ్యము

కన్యింనుమన్ను బచ్చనిసాలములు ఎగుమతిగుమతియైతము అంకెలను జూచి భృతపడవలని విశాపియను సభ్యులను మాలవాగారు కోరిరి. ప్రతినిధువుమీదను పన్నుయొడకమున విధింపబడినది. ఇక దేనిమీద దొరతనమువారు పను విధించి వసూలు చేసెదని వారికి హాశ్వర్యమునల్లు చున్నదనిరి. ఈకమిటీ యేర్పాటు జేయుట యందు అసంబ్ధివారి ధర్మముల ఆర్థికసభ్యుడు అక్రమింమకొనెను. అసంబ్ధివారియెదుట యీ విషయము నెట్లినయెడ బహుశః గోస్వామిగారి సవరణప్రకారముగా సభ్యులు ఆభిప్రాయమిచ్చి యుందురు. విల్లునుగారు భారత భాగ్యభివృద్ధిని దెల్పునప్పుడు వృద్ధిఅనుచున్న పన్నులు, సభ్యులను, నడ్డి అదనపుపన్నులు(నూపర్ టాక్సు), భూమిమీది పన్ను మొదలైన పన్నులు వారు ఆలోచించి తిరగి ప్రస్తుతము యేర్పాటుజేసిన పన్నువిచారణ సంఘముతీరు చూడ వుండులో ఉప్పుపెట్టెట్లుండును. కాస్త్రీయవిధానముగా పన్నువసూలు చేయుటకు బ్రయత్నించుట ఎండమావులలో నీరుత్రాగుటకు బోవుటవంటిది. కనుక కాలహరణము సామ్యవ్యయము నిష్ప్రయోజనము. ప్రతిపరగజాలోను గొన్ని జనపదములను దీసికొని ప్రజల ఆర్థికస్థితిని విచారణ సల్పుట మంచిది. కనుక గోస్వామిగారి సవరణను పండిత మదనమోహన మోహన్ గారు బలపర్చిరి.

జోషి గారు

దీక్షోపనాశ్రమచేసి పన్నువిచారణ అవసరమును జోషి గారు నూచించితిగాని దానితోగాని దానికిమందుగాని పెద్ద విచారణ యేల జేయబడో. జోషిగారికి గ్రాహ్యముకాలేదు. చాలా పెద్దతరగతిప్రజలు పన్నుయిచ్చుచున్నారు. వారుపన్ను యివ్వకూడదు. అందువలన తాము యీపన్ను విచారణ కమిటీ అవసరమని సమర్థించుచున్నారు. ఏతరగతివారు పన్నునివ్వక సవరణములేజో కమిటీవారు కనుగొనెదరు.

రామఅయ్యంగారు:—“అదియొకమిట్టి చేయగలదా?”

సర్ జేసేర్ బ్లాక్లెట్టు:—“తప్పకుండా.”

చెన్నకట్టగముమొదలగు దూరదేశములనుండి సాలకారు రూపాక్షుల జీతములకొరకు అన్నముబోవుమండగ్రాములలో నుండుప్రజలదరవృద్ధియెల్లున్నదో ఊహించుట సులభము. కనుక పన్నువిచారణసంఘమును యెత్తి నేయకూడదనియు విచారణ చేయవలయుననిజోషిగారు చెప్పిరి. ఎన్నికలవల్లనైనయంతకంటె మంచివిచారణసభ్యులకొరకరనిరి. అసంబ్ధివారుభువారముకై వెడలిరి.

ధలహారానంతరము అసంబ్ధిసమావేశమయినతర్వాత పన్ను విచారణసంఘచర్చతిరిగి జరపబడెను.

రామచంద్రరావుగారు

ప్రతిమాటును విచారణ అవశ్యకతను నిరూపించుచు ఆభిప్రాయములిచ్చినకొంతమంది ప్రముఖులు ఆప్రాయములు క్రోడీకరించి, విచారణ చారిత్రమును బునర్విమర్శ చేసెను. పన్నువసూలు విధానమేదానిని ఆధారము జేసికొనియుండలేదనియుకనుక విచారణమానివేయుట మంచిది కాదనియుననిరి. కాని విశాలమైనదానిగా యీకమిటీనిచేసి పన్ను లివ్వగలకే విషయమై విచారణ మాడ సల్పుటకు బాధతేమా వారు చెబిరిగిన గోరిరి.

జిన్నాగారు

ప్రస్తుతపు పన్నువిచారణకమిటీ యెత్తివేసి దాని స్థానమందు యీదినను దెల్పబడినవిషయములను విచారింపి తాత్కాలిక నివేదికమునుగూడ ప్రకటించుట కధికారము నిచ్చుచు, నిపుణులను అసంబ్ధిపక్షములతో నాలోచించినచిహ్నము మింపబడినకొంతమందిఅసభ్యులనుగల కమిటీయేర్పాటుచేయవలయుననిజిన్నా గారుసవరణ ప్రతిపాదించిరి:—(1) హిందూ దేశములో నన్నితరగతులవారి ఆర్థికస్థితి (2) మనిషికివచ్చురాబడి (3) అనుబంధమున్న పన్ను భారముమోయగలకే (భూమి పన్ను కలసి (4) దేశములోని సామాన్య ఆక్రయములు (5) జనసంఖ్యయందలివేరువేరు తరగతులకీతరను ప్రవృత్తి మిషన్సు భారముపంచబడినది. (6) పన్నువిధానమంతయు, కేంద్రరాష్ట్రము, స్థానిక, న్యాయముగను ఆర్థికస్థితివిధానముగనున్నదియు (7)యిప్పుడిప్పు దానికంటె హెచ్చింపు లేకుండ పన్ను వేయు

టకు తగిన ఆశయములను (8) పన్నులు నియమించుటకు వసూలుచేయుటకు వలయునబ్బుందెయ్య (9) నూచనవలన ఆర్థికఫలములు యిందుమీద గోస్వామిగారు సవరణ ఉపసంహరించుకొనిరి. అసంబ్ధిసభ్యులతో ప్రసంగించి దొరతనము వారుకమిటీ యేర్పాటు చేయుటకుబదులుగా విచారణ సభ్యుల సంఖ్యలో మూడోవంతు సభ్యులు దొరతనమువారును తక్కిన రెండువంతుల సంఖ్యను అసంబ్ధివారు నిర్ణయము చేయవలయుననియు జిన్నాగారి సవరణమీద పండిత మోహిలాలు నెహ్రూగారు సవరణ చెప్పిరి. సర్ ఆలెగ్జాండరు ముద్దెమునుగారు కా ర్మనిర్యాక కమిటీసభవారివల్ల యేర్పాటు చేయు నూచన అకాస్త్రీయమనియు కేంద్ర, రాష్ట్ర స్థానిక పన్నులవిషయమైవిచారణ చేయవలయునని జిన్నాగారి సవరణలో గలదనియు ముద్దెమునుగారు చెప్పిరి. కమిటీ విచారణ సభ్యులను, వారు చేయవలసిన రీతియు నిర్బంధించెదగా? ఉపసంహరించుకొనబడిన గోస్వామిగారి సవరణను దీసికొని భేదములేదు కనుక పండిత మోహిలాలునెహ్రూగారి తీర్మానము కృమమయినదిగాదనిరి.

రామచంద్రంగారు

చచ్చు సమాధానమిచ్చుచు రామయ్యంగారు జిన్నాగారి సవరణ అంగీకరించిరి.

సర్ జేసేర్ బ్లాక్లెట్టుగారు చర్చనుపసంహరించుచు సభ వారిని సవరణ ప్రోత్సహింపి పన్నువసూలుకమిటీని విచారణ ప్రారంభము గావించవలసినదని అసంబ్ధి సభ్యులను బ్లాక్లెట్టుగారు గోరిరి. కమిటీ నియామకమునకు ఆర్థికకమిటీవారు రంగీకరించిరి. విచారణపరిమితి యీ:భవారికి దెలియును విచారణ సంఘమునకు గ్రహమును కాంక్షించుజేసిరి. కనుక విచారణసంఘమును ఎత్తి వేయువలసినదని సభ్యులుగారుచుండుట తమకు హాశ్వర్యము కలిగించుచున్నది.

దని బ్లాక్లెట్టుగారు చెప్పిరి. కాని జిన్నాగారిసవరణలో ప్రకారము పన్ను వృద్ధికుండ ప్రత్యామ్నూగా వేరువేరు ఆశయములను విచారణచేయుట వారి కిష్టమని తెల్పిరి. చాల క్రొత్త పన్నులు విధించుటకుగాని వారి నేపథ్యపులమీద విధించుటకుగాని దొరతనమువారి కిష్టములేదని, అమలులోనున్న పన్నులను సగభాటు చేయుటకు మావరలు దెల్పుటకు ఈత్రమే విచారణసంఘ మేర్పడినది. అసంబ్ధివారి ధర్మమును అక్రమింమకొను ఆభిప్రాయము దొరతనమువారికిలేదు. సాంఘాతిక ఆర్థికయేర్పాటు చేయుటకు బూర్జును అమలులోనున్న యిండియా దొరతనపు శాసనమును సవరణ చేయవలయు, నని రంగస్వామి అయ్యంగారు చెప్పిరి. ఏ యేర్పాటుకైనను నిపుణులు చేయు నూచన లుపయోగకరములుగా నుండును. అధికారముగల కమిటీవారు చేసిన రిపోర్టు ఉన్నచో అసంబ్ధివారు ఇంతకంటె తేలికేటలుగా పన్ను విషయమై చర్చింపగలరు. (నవ్వు) ఒక విషయముయొక్క అంచననే ఆర్థికవిచారణము పన్నువిచారణము గలవు. వాటికి పరస్పరసంబంధముకలను. విశాలవిచారణ నిమిత్తము రాష్ట్రీయ దొరతనములవారికి ప్రాసితిమి. జవాబు లేదురుమాచుచున్నారు. వారి తోడ్పాటు కోరుచున్నాము. కనుక ప్రస్తుతము పన్ను విచారణ యవసరము. స్థానిక, మునిసిపలు, మొదలగు సంస్థలకుయోగకరముగా యీ విచారణ యుండును.

జిన్నాగారి సవరణ వోటుకు పెట్టబడినది. 62 వోట్లు అనుకూలముగను 42 వోట్లు ప్రతికూలముగను యాయుబుడెను.

ప్రతిమీద ఎక్సైజు పన్ను

ప్రతిమీద ఎక్సైజుపన్ను తీసివేయవలయునని లేబడిన కనూరిభాయి లాల్ భాయిగారి తీర్మానము చచ్చేయుటకు అసంబ్ధివారు ప్రారంభించిరి.

తీర్మానము

హైందవ ఆర్థికకమిటీలో ఆర్థికసంఖ్యాకు లగు హైందవుల సిఫారసు ప్రకారము ప్రతిమీద ఎక్సైజు పన్నులను కట్టచేయుటకు వెంటనే చర్చ తీసికొనవలయుననియు, హైందవ ప్రతినిధులు పరిశ్రమలకు రక్షణమొసగు సమస్యవిషయమున టాంప్ బోర్డువారిచే నింకను విచారణచేయుట కేర్పాటు చేయవలసివదనియు ఈ అసంబ్ధివారు గవర్నరు జెనరలుగారిని వారి సభవారిని గోరుచున్నారు.

రక్షణనూత్రములంగీరింపక పూర్వమును, అంగీకరించిన తరువాతను ఎక్సైజుపన్ను దీసివేయుటయందు ఆమోదమును గన్పించి, ఉత్పత్తిమీద పన్ను కాన ఎక్సైజుపన్ను నుంచిది కాదని దొరతనమువారితోపున 1922 సంవత్సరములో చెల్పబడినది లాల్ భాయిగారు చెప్పిరి. వర్తకము బాగుగ జరుగని సమయములందు యీపన్ను బాధ మరయు హెచ్చు. కడవినసంవత్సరములో భౌంభాయిమిల్లులకు రూ 117 లక్షలు చండుగవచ్చెను. ఆనవ్వుములో రూ 100 లక్షలు ఎక్సైజుపన్ను ఈదుర్భరమగు ఎక్సైజుపన్ను తేనియెడల బీదల ఉపయోగముకొరకు బట్టలదరిలు తగ్గించియు, విశేషము గాను అనవసరముగాను బట్టలు ఉత్పత్తిచేసి మిల్లులు మాటులుయు, జరుగకుండును కరవురాకుండ కాపాడుటకు రక్షకమైన యాయొక్కపరిశ్రమ

మీద నీది పన్ను అంతిమకాక భారతదేశము క్రమముగా వివేకపు బజారులను బోగ్వాస్తానవలసినద్యుచున్నది. చైనా తూర్పు ఆఫ్రికా మొదలైన బజారులను యిండియాలోని మిల్లు నేతబట్టలు పోవుటలేదు. ప్రతి ఎక్సైజుపన్ను చేతిమగ్గు ములకొరకు చుంబబడినప్పటికిని ఈ అన్యాయపు ఆర్థికనీతి బ్రిటిషువారివలన మోపబడినదియు అది భారతవత్స మాయొక్క నాశనమునకు హేతుననియు మరవదగదు. ప్రతి యంత్రయజమానులు నూలునడుముటకు ఏర్పాటుచేసిన వేరుకాళ్లునున్నవి. వారికి చేతిమగ్గుములభివృద్ధిసాంధుట యిష్టమే. ఏలననగా అధికమైన నూలు ఇతరదేశములకుబంపుటకు వీలుగానుండును. మిల్లుయొక్క చెల్లింప జిన మూలధనముగా ముటికి రూపాయలు ఈ యెక్సైజుపన్ను గానున్నది. కనుక ప్రాప్తదృష్టితో ఈ నూతనపరిశ్రమయొక్క గొంతుక పినుకనదని కోరుచు లాల్ భాయిగారు మాట్లాడిరి.

పండిత శ్యామలాలునెహ్రూ

ప్రతిమీద ఎక్సైజుపన్ను కై తిక్ముగ గాని రాజకీయ గముగగాని యెప్పుడునుమంచిని ఒప్పించలేరని శ్యామలాల్ నెహ్రూగారులాల్ భాయిగారి తీర్మానమునుబలపరిచిరి. మాంచెడ్డరు, లాంక మైదల వర్తకులు దీనికారణమువారిచేతిలోని జంత్రిబొమ్మలనలె యీ దొరతనమువారు ఆడుచున్నారు. పన్ను చెల్లించువారికి కష్టమువచ్చుననియు మిల్లుదారులు విశేషలాభములు దీయుదురనియు బట్ట శాస్త్రవర్తకమిచ్చి పన్ను జెల్లిండు వారికి బాధకరముగ వీరు ప్రవర్తింతురనువాదము సరియైనది కాదు. యీ తీర్మానము ప్రకారము చేసినయెడల భారతదేశము లోని తయారయిన మిల్లుబట్టలు కొంచెము చౌకగనుండును. వెంటనే యీగుంకము దీసివేయవలయునని వారిఆభిప్రాయము.

రాయబహదూరు బిలాన్ సర్ దగారు యీపన్ను వసూలుచేయుట తప్పనియు ఈపన్ను దీసివేయుచో మిల్లుయజమానలు గొంతధనము దొరతనమువారికి కంట్రీబ్యూషనుగా గాని లేక పనివాండ్ర కేడియైన సమపా యములుగాని చేయవలయునని తెల్పి తీర్మానమును బలపరిచిరి. టారిఫ్ బోర్డువారి కివిషయమును రిఫరుచేయుమని ప్రతిపాదకుని ఆభిప్రాయమునకు ఆల్ ఖానుగారియ్యకొనలేదు.

యం. కే. ఆచార్యులుగారు

ఎక్సైజుపన్ను తీసివేయుట చే చేతి మగ్గు ముల వారి కేమియును నష్టమురాదనియు వారు విషయములను అంకెలను (facts & figures) బాగుగ పరిశీలించి యీఆభిప్రాయమును దెల్పుచున్నారనియు ఆచార్యులుగారు చెప్పిరి. కనుక భారతదేశముకు కట్టుకొనుబట్టల కన్యదేశముమీద నాధారపడ నవసరములేకుండ జేయుగల యీ పరిశ్రమకు లాభమొనగూర్చు యీపన్ను దీసివేయుటకు ఆచార్యులుగా రామోదమును చెప్పిరి.

ప్రెసిడెంటుగారు 24 వ లేదీవరకు చర్చ నిల్పివేసిరి.

సభ వెడలిపోయెను. అధికార కార్యక్రమ నిర్వహణము కు శేపు సభ తిరిగి సమావేశమగును. (అ. ప్రె)

గౌరుగారి శిక్షాశాసన సవరణలకు రద్దువిల్లు పానుఅయ్యెను

శిక్షా, నెహ్రె బరు 28:— అసభ్యులవిల్లులు, కడసారి ఆలోచించి గౌరుగారి శిక్షాస్ఫూర్తి సవరణ శాసనమును రద్దు జేయుటకు అసంబ్ధి నేడు తిరిగి సమావేశమయ్యెను. ప్రసిద్ధపురుషుల సందర్శనస్థానముందు లాలా లజపతిరాయిగారుండిరి. కొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినవిమ్ముట గౌరుగారి శిక్షా శాసనసవరణఆత్మ రద్దుచేయుటకు ప్రారంభింపబడినది. చర్చ లేకుండ అన్ని క్లాజులను పీకీయ ఆమోదింపబడెను. దొరతనమువారు వలసవడదని కేకలువేసిరిగాని డివిజనుగోరరైరి. బిల్లు పాను చేయవలసినదని గౌరుగారు ప్రతిపాదించిరి. గౌరుగారి బిల్లు అసంబ్ధివారిచే పానుచెయ్యబడెను. చెప్పిరియొక్క వోట్లు గౌరుగారి బిల్లున కనుకూలముగను, నలుబదివోట్లు ప్రతికూలముగను వేయబడెను.

గౌరుగారు

రిప్రెసింటాను కమిటీవారు సిఫారసుచేసినప్పటికిని దొరతనమువారు అందులకయ్యకొనని దానిని అసంబ్ధివారిని చేయవలసినదని తాను గోరుచున్నానని గౌరుగారు వాదించి ప్రతిపాదించుచు నుడిచిరి.

టాంప్ కేస్ ను గారు

అసంబ్ధివారికి ప్రతిష్టాభంగముగాన టాంప్ కేస్ సమస్య గారు యీబిల్లును ప్రోత్సహింపవలసినదని చెప్పిరి. సంఘములహక్కుల నిరోధనములను దీసివేయుట కీబిల్లు ప్రతిపాదించబడినదని చెప్పుచున్నది పూర్తియైన స్టేటుమెంటుకాదు.

సంఘముల నిర్మాణపు హక్కులు సభ్యులయొక్కగా సభ్యులుగాని వారియొక్క హక్కులుగాని నిర్బంధింపబడగూడదని నిరూపించుచు పండిత మోహిలాలు గాం ఆభిప్రాయములో గౌరవనీయులైన

తెలుగు, కిష్కిన్ గాల్ గ్రంథములనుండి విపులముగా హామీ
తెలుగు భాషను టాంకిక్ గాను గ్రామీణులనుండి తెలుగు
యొక్క పాత్రలు నిర్ణయించబడుటలేదని యిటీవలబయట
నన్నయ్యదేవ నాథులను పెరిగినవారందరిని హామీ
టాంకిక్ గా రక్షించి. ప్రపంచమునన్ని దేశములలోను సంఘముల
నిర్మించుకొను హక్కులు చిత్తులకు కారణ మగుచున్నది. ఇం
గ్లాండులో సమైక్యము అనేకము జరిగినవి. ఆమెకా సంగము
కర్తావ్యముందు వర్తకసంఘములు ప్రత్యేకవర్తకపు హక్కు
కారకు స్థాపించబడుటవలన దానిభేదముల వలన యిట్లుండి
ఆదేశము లేదుగొనుచున్నార. ఏసంఘమేని కాననోల్లంఘ
నము చేయవచ్చును దొరతనమువారు అట్టిసంఘముల బారినండి
రక్షించుకొనవలయునని నిశ్చయింపగారు చెప్పిరి. కాంతి భంగ
పర్వకుండ ఘనములకు యింగ్లాండులోగూడ ఇట్టిసంఘములవిష
యమువ తగిన నిబంధనములు గలవు క్రిమిలం లాయందు సందు
ఉన్నయెడ వెంటనే బూ ర్తియొకరినొకరిని 1918 సంవత్సర
మున జెప్పబడిన సరి రిజిస్ట్రేషన్ గా స్టేటు మెంటునుండి హామీ
మెంటుగారు జరిగిరి. సందులనుగూర్చుటకు బదులు గౌరవగారి
బిల్లు కందులను సృష్టించుచున్నది. కాశ్యోతపు కాసనములలోనొక
భాగముగా యీవట్టును యీదేశమునందుండవలయుననిరి. సవ
రణచేయుటకు బదులు గా రద్దుచేయుటకు బ్రయత్నించు
చుండిరి. చట్టములోని కొన్ని నిబంధనలు పంజాబుదేశమునందు
వినియోగించుచున్నారు.

ప్రస్తుతపరిస్థితుల చిత్తులు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ
గారు చెప్పిరి. ఇట్టి వాతావరణమునందు లా ఆర్డరులను కాపా
డుటకు బాధ్యులైన దొరతనమువారు యీ అమితము వీడుటకు
యియ్యకొనరు. (హార్వర్డులు)

లాల్ దునిచందుగారు

యజ్ఞమువచ్చినట్లుగా వివేచనమేమియు లేకుండ యీచ
ట్టము పంజాబుదేశమునందు గుర్తించియోగము చేయుచున్నారని
లాల్ దునిచందుగారు చెప్పిరి. చిత్తులదేశముందు ఉపయోగించు
కొనుటకు క్రిమిలం ప్రాసీజరు కోర్టు, యిండియన్ సీనలకోర్టు
నిబంధనలు దొరతనమువారికి చాలుననిరి.

జన్నా గారు

అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధాన మియ్యకుండ ప్రాథమిక పాఠ
పుస్తకములనుండి చట్టముమీద (Law) దీర్ఘవ్యాసము టాం
కిన్ సన్ను గా రిచ్చిరి. మామూలుసమయములందు ఇట్టి ఆసాధారణ
చట్టములు గావలయునని గోరు దొరతన మేదియైన యీ భూ
ప్రపంచమున గలదా? అంజానేము లీచట్టము ఆచరణను.
అంజానే సంఘము అసాచిన్లు దొరతనమువారికి నిద్రప
మైన నీయలేదు. ఈచట్ట మిప్పుడు పంజాబుదేశములో అమలు
నందున్నది. తనయొక్కపరిపాలన విషయమునగాని నిబంధనల
విషయమునగాని యెవ్వరును జోక్యము గలుగజేసికొనకూడదని
చెల్పు రాజామూలవలె హాం కార్యదర్శివాదము కాన్పించు
చున్నది. ఈచట్టము ప్రకారము కార్యనిర్వాహకులయొక్క
ఆర్డరునకు తిగులేదు.

వారి ఉత్పత్తిన వెంటనే ఆపంపునభ్యుదయ కైలునకు బోవుట
కు సిద్ధపడవలయును. లేదా ఆపంపుమొత్త ప్రసిద్ధమైన పనిచే
యుచున్న సుసంపన్నులయొక్క రాజీనీయవలయునుదరిపిలచే
యకుండ వోటుయిచ్చి పరువు పొగొట్టుకొనటకు బదులుగా ఆ
సంప్రీతియొక్క రిపీలుచేయుటకు వోటుయిచ్చి ప్రతిష్ఠ
బోగొట్టుకొనదని జన్నా గారు నొక్కిచెప్పిరి.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

తమ ఉపన్యాసమును టాంకిన్ సన్ను గారు దప్పగా చె
ల్పి దొరతనమువారికేను బలపరచుకొన మాచిరిని పండితమోతీ
లాలు నెహ్రూగారినిరి. దొరతనమువారు యీయావత్తు ఆ
రాచక సేరములకును ఉత్తరవాదమునందు, వారి పద్ధతులను స
వరణ జేసికొనని యెడల యీ సేరము లంత్యముగాకపోవుటయే
గాకయొక హాజీఉదయమున నిద్రనుండి లేచునరికి అఖిల భారత
దేశముకురహస్య సంఘములలోజిక్కికొని యున్నదని తెలిసికొనె
దని పండిత మోతీలాలుగారు చెప్పిరి. "మీరు మహాసంకటము
ను గల్గించు నొకచూపుఅంచున నిలబడియున్నారు. ఒక అడుగు
డిగిన అగాధములోనుండెదరు." రహస్యపుసంఘములను అణచలేక
పోయినప్పటిని సందేహో స్పృహ లనుక్రొత్త సంఘ
ములు స్థాపించుటకు పంజాబు గ్రామీణులకు ఉపయోగించునని హాంమెంటుగారు చెప్పిరి. అట్టి ఉ
ద్యమమును జేరబోవుటకు కేరముగానన్న యువకులనుపరిగిజా
గ్రామీణులకు కొకకాసనము చేసినయెడల దొరతనమువారి పని
సుఖపుగానుండును. ఇంగ్లాండున యిట్టికాసనమున్నదనిగాని, దొ
రతనమువారికి అట్టి అధికారమున్నదనిగాని వారు యేసంఘము
ను కాసననిబంధ మొడిగాదని ప్రకటించుట కధికారమున్నవన
వనిగాని నెహ్రూగారు చెల్పలేదనిరి. ఈ దేశమునందు దొర
తనమువారి యజ్ఞప్రకారముగా యేసంఘము కాసనబద్ధమైనదో

యేదికాదోవారి ఆధీనమందున్నది. న్యాయస్థానములకు హక్కు
లేదు. నిరంకుశపు చట్టములన్నియును రద్దుచేయుటకు యీసభ
వారు పూనికొనిరి. ఇది నిరంకుశకాసనము. దీనిని రద్దుచేసినయె
డల వారిప్రతిష్ఠకు భంగములేదు.

కాల్ వర్మగారు

పంజాబులో నొకసంఘమునకు జేరినవారు దొరతనము
వారి అధికారమును మాత్రమేగాక, న్యాయస్థానములయొక్క,
కాసనముయొక్క, సామాన్య ఆస్తినిబంధన చట్టముల యొక్క
అధికారమును ధిక్కరించు చున్నారు అని కాల్వర్మ గారు
చెప్పిరి.

భిమునులాలు గారు:— శిక్కునాయకుల శేషు విచార
ణలో నుండగ కాల్వర్మగారు యీతీరుగ మాట్లాడుట సుసంగత
ముగ నున్నదాయని భిమునులాలుగా రడిగిరి.

ప్రెసిడెంటుగారు:— విషయము విచారించుటకు స్ప
ష్టముగా చెల్పవలసినదని ప్రెసిడెంటుగా రనిరి.

విచారణ జరుగుచున్న విషయమై వారు ముచ్చటించ
లేదనియు యిదివరకే విచారించబడిన అనేకకేసుల విషయమై
చెల్పితిరినియు కాల్వర్మగారు సమాధానమిచ్చిరి. సామాన్యకాస
నములను కెండు సంవత్సరము లుపయోగించ బడినది. అప్పటికి
ని పంజాబులో అధికారధిక్కారము మొదలగుటచే యీసాధా
రణకాసనములు ప్రయోగించవలసివచ్చెను. తమ రాష్ట్రము
నందులూ ఆర్డరుల కాపాడుటకు బాధ్యతగలవారి కాసనములన్ని
అధికారమును బోగొట్టుకొనరని కాల్వర్మగారు చెప్పిరి.

అలెగ్జాండరు ముద్దెమనుగారు

భయము నుత్పాదించుట, భీతావహము గలు
గజేయుటయే ముఖ్యోద్దేశములుగా గల సంఘ
ముల నణచగూడదని యెవ్వరును నూచింపకుండలేదని హాం
మెంటుగారు చెప్పిరి.

జన్నా గారు:— కాని యెవరు విచారణ చేయునది?
హాంమెంటు:— అందుచే ఆప్త సవరణ చేయవలయు
నుగాని రద్దుచేయకూడదు. ఆప్తలోపద్ధింపబడినసంఘములనెంత
సంఘములన్నిటిని అణచివేయుటయందు వారందరూను యేకీ
భవించిరిని ముద్దెమనుగారునిరి.

సర్ శివస్వామిఅయ్యగారు

యేసంఘమైనను చట్టానుసారమునని దొరతన
ము వారు ప్రకటించుట కవకాశ మిచ్చు
చున్న 15 డి. క్లాజా రద్దుజేసెదరా యనియుదానినిబట్టి తమ
వోటునిచ్చుటఆధారపడియున్నదనియు శివస్వామిగారుచెప్పిరి.
కడపటిదేశయందు అట్టి ముఖ్యవిషయమున తామేమియు శప
థము చేయకాలముని హాంమెంటుగారినిరి. వెనుకటిదినమున
వారడిగి యున్నయెడ వాము ఇండియా దొరతనమువారితో
ప్రసంగించియుండి వారని ముద్దెమనుగారునిరి. వెనుకటిదిన
మునసర్ శివస్వామిలో సెల్వేవాడుగానుకూడ యీవిషయమై
వాదానము గోరిరని గౌరవగారు చెప్పిరి.

సెల్వేవాడుగారు ఆత్మరద్దు చేయ గోర లే
దనియు, న్యాయ కాళి నారి జోక్యము
గలుగజేసికొనుటకు వీరియ్యగోరిరని ముద్దెమనుగారునిరి. వంగ
దేశమున, పంజాబుదేశమున నున్న పరిస్థితులనుబట్టి వాతావ
ణము ప్రతిహేతుమగనన్నదని వారి అభిప్రాయమని ముద్దెమను
గారునిరి. ఇటువంటిఆత్మలను మామూలుసమయములందుగూడ కూ
డవనిరి. ఈకాల మిప్పుడు మామూలువాతావరణములో లేదని
జన్నా గారుప్రకాశించిరి. అరాచకము నణచుటకు అధికారము
చాలకపోవచ్చును. కాని తమకే కిసాన్సభ్యము లందుల కుపయో
గించెదరు. "మీరే ప్రత్యేక అధికారములను దీనివేసినయెడల మా
మూలాకాసనములకును మార్గలూకును మధ్య మెట్టుయేమి
యును లేదు.

జన్నా గారు:— నుంచి బభుత్వము.
హాంమెంటుగారు:— దొరతనము యిదివరకే మంచి
దిగానన్నదని నే ననుకొనుచున్నాను. (నవ్వు) హాం
మెంటుగారు తుదకు బిల్లుప్రతిభుటించిరి. దావరు గారు
గారిబిల్లు వోటుకు లేబడెను. చెల్లనిబిల్లి ఓట్టుఆత్మరద్దుచే
యటకు అనుమలముగాను నలుబది వోట్లు ప్రతిహేతుముగాను
వేయబడెను. ప్రస్తుతము పరిస్థితులు క్లిష్టముగనన్నవనియు
దొరతనమువారి బాధామునుత్కృజింపలేదనియు హాంమెంటు
సర్ అలెగ్జాండరుగారు రృప్తముగా జెప్పిరి.

రామఅయ్యంగారి ఇండియన్ ఎవిడెన్సు ఆక్టుసవరణ
బిల్లు సెల్వే: మిటివారికి రిపరచెయ్యగా న్యర్థమయ్యెను.
ఇండియన్ సెన్సిటివ్ నెస్సు ఆక్టుసవరణబిల్లు ఇండియన్ రిక్లే
షన్ ఆక్టుసవరణబిల్లు సెల్వే: మిటివారికి రిపరచేయుటకు
రంగాచార్యులుగారు ప్రతిపాదించిరి.

ప్రతిమను ప్రాయలేదని అంగీకరించనప్పుడు రిజిస్ట్రారు
లవలె సబుజిస్ట్రారులగుడ విచారణ గల టు కధి

కారము యీ బిల్లు మూలమున అధికారము
వారి కియ్యబడుచున్నది. ఈబిల్లు రాష్ట్రీయప్రభావత్రాఖిలకు
ను సానికప్రభుత్వములకును సంబంధించుటచే వారు అభిప్రాయ
మును చెల్పుట కవకాశ మియ్యవలయునని టాంకిన్ సన్ను గారు
గోరిరి. అందరి యభిప్రాయములను దెలియజేయుటకును బిల్లుబం
ప ప్రతిపాదించబడి అంగీకృతమయ్యెను. (అ. ప్రె.)

గవర్నరు జేనరలుగారికి

విజ్ఞాపనము

అసంబంధములు కంపుట

సింహ, సెప్టెంబరు 28:— రాజోపు సెప్టెంబరు అసం
బంధ భిల్లిలో సమావేశము చేయవలసినదని వైకుంఠాగారిని
గోరుచు పెక్కుమంది సభ్యులకంతకుమితో నొక విజ్ఞాపనము
బంపబడునని దెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా రిపోర్టు

హాజియాత్రికులకొరకు తెరువ సిఫార్సుచేయుట

సింహ, సెప్టెంబరు 28:— విద్యాకాళాంగమగు అడ్వి
జరీ కమిటీ కలకత్తాలో హాజియాత్రికుల ఉపయోగముకొరకు
తెరువవచ్చునని యేకగ్రీవముగా సిఫార్సుచేసినట్లు దెలియచు
న్నది. కెండుసంవత్సరముల క్రితము యీవిషయమున దావ
రు హాజియాత్రికులగారు ఒక తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి.
(అ. ప్రె.)

కేంద్ర శాసనసభా కమిటీ

ప్రథమసమావేశము

సింహ, సెప్టెంబరు 28:— భారతదేశములోనికి విదేశ
మూలధనప్రవాహవిషయ మాలోచించుటకు కేంద్రశాసనసభ
కమిటీవారు నేడు సమావేశమయ్యిరి. ఇదియే వారి మొదటి స
మావేశము. (అ. ప్రె.)

కొకనాడ సవారి నేటుకోర్టులో

అసలు నెం 15/1924

నోటీసు

వాదులు:— 1. ముత్తా సత్యప్రసన్నం 2. యీ సర్వా
రాయుడు మైనరయినందున అన్న సక్తిమై 1 వాది.

ప్రతివాదులు:— 1. పండ్లంగి ఆనందరావు 2. మె
నూరి జోగిలక్ష్మణరావు 3. యీ రామారావు 4. యీ వెంక
ట్రాపు 5. యీ కృష్ణమూర్తి 6, 4, 5, మైనరయినందున అన్న
సక్తిమై 2 ప్రతివాది.

సదుల నెంబరున వాదులు యీ ప్రతివాదుల మైనరు
8180.6.5 లకు ప్రాంతీకోర్టునుబట్టి వావా తెచ్చినారు. సదురు
దావా యీనెల 27 జేరిన 1 ప్రతివాది సమ్మతనిమిత్తము
వాదిదావాఅయ్యున్నది. గనుక సదురు వాయిదాజేడికొని అం
తకుముందుగాని ప్రతివాదులు స్వయంగాగాని తేక ఆతరైజాదు
నకీబుద్దారాగాగాని హాజరై ప్లేటుమెంట్లు వగయిరాలు
దాఖలుచేసుకోవలెను. లేనియెడల మిమ్ములను ఎక్స్ ప్లైట్ గా
ప్రకటించేయబడునని యందుమూలముగా తెలియపరచమయినది.
కొకనాడ } సి. రామసోమయాజులు,
28.9.24 } వాదులరకపు వకీల్.

మహారాజ శ్రీ బందరు

ప్రిన్సిపల్ సబుకోర్టులో

అసలు నెం 1/24

అప్రెంటిస్:— సరజ శేషచలంవక్తరా.
రిస్పాండెంట్లు:— నందు వెంకటకోమాడరామకృష్ణ
య్యవక్తరాలు.

నోటీసు

యీనెంబరు అసలులో 2.4.9.10 + 11 రిస్పాండెం
ట్లు అయిన 2 పూచాట్టాభి 4. చిన్నంచెమాడ్రి, 9. పూచా
కాలయ్య, 10. యీ రామయ్య 11. యీ వెంకటచలం అయి
నరికి నోటీసులు సర్దుకానందున 1-10-24 తేదీకి హాజరై
సర్దుకాన వుత్తరువుఅయినది. ఆతేదీకి ఆరిస్పాండెంట్లు సదురు
కోర్టులో హాజరుకానియెడల యొక్కసాక్షి చేయబడుదని తె
లియజేయబడుచున్నది.

కా. భావనారాయణరావు,

వార్తా వ రణ సి త్తి

1924 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 24 వ తేది బుధవారము

ముఖ్య జిల్లాలు	గత 24 గంటలలో ఆర్షిఫ్యూర్	గత 24 గంటలలో ఆర్షిఫ్యూర్	గత 24 గంటలలో ఆర్షిఫ్యూర్	గత 24 గంటలలో ఆర్షిఫ్యూర్	గత 24 గంటలలో ఆర్షిఫ్యూర్
గోపాలపురం	87.8	78.3	...	21.05	44.96
విశాఖపట్టణము	87.2	78.5	0.2	16.84	87.09
కాకినాడ	87.6	76.6	1.02	28.84	89.09
మచిలీపట్టణము	89.1	76.9	0.04	20.81	41.59
కర్నూలు	91.5	75.1	...	10.46	26.01
బళ్లారి	90.5	71.9	0.02	10.11	20.51
కడప	89.7	76.5	0.05	11.03	81.28
నెల్లూరు	89.0	74.2	1.83	12.98	87.98
మద్రాసు	88.1	75.8	0.54	16.21	50.74
కడపూరు	83.8	75.5	1.67	7.82	52.94
నలమ	81.6	78.4	0.02	15.08	89.80
కోయంబతూరు	84.6	71.4	0.14	28.88	22.29
తిరుచనాపల్లి	83.1	75.6	1.87	9.75	83.18
నాగపట్టణము	80.6	75.8	1.06	6.84	54.98
మధుర	84.2	75.1	0.85	15.91	83.58
పాంబన్	88.8	78.4	0.71	2.45	87.00
తిరునల్వేలి	8.84	28.84
తిరువేండ్రము	82.0	74.3	0.88	60.51	64.51
కొచ్చిన్	85.6	74.4	2.17	127.88	114.51
కాలికట్టు	86.8	74.4	0.81	134.66	117.16
మంగళూరు	86.4	74.2	0.78	126.89	125.68
తెంగళూరు	81.9	66.8	0.78	18.44	85.37
మెర్కార	75.4	68.0	1.09	139.19	125.46
కొడైకనల్	62.9	58.3	1.44	88.55	62.18

సర్కారులయందు, వర్షము:—సామాన్యముగా వన్నది. కాకినాడలో 1.02" విశాఖపట్టణంలో 0.52 "మచిలీపట్టణమునందు చిన్నజల్లు కురిసినది. కాకినాడలో పగటివేడి మి 2½ తక్కువగా నున్నది. మేగములు కొద్దిగాగలవు. బళ్లారి కడపజిల్లాలయందు చిన్నవర్షముపడినది. ఆర్ధ్రత యెక్కువగా నున్నది. పగటివేడిమి 8½ తక్కువ. నెల్లూరులో 1.83" కడపలో 1.67" మద్రాసులో 0.54" వర్షము కురిసింది. పగటివేడిమి 5౦ నుండి 7½ తక్కువగా నున్నది. బంగాళాఖాతము నైరుతిమూల తగ్గియున్నది. చెన్నరాష్ట్రమునందు యెక్కువగా వర్షము కురియునూచనలు గలవు. సి. ఆర్. సామ్రాజ్యము.

ది మద్రాసు అండు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇకాకార్పొరేషన్ చేయబడినది.)

నోటీసు

ఇదివరలో ఈ కంపెనీవారిచే ప్రచురింపబడిన మొదటి, రెండవరగతుల చార్జీ తగ్గువల 1924 సం॥రం అక్టోబరు మొదటి తారీఖునుండి అమలులోనికివచ్చును. వారముకడపల మద్రాసు నుండి తెంగళూరికి, తెంగళూరినుండి మద్రాసుకు 1 వ రగతి టిక్కెట్లు మామూలు ప్రకారమే యివ్వబడును. అయితే రూ 44 లకును, రూ 37లు మాత్రమే చార్జీ చేయబడును. ఆ తారీఖునుండియే మాడునూనములకొకసారి చొప్పున మా 1924 సం॥రం నెం 49 వ కాలనిర్ణయ పుస్తకమునందు 98 పుటయందు 15 వ పేజీలో తెలుపబడిన ప్రకారము తగ్గు నలరేలుచొప్పున యివ్వబడుచుండిన మొదటి, రెండవరగతి టిక్కెట్లు ఆపివేయబడినది యందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయబడినది.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

శీ॥ శే॥ మహారాజాగారి ప్రశంస

తిరువనంతపురం, సెప్టెంబరు 22:—ఈ మధ్యాహ్నమున శాసనసభ కలిసికొనెను. అధ్యక్షుడుగు దివానుగారు శ్రీ శ్రీ సభ్యులనుండి ప్రమాణములను గొనినపిదప గతించిన మహారాజాగారినిగూర్చి ప్రశంసించు యిట్లుచెప్పెను:—
“పోయిన 28 వ కర్కాటకమునాటి విషాదవృత్తాంతము జరిగినపిమ్మట మనము మొదటిసారి యామండిరమున కలిసికొనుచున్నాము. కావున 40 సంవత్సరములకాలము మనరాష్ట్రమునుపాలించి మనరాష్ట్రముయొక్క భావిగతుల రూపమునుదాల్పజేసిన మనప్రభువునుదలచుకొని గౌరవించుట మనవిధియైయున్నది. శ్రీ కులం తిరువాత్ గారు గతించినందువలన తిరువాన్కూరుకు గలిగిననష్టము యింతంతయని చెప్ప నలవిగాదు. శ్రీ వంతుమగవారి ప్రభుత్వముక్రింద రాష్ట్రముపొందిన యభివృద్ధినిగూర్చి తలంచుట కది యుదాహరణ. తనప్రజల యైక్యత్యాభివృద్ధులు పొందవలెననియు సత్పరిపాలనము నెలకొల్పవలెననియు మనము నందికొని తనవిధులను యెడతెగనిభక్తితో నిర్వర్తించుటవలననే మనదేశము అభివృద్ధి పరిపాలనములగుల దేశములలో అగ్రస్థానమును వహించుచున్నది. పరిపాలనమును వహించిన మొదటిదినములలోనే ఆయన, చేయబడు గౌరవముల నన్నిటిని పొంది పనిచేయుటకు యూరకుండజాలమని చెప్పిరి. రాష్ట్రమును “ఆమోఘస్థితి”లోనికి తీసికొనివచ్చుట ఆదర్శముగా నెట్లుకొని దానికొరకు ఆయన విశ్రాంతియొగకకుండ అహోరాత్రములు పనిచేసెను. తనజీవితమువల్లను పనివల్లనుకూడ మన సంతతివారికి మార్గదర్శకములును ఉత్సాహజనకములును అగు విషయములను వారు వదిలి వెళ్ళియున్నారు. మనము కర్వముగాకూర్చుని మాట్లాడుకొనుచున్న యీ శాసనసభ మనకు మన ప్రభువుచేత 86 సంవత్సరములక్రిందట యొసంగబడినది. అప్పటి కాలములో ప్రతినిధిసంఘము స్వదేశసంస్థానములవా రెవ్వరను యెరుంగరు.

ఇప్పటికిని యిది అట్టిసంస్థలలో అగ్రస్థానమును వహించుచున్నది. వారినియొరింగినవారెల్లరును వారిని ప్రేమించువారును ప్రశంసించువారితప్ప మరెవ్వరరు లేరు. మరియు నిప్పుడు రాష్ట్రపరిపాలనను వహించినదపు మన్న మహారాజీ రీతెంటుగారికి మన నమస్కారపూర్వక నందనములర్పించుట మనవిధియైయున్నది.”
ఇనంతయు పథవారు నిలుచుండి స్వీకరించిరి. చైకం సత్యాగ్రహమునుగూర్చి ప్రశ్నితరములు ముగిసిన వెనుక ఛార్జ్స్ కాన్ఫరెన్సుకు దిమాండుచేసెను. దానిమీద అలవిపరిపాలనపై వాదప్రతివాదములు జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

కాశీనగరమున ఒహిరంగసభ

డాక్టరు చిన టుగారి ఉపన్యాసము
22 వ తేది సాయంకాలము కాశీనగరమున బాబూ భగవాన్ దాసుగారి అధ్యక్షతక్రింద గొప్ప ఒహిరంగసభ జరిగినది. డాక్టరు ఆనీబెంటుగారు ఒకగంటసేపు విశమత్యమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. విశమత్యము కలుగకున్న స్వరాజ్యమురాదని తెలిపిరి. “ఒట్టివివాదలుకలిగినను మధ్యవర్తులద్వారా పరిష్కరించుకొందుము గాని మాలోమేము కొట్లాడము గాన మీరు ఉపవాసదీక్షను వదలవలెనని యీసభవారు హిందువులను మహమ్మదీయులను కలసి మహాత్ముని కోరుచున్నారు” అనుతీర్మానము ఆసభలో ఆమోదింపబడెను. ఆతంతివాత్త వెంటనే మహాత్మున కంపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

అకాల మరణము

కాకినాడలో గొప్ప కుటుంబమునకు చెందినవారను ధనికులును, భూస్వాములును, నైపులు అయిన వైండా వెంకటచలమయ్య శ్రీశీగారు 56 వ యేటనే అకాలమృత్యువాత బడిరిని డెలుపుట కంతయు చింతిల్లుచున్నాను.
వీరు స్వదేశీయుండు మిక్కిలి అభిమానముగలవారు. వీరి గృహంబున జరుగు ఎల్లకార్యములకు ఖర్చురే ఉపయోగింతురు. జరిగిన కాలగ్రామకు నీమహానీయులు విరివిగా ధనసహాయముకూడా చేసెనున్నారు. భక్తిపరులును సర్వదా పురాణకాలక్షేప మొనరించువారు, బీదలకు వస్త్రములు, కంబళ్లు, చెంబులు, జోళ్లు, గొడుగులను యిచ్చుటయు, మాకాకినాడ పట్టణమున అనేక బ్రాహ్మణులకు గృహదానమొసగి పేర్గాంచినవారు! ధర్మసక్రము కట్టించుటకు రు 50,000 లు విరాళముల నొసగియున్నారు. గణపతి పేరున, గణపతిభాండగార మని ఉచిత పఠన మందిరముకట్టి స్థాపించుటయే గాక, ప్రతివత్సరమున నవదినములు సంగీతములతోడను పారికధలతోడను బ్రాహ్మణ సంతర్పణలతో నవరాత్రములు జయప్రథముగా జరుపుచుండిరి. దానధర్మములు శాసనగుటలో వీరు మిక్కిలి ఉధారస్వభావము గలవారు. వీరికుటుంబమునకు ఇతర బంధువర్గమునకు నాసానుభూతిని తెలియపర్చుచున్నాను.

హాకిం మహమ్మద్ మెయిన్స్టీన్, డాక్టర్.

సక్సన్ దంతచూరము నోటిలోని సకలవ్యాధి

పండ్లనోపులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాముల దీనివలన స్వస్థముగను. నాలుకమీద పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశీ మూలికల ఔషధముతోను బౌద్ధప్రవ్యములతోను చేయబడినది 1 డబ్బీ 0.2.0, డజను 1.4.0. టి.ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి. 1191 నెం. 1 ఎ. ఆంధ్రానా 22 గిది తిరువల్లి శేరి చుట్టాను.

ఇలో ఫౌంటేన్ కలము బంగారు నేస్టికలము

అది మేలైనరకము 14 కార్పెట్టు బంగారుపాళీ కలదు. పోలివైనయుండు ఇరిడియము, చాలాదృఢరీతిగానుండును. ఈ కలమును యేవిధముగానైనను వాడవచ్చును. సిరా బాగుగా ప్రవహించును. ఈదినములలో ఫౌంటేన్ కలము ప్రతియొకరికిని మిక్కిలి ఉపయోగకరమైనది గాన ఒక మేలైన ఫౌంటేన్ కలము చతుకలో అందమైనదిగా, తయారుచేయుట యవగరమయినది.

ఈగుణములన్నియు నీ ఇలో ఫౌంటేన్ కలమునందు గలవు. ఈకలమువల 7-0-0 మాత్రము పోస్టేజిఖర్చులుగాక.

Sole Importers,

Giri Bros., Triplicane Madras.

ఆగళితలో నామురు 116 లు బహుమానము

ఇది తుయదగ్గు, ఉబ్బసము మొదలగు యెటువంటి శ్రేష్ఠవ్యాధిరై నను పనిచేసేతీరును. ఒకవారము నేవించినయెడల దీనిగుణము అత్యద్భుతముగా కనబడును. దీనికి పథ్యములేదు. మాకు రాకపోకలకు ఖర్చులపంపినయెడల యెటువంటి తుయరోగమునైనను నివారణచేసి వైస్వ్రాసిన బహుమానము తీసికొనెదము. నారంగోజులకు సరిపోవుమందు వి. పి. ఖర్చులతో రు 8.0-0 నెలరోజులకు 10.8-0

శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల,

గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్టు, గోదావరిజిల్లా.

మలేరియాను, మరియితర జ్వరములన్నియును

“ఇ స నా ఫె లి” చే అతిత్వరలో నివారించును

కైన్వాజ్యమును తత్కాలమునకు మాత్రమే ఆపివేయును. అయితే ఇసనా ఫెలి 15 దినములలో జ్వరమును పూర్తిగా వేరుతో తీసివేయును. అన్నివిధముల మలేరియా జ్వరములను ‘ఇసనా ఫెలి’ అత్యద్భుతముగా వాగుచేయును. అని ప్రసిద్ధి చెందినది. గమక మలేరియాకు అతి నమ్మకమైన బౌద్ధధమని పేరునచ్చినది. ముత్యంకూ రాకుండ అలంకరణములకు ఉదయము సాయంత్రములందు ఒక్కొక్క మాత్రంకేవల నేవించిన చాలును.

పూర్తిగా గణము గలుగుటకు 2 బుడ్లు 15 దినముల నేవించినచాలును.

పసికట్టకు “ఇసనా ఫెలి”ను (ద్రవరూపముగానున్న ఇసనా ఫెలి) వాడవలెను.

కండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ పంజంట్లు,

Gorio Ltd., Post Box 159, Fort, Bombay.

హిందూమహమ్మదీయమైత్రి

సమకూర్పు తెలుగు?

[గాంధీమహాత్మాకు సవకీవన ప్రతికయందు హిందూ మహమ్మదీయ ప్రేమములగుర్తి వ్రాసినవ్యాసమును భాషాంతరికరించి 'ఎంగు ఇండియా'లో నిట్లు ప్రకటించెను.]

మూరతులో నొకమహాసభయందు వసన్యసిండునపుడు ఆచటిమిత్రులు కొందరు సంఘటనోద్యమమునుగుర్తి నాయభిప్రాయముల చెబిసినానొకరగా హిందూమహమ్మదీయమైత్రిని గుర్తి సవిరళముగ చర్చించియుంటిని. సభముగిసినపిదప మహమ్మదీయనిత్రు డొకడు యీసమస్యపరిష్కారమునకు కొన్ని సూచనల బంపెను. ఈజాతివిభేదోపద్రవము గుజరాతులో నైనను లేకపోలేదు. విసవగరవ్యవహార మింకను పరిష్కారమైనదని చెప్పటకు వీలులేదు. మండలలో యింకను కొంత కష్టముగలదు. అహమ్మదాబాదులో అల్లరి జరుగునని కొంత భయమాండెను. ఉమ్మెతులో నేడో అల్లరి జరుగుననిగూడ భీతాహుమాండెను. ఇతరచోట్లగూడ వీహారలో భాగల్పారు మున్నగుచోట్లగూడ నిదేహితిలో నుండెను.

హిందూమహమ్మదీయసమస్య కోజుకు కోజు తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది. ముమ్మందు ఒక్కవిషయము మాత్రము విశేషము జేయవలయును. ఈఅల్లరుల సందర్భమున ప్రభుత్వపక్షమువారి కేమో నెనుకనుండి ప్రజ్వలిల్ల జేయునట్లుల విందుము. ఈఅపవాదు నిజమే యైనయెడల ఆశ్చర్యముగాదు గాని చాలవేధగ నుండును. ప్రభుత్వవిధానము మనలను విభజించుటయే గావున అల్లరుల ప్రజ్వలిల్లజేసిన ఆశ్చర్యములేదు. ఇకను వేధయేల ననగా చెందు జాతులలో దీనివలన లాభ మెవరి కనుమాట వోచుటలేదు. పోట్లాడుస్వభావ మున్న వారికి నూడవవారు వచ్చి పోట్లాడునట్లు జేయగలరు. ప్రోహ్లాదులకును కొమ్ములకును, నున్న మహమ్మదీయలలోగాని ప్రభుత్వమువారు పోట్లాటులెట్టినట్లుల మనము వివరేతు. హిందువులును మహమ్మదీయులును యెప్పుడును పోట్లాడుకొను నుండుటచేతనే వారువచ్చి పోట్లాటుపెట్టికేమో యని అనుమానమును భయమునుపడుటకు కారణమగుచున్నది. మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించి విలుపుకొనవలెనన్న యీపోట్లాటుస్వభావమును పోగొట్టుకొనవలయును.

హిందువులు భయగ్రాహులై యున్నంతకాలము పోట్లాటులు జరుగుననేయుండును. పిరికిపంద లున్నచోట్లెల్ల దుండగిండుండురు. అయ్యో భయ మని ముడుచుకన్న న్నాక్కును యెవ్వరును వక్షింపరారని హిందువులు తెలుసుకొనవలయును. మరియొకమనుష్యుని జూచిననే భయమగునెడల భగవంతుని యందు విశ్వాసము లేదనవలయును. భగవంతుడు విశ్వసయము డని యేమాత్రమును నమ్మకములేనివాడే కీరీరలమును నమ్మకొనును. హిందువై నవాడు భగవంతునియందైన విశ్వాసముంచవలెను లేదా తనకీరీరలమునైన నమ్మకొనవలయును. రెంటిలో నేదియు జేయకన్నయెడల ఆజాతి నాశనమేయగును.

భగవంతునియందు విశ్వాసముంచి మనుష్యుడంటే భయమును పోగొట్టుటయే అహింసామార్గమును సర్వోత్తమమార్గమై యున్నది. ఇకను రెండవది స్వకీరీరలమునై నాధారపడి యుండుట దౌర్జన్యమార్గము. ప్రపంచములో దేనినిగాని వరింపవచ్చును. ఒక్కడే ఒక్కసారియే రెంటిని యొకకాలమున ప్రయోగింపజాలడు. హిందువులును మహమ్మదీయులును ఉభయమును దౌర్జన్యమార్గమును వరించునెడల స్వరాజ్యమును త్వరలో సాధింపమాటను మానివేయవలెను. దండధర్మలై శాంతిజేహుర్లు యనగా యేవోకొద్ది పోట్లాటు జరిగి కొన్నితల కాయ లెగురుటతోను ఒకడజనుదేవాలయములు భిన్నభుగటతోను సరిపారు. ఆలైనయెడల తీర్పు కాలము పోరాటము జరిగి రుధిరప్రవాహములు పారవలయును. సంఘటనోద్యమము నాకు యిష్టమును అయిష్టముగూడాను. సంఘటనమనగా అఖాదాలను బెట్టి దానిద్యాతా హిందూపైల్వాలను తయారుజేయుటనగా చాల విచారపడవలయును. ఈపైల్వాలలతో మిథ మియులను గాని మిమతమునుగాని రక్షించుకొనజాలరు. ఒకకష్టము బోయి మరియొకటితోడుగూడ యగుట గానచ్చును. ఈఅఖాదాలను భాష్యాలు కొమ్ములు యితరులను కీరీరల మభివృద్ధిజేసి నుట కుపయోగించునెడల నేనేమియు కాదనను. అఖాదాలను అందు కుపయోగించునెడల నిషేధింపవక్కరలేదు. కాని మహమ్మదీయులలో పోట్లాడుటకుమాత్ర మని అక్కరలేరావని

నిస్సందేహముగ జెప్పగలను. పోట్లాడుటల కీరీరలల మబ్బుటకు యెన్ని యోసంవత్సరములు పట్టును.

కాబట్టి అఖాదాలు సరియైన మార్గముగాదు. మనము మహమ్మదీయుల హృదయముల జూరగొనవలెనన్న ఆత్మపారిశుధ్యమునకై తపస్సును జేయవలయును. మనలోనున్న వోషమునంతను పారద్రోలవలెను. వారు మనల నెదుర్కొనునెడల రెబ్బకు జెప్ప వేయుటగాక దౌర్జన్యముతో చావు నెదుర్కొని పెల్లము పిల్లలను చెమక దిగవిడిచి మక్కువావు జావకుండ ఆరెబ్బలను దిని సంతోషముతో చావు నెదుర్కొనవలెను.

మహమ్మదీయులకుగూడ నిట్టిపలహానే యిచ్చెదను. కాని అది అనవసరము. కారణము సాధారణముగా మహమ్మదీయులు దుండగిడని అట్టిప్రాయము. మహమ్మదీయులు పోట్లాడుటలని బాగా పోట్లాడుతారని ఒకభావ మేర్పడిపోయినది. కాబట్టి హిందువులు తిరగబడితే వారు రక్షించుకొను తెట్లో చెప్పవక్కరలేదు. న్యాయప్రకారము వారి నోషిక పట్టుకొనుదని చెప్పవలెను. గుండారము నావుకొని కాంతముగ ప్రవర్తించి వారికి విజ్ఞ విచేసుకోవలెను. ఇతరవిషయములలో హిందువులు ప్రతిబంధకమని మహమ్మదీయులు తలంపవచ్చును. వారు వారికి ఆధిక ప్రతిబంధకమని తలంపవచ్చును. హిందువులు బక్రీదుశ్శాన వారితంతకర్మలతో బోక్యము గలుగజేసికొందు రని భయపడవచ్చును. కాని హిందువులు కొట్టెదరని వారికిభయము లేదు. కావున నేను వారి కీ మాత్రము జెప్పెదను. "మీరు ఇస్లామును లాటితోగాని కత్తితోగాని రక్షింపజాలరు. లాటిల కోజులు పోయినవి. ఏమతమైనను తపనగుట పారిశుధ్యమును బట్టి యుండును. మీయనుకులను రక్షించువని గుండాలకు వదలి నేయునెడల ఇస్లాము మతమునకు చాలహాని జేయుట యగును. ఆలైనయెడల ఇస్లాముమతము ఫకీర్లయొక్కయు, అల్లను పూజించువారియొక్కయు మతము గానరదు.

ఇంతవరకు మొత్తముమీద సలహానిచ్చుచుంటిని. మహమ్మదీయులు హిందువులకై ఆవును రక్షింపవలె ననియు; ఉత్తరహిందూదేశమువందువలె హిందువులు మహమ్మదీయుల నప్పుప్పుడుగ జూడరాదనియు మాలానానాజరతుమహాని నాకుజెప్పెను. నే నాయన కిట్లుజెప్పితిని. "నేను యీవిషయమున నీతో జేరముజేయుటలేదు. హిందువులకొరకై మహమ్మదీయులు గోవునురక్షించుట విధి యని తలంచునెడల, హిందువులు వారియెడ యెట్లు ప్రవర్తించినను అట్లే జేయవచ్చును. మహమ్మదీయు డస్పృశ్యుడని హిందువు భావించుట పాపము. మహమ్మదీయుడు గోవును రక్షించినను భక్షించినను హిందువు మాత్ర మట్లుజేయరాదు. హిందూజాతులు నాల్గింటిలో ఒకరి కొకరెట్లు అస్పృశ్యులుగాకో అట్లే మహమ్మదీయులును గారు. ఈవిషయములు నూత్రప్రాయములని తలంచెదను. హిందూమతము నుద్దేశించుమనిగాని హైందవేతరల దౌర్జన్యమనిగాని బోధించునెడల అది వాతనముగానలసినదే. అప్పుడు యెక్కువతక్కువలేమియు లేకుండ అన్నిజాతులను వానివాని యిండ్లను చక్కచెట్టుకొనవలెను. గోవును రక్షించుటకై మహమ్మదీయునితో విరోధముగనుండుట అవునుచంపుటయే. దీనితో యిబ్బడి పాపమును. హైందవేతరకు ఆవును చంపినమాత్రమున హిందూమతము నాశనముగాదు. గోవునురక్షించుట హిందూమతధర్మముగూని హైందవేతరునియెడ దౌర్జన్యము జేసి ఆవును రక్షించుటమాత్రము వానిమతము గానరదు. హిందువులకు భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము గావలెగాని, హిందూరాజ్యమక్కరలేదు. హిందూరాజ్యమైనను అందు పరపహానమున్నయెడల మహమ్మదీయులకు క్రైస్తవులకుగూడ స్థానముండను. దౌర్జన్యప్రయోగముజేసి కాక, మహమ్మదీయులను యితరులను స్పృశ్యమును వీడునట్లుజేసి గోహత్య మానునట్లు జేసినయెడల హిందువులభ్యాతి యెక్కువగును. కావునహిందూరాజ్యమువచ్చునని కలలోనైన అనుకొనుట దేశభక్తి మీనమగును."

ఇకను సంగీతముగూర్చిన గోలగలదు. అది కోజుకు కోజెక్కువగుచున్నది. హిందువులు మేళముజేయుట తప్పని సరిగాదు గావున మహమ్మదీయుల కొరికప్రకారము మేళిరుతయెడుట హాసమవునని మూరతులో వచ్చినలేఖయందు చెలంపబడినది. ఈవిషయము మావీలేకుట డనుకొనునంత స్వల్పమైన నయెడల బాగుగనేయుండును. అది స్వల్ప మేమాత్రమును గాదు. హిందూమత సంబంధమును నుత్సవములేమియు మేళములేనిదే జరుగవు. ఇందు మహమ్మదీయుల మనస్సునుగూడ కనిపెట్టవలసినదే. అటువంటిప్పుడు మేళముల కొడ తక్కువజేయవచ్చును. ఇంతయు యిచ్చువుచ్చుకొను పద్ధతిమీద జరుగ

వలెను. నేనీవిషయమై మహమ్మదీయుల నేకులతో మాట్లాడితిని. మహమ్మదీయుడు గానివాడు ముగిడుడగ్గర మేళముజేయకుండ మహమ్మదీయులు చాలంకచెట్టుట ధర్మముని ఇస్లాములో నెక్కడిను చెల్వీయిండ్లలేదని నాకు చెలియును. ఆనీని మహమ్మదీయేతరులు జేయుటవలన ఇస్లాముమతమునకు వచ్చిన అపాయ మేమియును లేదు. కావున మేళము విషయముని తగాదాపడవలసిన అవసరములేదు.

అనేకచోట్ల మహమ్మదీయులు హిందువులను మేళము జేయనీకుండ బలవంతముగ నాపప్రయత్నించిరి. ఇది యేమాత్రమును సహింపజాలము. ఉదారస్వభావ మున్నయెడల వెంటనే వంగనది దౌర్జన్యముతో వంగనరదు. ఉదారతతో వేడుకొన్నప్పుడు లొంగుట మతమగును. దౌర్జన్యమునకు లొంగుట మతప్రప్రమగును. మహమ్మదీయులెక్కడ చెబ్బులకొట్టెదరోయని హిందువులు మేళము నాపినయెడల వారు హిందువులేకారు. ఈవిషయమును మొత్తముమీద నీ విధముగ జెప్పవచ్చును. హిందువులు ముగిడులయెడుట మేళమునావు నాచారమున్నయెడల దానికేమియు భంగము గలిగింపరాదు. ఎట్టి అటంకము లేకుండ మేళముజేయుమంటినయెడల ఆ ఆచారము జరుగుననే యాండునలెను. ఎక్కడైనను అల్లరులు జరుగునను భయముపడి వివాదవచ్చినయెడల ఉభయజాతులను యీవిషయమును పంచాయితీకి పెట్టవలెను.

ఎక్కడనైన న్యాయాధికారులు మేళము జేయరాదని నిషేధించినపుడు హిందువులు తమయిష్టమునవచ్చినట్లుల జేయరాదు. మహమ్మదీయులు బలవంతముగ మేళముల నాపరాదు.

మహమ్మదీయులు లొంగక, హిందువులు దౌర్జన్యము గల్గనని భయపడి, న్యాయస్థానాధిపతులు నిషేధింపక యున్నపుడు హిందువులు మేళములతో నూరేగింపులుజేయుయెన్ని చెబ్బులు తరిలినను భరించి యూరకుండవలెను. అట్టి యూరేగింపులలో జేరువారును మేళముజేయవారును యిట్టి త్యాగమునకు సంసిద్ధులు గానలయును. ఈవిధముగ జేసినయెడల వారు తమమతమును ఆత్మగౌరవమును రక్షించిన వారగుదురు.

హిందువు లీతపోబలమును సాధన జేయకున్నయెడల ఆత్మరక్షణకై దౌర్జన్యమునకు గడంగవచ్చును. వారియిష్టము ఎదురుతిరగకున్నను యెదురు తిరిగియు చావునిధిమైనపుడు యెవ్వరుగాని న్యాయస్థానముల పహాయముగాని ప్రభుత్వహాయముగాని కొరరాదు. ఏవత్తుమనా రైనను అట్టి సహాయమును గోరునెడల యింకొకరు వెనుదగ్గవలయును. న్యాయస్థానములకు బోవుట తప్పనియెడల దొంగసాక్ష్యములకు మాత్రము బోరాదు.

న్యాయముగ యుద్ధముజేయుటలో ధర్మము, యిష్టము ప్రకారము చెబ్బులనుతిని చెబ్బులుకొట్టినపిదప ఉభయపక్షములును శాంతిపడి టైటిసుండినహాయమును గోరకుండవలెను. ఇంకను ద్వేషముగాని, పగదీర్చుకొనుటగాని యుండనే యుండరాదు.

పోట్లాటు లెప్పుడుగాని ఒకపీధిలోనుండి మరియొకపీధిలోనికి బోరాదు. ప్రేలు, వృద్ధులు, బలహీనులు, పిల్లలు వీరి నేమాత్రము హింసింపరాదు. ఈనిబంధనల ననుసరించునెడల పోట్లాటుయనునది చతురముగ నుండును.

గుజరాతులోని హిందువులును మహమ్మదీయులును చల్లబడి కాంతముగ నుండురని నమ్మెదను. ఉమ్మెతులోనేమో అల్లరి జరుగునని పడినభయము పట్టెదనిగూడ నమ్మెదను. అట్లు నుభయజాతులవారును అన్యోన్యము సంప్రదిండుకొని ఉన్నవిభేదములను పోగొట్టుకొందురు గాక.

ప్రేమబంధులను విడనాడి దేవాలయములను మేళమును వానిగతివానిదని విడిచివచ్చెన మనుభయములో పారిపోవుట మతముగానరదు. అది పిరికిపందతనము. అది పారుషముగానరదు. పారుష మీనమనదగును. పారుషవంతునకు అహింస నగుణము. పిరికిపంద కదియన్న యేమియో తెలియదు.

హిందువునకు పిరికితనముపోవుటకును, మహమ్మదీయునకు దుండగ తనముపోవుటకును కొంతకాలము బట్టును. ఈలోపల ఉభయజాతులలోను కొంచె మలోచనగలవారు తగినప్రయత్నములజేసి కమములు గల్గినపుడై అవ్యవహారమును పంచాయితీకి చెట్టుటయొక్కము. వారికిని యేమియును చేయవోచదు. కాని వారు శాంతిని నెలకొల్పుటకు తమమన్న కత్తినంతకు వినియోగింపవలెను.

హిందూమహమ్మదీయమతములు

లండను ప్రెస్సుపత్రిక

హిందూమహమ్మదీయ తగవులనుగూర్చి జెప్పుచు ఇండియా దేశమునందు ప్రభుత్వమువారి చురుకుదనముచేతను సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల తెలివి తేటలచేతనే ఎన్నియో అవాంతరములు చాటినవని లండను ప్రెస్సుపత్రిక యాదిగువరీతిని వ్రాయుచున్నది:—

బ్రిటీషు ఇండియాలో హిందూమహమ్మదీయుల కెట్టి ప్రాణాంతకమైన తగవులు సంభవించుచుండ మొహరముపండుగ గడచినది. ఈమొహరము స్థానిక ఇండియా ప్రభుత్వములవారి చురుకుదనమును సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగుల స్వార్థత్వాగమును మెచ్చుకొనవలసియున్నది. కాని ఉద్యోగుల పరిభాషలో “సంఘాంతతగవుల” బడునట్టియు, యితరులచే మతవైషమ్యములను అణచునట్టియు తగవులు తూర్తిగా అంతమొందలేనట్లు గనబట్టును.

మహమ్మదీయ స్వతంత్రరాజ్యములలో ప్రధానమైనట్టిదియు ధనవంతమైనట్టిదియు అగు వైజామురాష్ట్రమునందు యీశాన్యపంధర్యమున మతావేళములు కలిగెను. హైదరాబాదునందు గుల్బర్గాలో హిందూదేవాలయములు నలుబదికి పైగా నాశనమొనర్చబడినవి. సుమారు 800 నంది ప్రాణములు గోల్పోయినట్లు తెలియుచున్నది.

ఈ కొట్లాటలగుర్చి మేము చెబుటలో వైజాముగారి పరిపాలనను విమర్శించుటలేదు. స్వతంత్రరాష్ట్రములలో బ్రిటీషు ఇండియాలో నున్నట్లు హిందూమహమ్మదీయవైషమ్యములు లేవు గాన స్వపరిపాలనయందేనో శాంతినిదురుదనని స్వరాజ్యముకొరత ప్రచారము చేయువారివాదమును యీ కొట్లాట వార్త ఖండించును. హైదరాబాదునందు పాలితులలో అధిక సంఖ్యాకులు పాలకుని మతమువారు. కొన్నిచోట్లగూడ ఉభయమతములకు వికమత్వముగలదని స్వరాజ్యవాదులు వాదించుచుండిరి. కాని, హిందూమహమ్మదీయులకుగల సంబంధబాంధవ్యములను మొదటినుండియు గనునించుచున్నా రెల్లరు యిట్టిమతావేళములు ఆగ్రా, మ్యాంట్సు నగరములలోవలెనే స్వతంత్రరాష్ట్రములలోగూడ సంభవించుటకు అవకాశము గలదని గుర్తించియుండును.

గతనెలలో హైదరాబాదునందు జరిగినట్టి వచ్చేవారము సంయుక్తరాష్ట్రములలో జరుగవచ్చును. ఇరుపక్షములవారికి ఖోటాగొనుండు వాంఛలు, మతావేళములందలి భేదము ఆచారములందుగల వ్యత్యాసము, యివన్నియు హిందూదేశములో ఉభయమతములవారును ఎక్కువగల ప్రతినగరమునందును పనిజేయుచుండును. ఇతరదేశమునందుకన్న వైషమ్యములు తక్కువగా నుండునట్లు గణించబడు పంగరాష్ట్రమున గూడ గత 12 మాసములలో మతసంబంధముగు తగవులు ఎక్కువగాగలవు. సి. ఆర్. దాసుగారు స్వయముగా మహమ్మదీయ స్వరాజ్యపక్షమువారిలో జేసిన ఒడంబడికనే కొంతమంది హిందూనాయకులు నిశించిరి. మహమ్మదీయులలో కొందరుగూడ హేళనగా జూచిరి. కాంగ్రెసుపక్షమునందు చేరిన హిందూనాయకులు యీ తగవులను నిలుపుజేయలేక బోయిరి. వైషమ్యములను మాన్పజాలకుండిరి.

వాటికి హిందూమహమ్మదీయనాయకుల సహాయము లేకబోయెను. ఈయన నిపుణుడు కాకపోవుటచేతను ఉపన్యాసములవలన హిందువుల మనసులు నొప్పించెను. ప్రస్తుతము తమ రాజకీయాభిప్రాయములచే వెనుకబడియుండిన మితవాదు లంతకన్న యెక్కువప్రయోజనము గాకపోయిరి.

గాంధీగారు కుదిర్చిన హిందూమహమ్మదీయమైత్రి అంతమొందెనని స్పష్టమైనది. దౌర్జన్యరాహిత్యశాంతిదూతచే బ్రిటీషుపరిపాలనాద్యేవముపై నాధాపడి, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు తురువ్వుకీలాఫతును నాశనమొనర్చునన్నారన అసత్యప్రచారములచే బలపడిన యీ హిందూమహమ్మదీయమైత్రి తురువ్వులు తమంతామే కాలిఫాను అగౌరవరచి తొలగించుటతో అంతమొందినది.

కాని తగినసహాయములేక యీమైత్రి అంతమొందుట వలన హిందూమహమ్మదీయ సంబంధములు పూర్వపుస్థితికి రాలేదు. మతములమధ్య అన్యోన్యత సస్పరణలకు పూర్వముకంటె యిప్పుడు పూర్తిగా చెడినది. అందుకు కారణములు యీదేశములకు బాగుగ తెలిసియుండవలెను. హిందూమతమునందు గలనీతినిగూర్చి ఒక కారణము. హిందూమతము, యిది పరకులత, అనేకతరములనుండి వచ్చుచున్న ఆచారములయందే నమ్ముకొనుగలిగి నూతనముగా నేరిన చేర్పుకొనుట యెరుగని వశముగానుండక యితరమతములను తనలో చేర్చుకొన ఆవకాశముగల జాతీయమతముగా మారినది. ఈమార్పు ఆర్యసమాజమునందలి హిందూమతాఖిలయంద గగపడును. ఆసమాజము నాయకుడైన స్వామిశ్రద్ధానందగారు సంయుక్తరాష్ట్రములందు మహమ్మదీయ రసపుత్రులను తిరిగి తమ పూర్వమతముగు హిందూమతమువకు చేర్చుకొనెను. ప్రత్యేకవ్యక్తులను మతం

తరీకరణముచేసికొని తనలో చేర్చుకొనగల ప్రపంచమతము లన్నిటిలో హిందూమతముగూడ నొకటిగా మదనమోహన మాలవ్యావృత్తి పూర్వచారపరాయణు డంగీకరించెను. ఈ నూతనమార్పులవలన తమ ప్రచారమునకు అడ్డువచ్చునని మహమ్మదీయ మతప్రచారకులు భయపడిరి. మతసహనము జూపు సాంప్రదాయము గలవారగుటచే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయప్రచారకులనుగాని, ఆర్యమతప్రచారకులనుగాని వాతంతి ద్వేషబుద్ధితో పనిజేయుచున్నను శాసనాతిక్రమణము గానంతకాలము అభ్యంతర బెట్టజాలకుండిరి.

మహమ్మదీయులు ఆచారతాత్పరతను వేరొక కారణము. గలరు. దీనివిషయము ఇంగ్లాండులోకన్న ఇండియాలో బాగుగ తెలియును. ఇండియాలో ప్రస్తుతమున్న జాతిప్రాతినిధ్యము కొంతమంది ఆధునిక సిద్ధాంతముల ననుసరించువారికి సరిపడక జూయినను, అది యుండవలెననుటకు అనుకూలవాదము గలరు. వైశాల్యమునుబట్టి ప్రాతినిధ్య మొసంగినచో కొన్నిసంఘములు తమ యభిప్రాయమును తెలియబుట్టకే అవకాశము లేక అడుగంటియుండిపోవును. అట్టిసంఘములు ప్రస్తుతవిధానమునందు ప్రత్యేకనియోజకవ్యవస్థలుగా నేర్పాటుజేయబడినవి. ఇండియాలో చాలరాష్ట్రములందు తక్కువ సంఖ్యగానున్న మహమ్మదీయులకు 1909 శాసనసభ లకు మావలన యిట్టి సౌకర్య మొసగబడినది. ఈసౌకర్యమునే 1919 చట్టమునందు పునరుద్ధరించి పంజాబులోని శిక్కులనుగూడ అనుకరించునట్లు విస్తరింపజేసిరి. ఈపక్షతీయందు గల లోపములను మాంట్సు చెప్పుచున్న సంస్కర్తకర్తలు విపులముగా దెలిపిననుగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారే మహమ్మదీయులతో కలసి యందులకంగీకరించిరి.

ఇప్పుడు సిమ్లాలో విచారణజేయుచున్న సంస్కరణల విచారణసంఘమునందు హిందువులు జాతిప్రాతినిధ్యమును నిరశించుచు సాత్త్వికము లిచ్చుచున్నారు. కొందరు దానిని ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధాన అవసరమునకు కారణముగాగూడ నూచించిరి. అందువలన నూతనముగావచ్చు సంస్కరణములందు యీసౌకర్యము పోవునేమోయని మహమ్మదీయులు భయపడుచున్నారు. అట్టిదేవులను జరిగినచో తప్పక శాంతిభంగము కలుగునని కొందరు మహమ్మదీయనక్తులు ప్రభుత్వమువారికి నూచించుచున్నారు. ఇండియాదేశమును బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనకు తగిన దానిగా జేయుటయే బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి తలంపని ప్రకటించబడినది. మహమ్మదీయులేక, సిక్కులు మహారాష్ట్రములనుగూడ వారివారి రాజకీయ చరిత్రాత్మకమైన ప్రాముఖ్యతనుబట్టి అనుభవించుచున్న యీసౌకర్యమును తొలగించినచో తప్పక అంతకలహములును దేశీయమసరము తలపించును. బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు తలపెట్టిన భారతదేశాభివృద్ధికి భంగమువచ్చును.

ఈలోపుగ పూర్వమునుండియున్న పగలకు నూతనానుమానములు తోడ్పడినచో సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులకు కష్టమధిక మగును.

“హిందూసాన్ ప్రెస్సు”

ప్రధమసంచిక వెలువడినది
విషయసూచిక

డిల్లీ, సెప్టెంబరు 22:—“హిందూసాన్ ప్రెస్సు” అను పత్రికయొక్క ప్రధమసంచిక నేటిసాయంత్రమున వెలువడినది. ఇందు మహాత్మాగాంధీ, టాగూరు, దాసు, పండిత మదన మోహనమాలవ్యా, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, డాక్టరు గౌరు, మి. సె. నాయుడు, రంగచారియారు, సర్ పురుషోత్తమదాసు, థాకూరు దాసుగార్లు మన్నన అన్ని పక్షముల నాయకులయొక్కయు సందేశములుకలవు. మొదటిపేజీలో “అంగ్లోయిండియన్ స్వాగతము” అనుశీర్షిక క్రింద “పయినీరు” “సివిలు అండు మిలిటరీగెటెలు” పత్రికలయొక్కవ్యాఖ్యలు వేయబడినవి. ఇది పండ్రెండుపేజీలగల పత్రిక. ఇందున్న ప్రత్యేకవ్యాసములలో హిందూదేశముపట్ల కార్మికప్రభుత్వమువారి వైఖరినిగూర్చి మహమ్మదాగారు వ్రాసిన దీర్ఘవ్యాసముకీటిగలదు. “మనము” అనునొక ప్రధానవ్యాసములో బహువిశాలమైన జాతీయతకు తాను నిలబడుదననియు పక్షాభిప్రాయములను తాను తెక్కుగొనననియు తనవిధానమును పత్రిక సంగ్రహముగా చెప్పుకొన్నది. ఇచ్చటనే నివాసమేర్పరచుకొన్న యూరక్షయనులతో సహాయించు అందరును కలరు. (అ. ప్రె.)

అంతర్జాతీయ ఆధ్యాత్మిక సాంఘాతికసభ
అల్లాబాదు, సెప్టెంబరు 22:—వైశ్వలో హిందూదేశమునుగూర్చి తెలుపుటకు వి. డి. ఋషిగారు హిందూదేశ ప్రజల సాహాయ్యములేకపోవుటచే ప్యారిసుకు పోజాలరై. (అ. ప్రె.)

భారత సంస్కరణలు

(సర్ మైకేలు ఓడ్యయ్యగారు)

సర్ మైకేలు ఓడ్యయ్యగారు భారతీయ సంస్కరణ మలగుర్చి ప్రెస్సుపత్రికకు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

భారతదేశమునకు అధినివేశరాజ్య స్వత్వమును గోరుటకు ప్రతినిధులుగా వచ్చినవారిలో నొకరగు ఈశ్వరశరణుగారు, భారతీయులకు ఇంగ్లాండుపై ద్వేషము గలదని ప్రెస్సుపత్రికలోని సంపాదకీయవ్యాసమును ఖండించుచు ఆపత్రిక కొక లేఖవ్రాసెను. అధినివేశరాజ్య స్వత్వము స్వపరిపాలనాహక్కుతోగూడ ఒసంగినకాని భారతదేశమునందు శాంతి కుదురదని ఆలేఖయందు తెలిపెను. ఈవాంఛ కొనియాడదగినదే. కాని ఈశ్వరశరణుగారును వారిమిత్రులును తీసికేడకు ఏకగ్రీవముగా నిరాకరించుటచే తమవాంఛ తీవ్రపూరింపబడు ప్రయత్నించునట్లుగడచెను. దీని ఫలితమేమన, ఇండియాలోనున్న కొద్దివలమంది బ్రిటీషుఉద్యోగులను తిండిలేకమాడ్చి పారదోలుట యగునని నాయుడేజేము. ఇండియాలో ఆరాచకము సంభవించుచుండ కాపాడినది యీబ్రిటీషు ఉద్యోగులేయని మొన్న నీమధ్య డిల్లీ కలఃత్రా నగరములలో జరిగిన కొట్లాటలు తెలుపగలవు. వివిధమతములచేతను జాతిభేదములచేతను యిప్పటికిని కలహములు పెంపొందుచుండు యీవిశాలదేశమునందు రాజకీయసఖ్యత కుదిర్చినది యీబ్రిటీషు ఉద్యోగులే. ఈసత్వమును చివరకు భారతదేశమునందుగూడ గుర్తించబడినట్లు నూచనలుగలవు. ఒక భారతీయవార్తాపత్రిక డిల్లీతగవులనుగూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

“డిల్లీలో కొట్లాటలటయే ఆచారముగానున్న కోజాలో స్వరాజ్యవాంఛను ప్రోత్సహించు కాంగ్రెసు, కిలాఫతుసంస్థలను ఎవరు లక్ష్యముజేయుదురు? ఆవేశపూరితులగు ప్రజలు వారిచే హింసించబడుచున్నవారును తప్ప వేరెవ్వరను కనబడనప్పడు, రంగస్థలమున కురుకు ప్రభుత్వమువారి నాకరలనుగూర్చి తప్ప వేరొకరిని తలపెట్టువారుండరు.”

జాతీయపక్ష నాయకులు సమయమున కనుపడక ప్రభుత్వోద్యోగులు శాంతియేర్పాటు లానర్చినపిదప వచ్చి సమయమునకు రాలేదని ఉద్యోగులను నిందించెదరు.

ఈశ్వరశరణుగారు కోరుచున్న అధినివేశ రాజ్యస్వత్వము గందర్భమున, ఎ. ఎన్. సర్వీసు, సిమ్లాలో సంస్కరణవిచారణసంఘముయెదుట నొసంగిన సాత్త్వికమును ఉదహరించెదను. సర్వీసుగారు ఈశ్వరశరణుగారివలెనే న్యాయవాదులు. కాని వీరివలె విద్యాధికులప్రాతినిధ్యము వహించుటలేదు. బొంబాయిశాసనసభయందు మహారాష్ట్రములనుయితర జాతులవారికిని ప్రాతినిధ్యము వహించిరి. ఆయ నిట్లు తెలిపెను:—
నిమ్నజాతులకు సానములను ప్రత్యేకించుట అత్యవసరము. ఏమన, బ్రాహ్మణులు యిదివరకు ప్రజలందరితరపున సౌకర్యములను సంపాదించి యితరులను వానియందు భాగమిచ్చుటలేదు.

ప్రత్యేక ఏర్పాటులేనిచో బ్రాహ్మణుల నిరంకుశత్వ వాదకమగును. స్థానిక సంఘములందు బ్రాహ్మణుల అధికముగా నుండి తమగ్రామములలో సెక్కుల పాతకాల నిర్బింపుకొనిరి. ప్రభుత్వోద్యోగములను ఎక్కువగా తామే స్వీకరించిరి. భారతదేశమునందు హిందువులును మహమ్మదీయులను కలియకుండుటచే ఒకజాతివారిగా నెంచుటకు వీలులేదు. ప్రస్తుతము ఒకజాతివారిగా గుర్తించబడుటకు జరుగు ఏర్పాటు లన్నియు నిమ్నజాతుల యభివృద్ధికి ప్రతిబంధకము లగును. ఉన్నత జాతులవారు స్వార్థపరులై నిమ్నజాతులు అభివృద్ధికి జేయుచున్న స్వప్రయత్నములకు అడ్డుబెట్టుచుండురు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు జనబాహుళ్యమున కనుకూలముగా నుండురు.”

నిమ్నపట్టముగ వివరించు యీసత్వము భారతీయుని ముఖమున వినుటచే యెక్కువ శ్రావ్యముగా నుండును. ఇదేండ్లనుండి యీసత్వమునే మేము తెలియుచుండ మమ్ము నిందించిరి. ఈవాక్యములు ఈశ్వరశరణుగారు అధినివేశ స్వత్వమును గోరు వాదమును అణచివేయుచున్నది ఆయన యభిప్రాయముప్రకార మదికొద్దిమందియొక్క నిరంకుశపాలనయగును. వై వాక్యములందు తెలిపిన సత్వమును చాలకాలము నుండి యీదేశములకు తెలియకుండ భారతీయరాజకీయవేత్తలు కప్పిబుచ్చిరి. వాగును యీదేశమునందలి వారిమిత్రులును నిజసితిని విచారించుటకు నిరాకరించుటచే భారతదేశమునందు జనబాహుళ్యముయొక్క సౌఖ్యమునకు భంగము కచ్చుననుట సప్తము. కాని నిజము బయల్పడక మానదు.

(లండను ప్రెస్సు)

రాం. చి
సెప్టెంబరు 22:—రాంచీ ప్రభుత్వమందిరమున పద్మపాస్త్రి ల్లిలరుగారు నేడొక దర్బారును చేసిరి. ఆంగ్లోశాఖాధికారి కలరావ్యాధి శిక్షముగా తగ్గుమన్నదనియు 18 సెప్టెంబరుతో ముగిసినవారములో మరణములు వేముటికి తక్కువగానేయున్నననియు తెలుపుచున్నాడు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

185, మౌంటురోడ్డు-మదరాసు, 66. చిక్ వేట, బెంగుళూర్ సిటీ.

డాక్టరు ఆచార్య లక్ష్మీవతి బి. ఏ., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే సాపేక్షపడినది.
నిర్దోషముగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయబోషధములకు పుట్టినిల్లు.

సిద్ధ మకరధ్వజ

(బై పబ్లికేషన్ నంబర్ 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదాబోషధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందియున్నది.

ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చకర్పూరము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. పై గ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్దోషముగ మాచే తయారుచేయబడి యున్నది.

శ్లో॥ స్వేచ్ఛాహారవిహారోః నకవాచిద్విషద్యతే మేధాయః కాంతిజననః కామోద్దీపన కృన్మహా॥
బుద్ధిని, ఆయురాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంతినిచ్చును. హెచ్చుగ భాతువునై కేసి కామోద్దీపనము గలిగించును. ఆతిమూత్రము, క్షయ, శుఖరోగములు మొదలగు భాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హెచ్చుగ నుపయోగకరము ఉపయోగించువిధానము మందులో బంపబడును. వెల 25 మాత్రము లలో హెచ్చుగ నుపయోగకరము ఉపయోగించువిధానము మందులో బంపబడును. వెల 25 మాత్రము రూ 5-0-0

వసూలైన మూలధనము రూ 1,45,959-4-0

మోసపు మందులవలనను, ఇతరులుకూడ ఇదేమోస్తరుగా చేయుచుండుటవలనను మోసపోకును "ఆంధ్ర" అను పదమును చక్కగ గమనింపుడు.

అన్ని కెమిస్టులకు, బోషధశాలలకు, వైద్యులకు

టిన్ కర్పూర కార్డమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలిగించు బోషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే వీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ కెరెటరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల జాబితా పంపబడును.

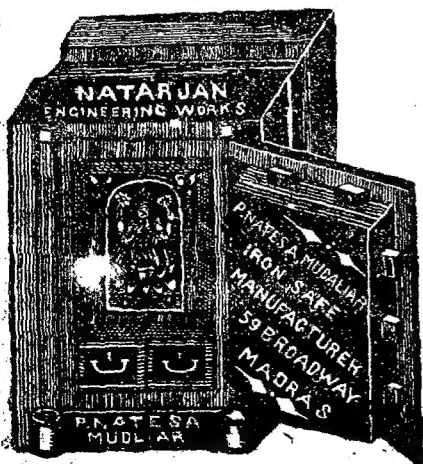
"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"
W. E. SMITH & Co. Ltd.
Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL Phone: 225 P. B. No. 314
Branches: Esplanade, Vepery Ootacamund.
Phone 37 102

న ర న ము

దృ డ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటిమోస్తరు ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈదిగవ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న తే శ మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు, ప్రాచీనిక, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండరీ అయిర్ ఎంజనులు, మోటార్లు, పెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. నై సుమిలుకు కాపిస్సీ సిలండర్లు, సాప్టింగ్, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బరాయప్ప శివధి, పెన్నానాయక్ కేటె, మద్రాసు. పెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసే యివ్వబడును. ఈ క్షేత్రములు వ్రాసిన బహుల వ్రాయబడును.

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వాయువు అను బిడ్డలకు వచ్చు రోగము, గొంతుపుండు గొంతురాపు, రొమ్మువడి సెము, కుక్కిదగ్గును, అన్ని రకముల గొంతు వ్యాధులు మొదలగునవి పటా వంచలై పోవును, అన్నిజాగాలలో విక్రయించబడుచున్నది. (83-8)

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు ఆతంకనిగ్రహమాత్రము

అన్ని జాతులవారును ఏవయస్సునందైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఈపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

82 మాత్రముల డబ్బా 1-కిధ రూ 1-0-0 ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసీ 219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

భార్య భర్త

గమనించవలసిన విషయము అనేక కుటుంబములలో సంసారగుఃఖములను చూచి ఆరోగ్యభాగ్యమును సంతానసంపదనుయిచ్చి భార్య భర్తల అనురాగమును వృద్ధిచేసి 'లోధ' బోషధము, ఇది శ్రీల పాలిటి వర్తకసాధిని యని వాడినవారు తెప్పచున్నారు. గర్భాశయ రోగము లన్నిటిని బాసి ప్రహర సుఖములను అనుభవించునట్లు చేయును. అనారోగ్యరగల అబలలకు అమృతమువంటిది. అకాలమృత్యువును డిదప్పించు కొనిన అలారత్నములు 'లోధ' బోషధమును సదా స్మరించుచున్నారు. ఈ నిజమును తెలుసుకొనుటకు మద్రాసున యుండు కేసరి కుటిం, ఆయుర్వేదబోషధబోషధశాల, ఎచ్చూరుకు, వ్రాసిన దెలిపెదరు.

ఈ 'లోధ' మందు అన్ని పావులలోను విక్రయించబడును. 166

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుశెట్టివీధి మదరాసు.

అత్యద్భుతకుమారో గని వారి లాభి

గుణములేదని రుజువుచేయువార్కారు 116-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ వృత్తాంగములుగ్యారంటీగ కుదుర్చబడును ఒకడబ్బా వెల రు 10.0-0 పేకింగుపాస్తేజీ వేరు.

రెడ్డి అండు కో, ప్రొఫ్రయిటరు, యం. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపొస్టు గోదావరిజిల్లా.

శిరోవేదన మాత్రము

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రల నువయోగించుటవలన శైత్యపు కలనోప్పి, ఒంటితిలనోప్పి వంటివే జోవును.

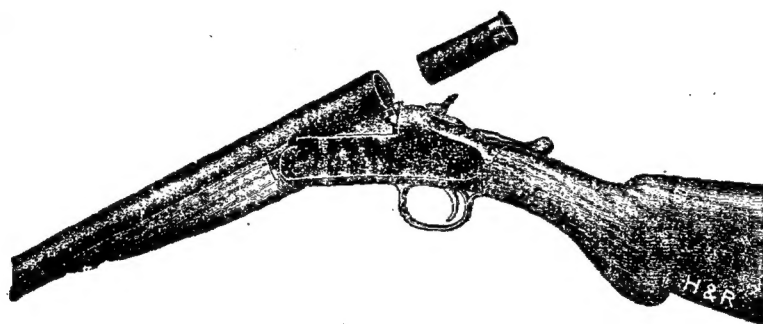
అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

సింగిల్ బారల్ బీచ్-లోడింగు తుపాకులు

17 వలువిధ మాదిరిలలో గలవు.

ధర రు 48 లు నుండి

రు 215 వరకు గలదు.

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు టాపు లీవరు హామరు 12 బోర్ ఎజెక్టరు తుపాకులు, యం. ఎస్. ఏ. లోనున్న విక్టరు ఎజెక్టరు ఆమెరికన్ గన్ కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. రు 48/

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు టాపు లీవరు హామరు ఎజెక్టరు తుపాకులు, 30 అంగుళముల బారలుగలది, యం. ఎస్. ఏ. లోనున్న స్టీ వెన్ను ఆరమ్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. రు 52 1/2/

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు టాపు లీవరు హామరు ఎజెక్టరు తుపాకులు 12 బోరులు, లోనికి గాలిప్రవేశించుటకు పీలులేని 30 అంగుళముల ఉక్కు బారలుగలది. యం. ఎస్. ఏ. లో నున్న హారింగుటన్ అండు రిచ్చర్జన్ ఆరమ్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. రు 60/

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు 12 బోరుల హెవి బ్రీచి డ్రెడ్ హాట్ ఎజెక్టరు తుపాకులు, టాపు లీవరు, 30 అంగుళముల ఉక్కు బారలుగలది. యం. ఎస్. ఏ. లోనున్న స్టీ వెన్ను ఆరమ్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది. రు 60/

సింగిల్ బారల్ 2 హెల్పుబోల్డు ఆక్స్ తుపాకి, అపాయములేని 12 బోరులుగలది. జర్మనీలో తయారుచేయబడినది. రు 65/

ది ఫర్ ఫెక్టు సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు తుపాకి 12 బోరులు గలది. మాకుగాను ప్రత్యేకముగా 30 అంగుళముల ఎక్స్ ప్లాసివ్ ప్రత్యేకఉక్కు బారలుతో బెల్లియమునందు తయారుచేయబడినది. వాల్ నట్ ఉడ్ స్టాప్, ఫోర్ ఎండుగలది. అన్నివిధముల వేటలకుతగిన అమానుషైన తుపాకి. తేలికయైనది, చేతితో సులభముగా తీసుకొని పోవచ్చును. 5 1/2 ఎల్. బి. పానుల బరువుగలది. 1 కి ధర రు 80/

సింగిల్ బారల్ బీచ్ - లోడింగు 12 బోరుల సైడ్ లీవరు హామర్ ఎజెక్టరు తుపాకులు, గాలి లోన ప్రవేశించుటకు పీలులేనట్లు తయారుచేయబడిన 12 అంగుళముల

ఉక్కు బారలు గలది. లండనులోనున్న మిడ్లెలాండు గన్ కంపెనీవారిచే తయారు చేయబడినది. రు 85/

డిటా డిటా డిటా డిటా బర్మింగ్ హామరు సి. జి. బాస్ చిల్ వారిచే తయారుచేయబడినది. రు 90/

సింగిల్ బారల్ సెమిహామరు లెస్ 12 బోరుల ఎజెక్టరు, 32 అంగుళముల బారలు గల తుపాకి లండనులోనున్న వెల్లిఅండుస్కాట్టుకంపెనీచే తయారుచేయబడినది. రు 95/

డిటా డిటా డిటా 34 అంగుళముల బారలుగలది. రు 97 1/2/

డిటా డిటా డిటా 36 అంగుళముల బారలుగలది. రు 100/

సింగిల్ బారలు 12 బోరుల హామర్ లెస్ గాఫర్ అపాయములేని తుపాకి. చెక్క, ఫోర్ ఎండు అండు స్టాప్, మార్బిన్ ఆక్స్, 32 అంగుళముల బారల్ గలది. లండనులోనున్న డబ్ల్యూ. డబ్ల్యూ. గ్రీన్ కంపెనీచే తయారుచేయబడినది. రు 110

సింగిల్ బారలు 12 బోరుల హామరు హాండు - మేడ్ తుపాకి. ఫోర్ వర్డులాకు, 32 అంగుళముల బారలుగలది. లండనులోనున్న సి. వేవిఅండు సన్నువారిచే తయారు చేయబడినది. రు 127 1/2/

డిటా డిటా డిటా డిటా బార్ లామతో సహా రు 135/

సింగిల్ బారల్ హాండు - మేడ్ బ్రీచి - లోడింగు 12 బోరుల టాపులీవరు వాన్ ఎజెక్టరు వైడు హామరు తుపాకులు. గాలి లోన ప్రవేశించుటకు పీలులేనట్టి ఉక్కు బారలు, ఫోర్ వర్డులాకులు గలది. లండనులోనున్న వెల్లి అండు స్కాట్టుకంపెనీ వారిచే తయారుచేయబడినది. రు 165/

డిటా డిటా మిక్కిలి మేలైన బారలుతులు గలది. రు 180/

సింగిల్ బారల్ హామర్ లెస్ హాండు మేడ్ 12 బోరుల తుపాకి. ఆటోమాటిక్ స్ప్రింగ్. మిక్కిలి మేలైనది. చెక్క, ఫోర్ ఎండు, పిష్టల్ గ్రిప్ స్టాప్, మిక్కిలి మేలైన సైడ్ లాకు గలది. రు 215/

తుపాకులు, రైఫులు, రివోల్వరులు, పిష్టళ్లు మొదలగునవి రిపేరుచేయు కాఖి:4 సంలముల అనుభవము గలిగినట్టి మిక్కిలి ప్రవీణుడైన ఆయుధాధికారి విచారణక్రింద గలదు. మాధరలు మిక్కిలి న్యాయమైనవి, ముఖ్యముగా మావర్డు విక్రయమునకు తీసిన తుపాకులను రిపేరుచేయవలసినప్పుడు మాకే సేరులో సంపబడుచున్నది.

స్పెన్సర్ & కో. లిమిటెడ్.,
మదరాసు.

చెన్న రాజధానిలో యున్న యితరకంపెనీ లన్నిటికంటెను మేము సరసముగా సరఫరా చేయుచున్నామని రుజువుచేయగలము. ఆయుధము లన్నియు బాగుగా మా ప్రవీణునిచే బుల్లెటు పాట్లతో సహా పరిశీలించబడి తరువాత పంపబడును.

SPENCER & CO. Ltd., MADRAS.